THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY,MAY 14,1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor V. **Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 20 | SESTDIENA, 1986. GADA 17. MAIJS | 36. GADS | SATURDAY, MAY 17, 1986.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

A. Zaube

Atskatoties uz 15. maiju

Kopš 15. maija vēsturiskiem notikumiem jau pagājuši 52 gadi, tomēr tie vēl palikuši spilgtā atmiņā arī šeit svešumā. 15. maija pārmaiņas nenāca negaidot. Tās bija daudzu gadu neatliekamas kļūdas labojums. Kad 1934. gada pavasarī saeima noraidīja Ulmaņa iesniegto Zemnieku savienības satversmes grozījuma projektu, kuŗa mērķis bija radīt stiprāku varu, nodrošināt lielāku stabilitāti visās valsts dzīves nozarēs, vajadzēja izšķirties par tālāko rīcību. Kārlis Ulmanis izšķīrās par apvērsumu, 1934. gadā sašķelto daudzo partiju saeimas vietā iedzīvinot autoritāro iekārtu līdz jaunas satversmes izstrādāšanai. Par šo laikmetu daudz rakstīts un runāts par un pret, bet tā vēsturiskā nozīme ir tik liela, ka to der atcerēties ik gadus.

Tā bija liela un nozīmīga diena, kas iegājusi mūsu tautas vēsturē un kuŗu nav iespējams izdzēst no mūsu valsts notikumiem. Pat okupētajā Latvijā Ulmaņa vārds un ideja cieņā. Daudzi ārzemju zinātnieki un valstsvīri Ulmani atzinuši par vēsturisku personu.

Ulmanis bija ievērojama personība ar lielām darba spējām un ideju bagātību valsts dzīves vadīšanā un iekārtošanā. Viņš spēja aizraut arī citus, mīlēja savu tautu un zemi un patiešām iemācīja arī latviešiem mīlēt savu zemi. Mūsu pienākums radīt patiesu Latvijas neatkarības vēsturi.

Šī laika izcilākā persona un valstsvīrs neapšaubāmi ir Kārlis Ulmanis, bez kuŗa Latvijas neatkarība nav iedomājama. Ulmaņa laikā nebija bezdarbnieku, bet gan darba roku trūkums, sevišķi lauksaimniecībā bija jāieved daudzi tūkstoši laukstrādnieku, kas strādāja un dzīvoja Latvijā. Tas bija sāpīgs jautājums, ko prez. Ulmanis savās runās uzsvēra. Viņš kā īsts zemes saimnieks un sapratējs rūpējās par lauku dzīves apstākļu uzlabošanu, atbalstot valsts pamatnodarbošanos — lauksaimniecību, kuŗas izkopšanai nepieciešams piesaistīt jaunatni, lai tā neaizplūstu uz pilsētām.

Izdeva ģimenes piemaksu likumu laukstrādnieku ģimenēm un laukstrādnieku ģimeņu māju būvei. Vispār, rūpējās par lauku dzīves apstākļu uzlabošanu un lai lauku īpašumi pārietu no paaudzes uz paaudzi mantojuma ceļā, lai lauku īpašumi nekļūtu par tirdzniecības objektu.

Ulmanis rūpējās arī par pilsētu un rūpniecības strādniekiem, tāpat par rūpniecības un tirdzniecības atbalstīšanu resp. par visu tautu. Dibināja un uzlaboja strādnieku arodbiedrības, kooperātīvus un akciju sabiedrības, lai taisnīgiem vārdiem runājot, uz taisnīgiem pamatiem pašu latviešu rokās atrastos līdzekļi, kas bieži vien iepriekš bija mazākuma tautību rokās.

Mūsu valsts saimniecisko uzplaukumu veicināja prez. Ulmaņa dažādie ierosinājumi. Mēs visi zinām, ko deva Draudzīgais aicinājums, kādu svētību tas nes vēl šodien. Nozīmīgs bija sauklis — kaimiņš kaimiņam, Mežu dienu rīkošana, lauksaimniecībai nederīgo zemes platību plānveidīga apmežošana, dažādu svētku rīkošana, kā Pļaujas svētku, Strādnieku svētku, Zemnieku dienu u.d.c. Celtniecībā daudzie skolu nami uz laukiem un pilsētās, tiesu pils, Vienības nams Daugavpilī, Jelgavas lauksaimniecības akadēmija, Ķeguma spēkstacija, Uzvaras laukuma būve. Viens no ievērojamākiem sasniegumiem — 1937. gada Civillikums, Tēvzemes balva, stipendijas studentiem. Kameru dibināšana un valsts saimniecības padomes radīšana nozīmēja arī sākumu jaunas satversmes izstrādāšanai, ko gan gaidīja, bet kas straujo notikumu gaitā netika pabeigta. Par to pārmetumi dzirdami vēl šodien.

Prezidents Ulmanis zināja un saprata, ka sasteigta satversme neko nedotu. Viņš arī zināja, ka pat vislabāk izstrādātā satversme vien valstij nekā nedotu. Pašas tautas radošais spēks, darba pienākums un apziņa, valsts un vispārības labuma atzīšana jāliek par pamatu 15. maija pārmaiņu idejai. Nav jābaidās no šī laikmeta kritikas — kritizētāji neko labāku nespēj dot. Tanī pašā laikā lielajās demokratijās bija miljoniem bezdarbnieku, dzīves dārdzība uzlabojās tikai Otrā pasaules kaŗa laikā.

Nekritizēsim šo laikmetu, bet atzīsim patiesību un piegriezīsim lielāku vērību šim izcilajam valstsvīram un viņa darbam. Par šo laikmetu sarakstītas dažādu autoru grāmatas, gan cildinošas, gan arī neobjektīvas kritikas. Par vienu no labākām uzskatāma viņa līdzgaitnieka A. Bērziņa Labie gadi un Kārlis Ulmanis (1973.g.) Kā jau pats nosaukums rāda, tie arī bija mūsu valsts pastāvēšanas laikā labākie gadi, to noliegt nav iespējams. Tagad nākusi klāt agr. J. Daģa grāmata 3 sējumos — Prezidents Kārlis Ulmanis, latviešu tautas apvienotājs. Tanīs sakopotas prezidenta runas un raksti, kuŗu pamatā divi temati — Latvijas atbrīvošanas cīņas un Latvijas lauksaimniecības izveidošana un nostiprināšana.

Prezidentam K. Ulmanim 15. maijā blakus stāvēja ģenerālis J. Balodis.

Skatoties pagātnē uz Ulmaņa laiku, mēs redzam, ka autoritātes atzīšana valsts dzīvē ir nepieciešamība, lai valsts plauktu un veidotos, bet ja autoritātes neatzīst, nīst un grauj, kā tagad redzam lielām un vecām demokratijām Anglijā, Vācijā un ASV, kur ievērojamas personības nav cieņā, — tad valsts dzīve iet uz leju ar visu lielo brīvību.

Vudrovs Vilsons teica: „Ir viena lieta būt brīvam, bet pilnīgi kaut kas cits zināt, ko ar to darīt." Mēs nedrīkstam aizmirst, ka brīvība nedod tikai tiesības, bet uzliek arī pienākumus. Ņemot vērā iepriekš teikto, jāatzīst, ka Ulmanis un viņa laikmets būtu daudz pilnīgāk un labāk vērtējams, kā arī tam parādāma lielāka pateicība un atzinība.

Mūsu pienākums būtu izvērtēt darbus un runas, kas sakopotas agr. Daģa grāmatās. Latviešu skolās, nometnēs, baznīcās, visur, kur mīt latvieši, jo sevišķi jaunatnei jāmāca, ko viņš darījis labu savai tautai un valstij. Ulmanis to ir pelnījis. Ir sāpīgi, ja dažkārt jaunatnei māca pretējo. Vēsture nav vēl pilnīgi izvērtējusi šo lielo valstsvīru un viņa darba panākumus. Būtu pēdējais laiks izbeigt nevajadzīgos pārmetumus un strīdus un visiem būt vienotiem. Strādāsim kopīgi, jo ikviens darbs ir cilvēka piemineklis (Ulmaņa vārdi) vai arī — Katrs viens mēs nekas neesam, bet esam gan kaut kas visi kopā.

Dr. K. Ulmanis bija liels valstsvīrs, tāds viņš paliks mūsu tautas vēsturē. Tāpat 15. maijs bija liela svētku diena toreiz, tā ir liela svētku diena arī tagad, tāpat kā visas citas mūsu svināmdienas. Man vēl arvien nav saprotams, kādēļ tik maz parādās presē rakstu un latviešu centros atceŗu par 15. maiju. Vecākai paaudzei būtu pienākums to vairāk apgaismot un, nebaidoties no kritizētājiem, atzīmēt kā tas pienākas šai dienai. Pirms pāris gadiem gan Ņujorkas DV apvienība to atzīmēja, bet vai tas būtu viss? Prof. Dr. J. Auškāps teicis, — 15. maijs ir pavēris latviešiem ceļu pašiem uz sevi. Vienota tauta — tas bija patiesais un dziļākais 15. maija saturs.

Tiesāt kaŗa noziedznieku Molotovu

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Kaŗa noziedznieku un nacistu kolaborantu meklēšana un tiesāšana 40 gadus pēc 2.Pasaules kaŗa vēl ir pilnā spēkā.

Amerikāņi, kas izdeva Dienvidslavu komūnistiem 86 g. veco senīlo kroātu sirmgalvi Artukoviču, tagad nolēmuši uz sudraba paplātes Kremlim pasniegt jaunu upuri — igauņu virsnieku Linnusu, kam aizmuguriski kompartijas ieceltie tiesneši un izvēlētie liecinieki jau piesprieduši nāves sodu.

Amerikāņu presē nupat publicētas ziņas par kādreiz slavenā latviešu vieglatlēta Edgara Laipenieka tiesas aizkulisēm. Raganu medību norisē bijis jau nolemts Laipenieku izdot Pad. savienībai. Kā zināms, pēc vairāku gadu ilgām aizstāvēšanās pūlēm Laipenieku beidzot attaisnoja. Laipenieku neapvainoja žīdu šaušanā vai vajāšanā. Viņa lielākais grēks bija tas, ka viņš izpļaukājis kādu latvieti, kas komūnistu pirmā iebrukuma laikā sadarbojies ar okupantiem. Kanadas pilsoņa tiesība pret savu tautas brāli ties-

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 17. MAIJS, 20. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

No radioaktīvā minerālūdens nobaidījies arī Dadzis

Viktors Kalniņš

Kritika partijas izpratnē

Jaunie padomju līdeŗi visādi izceļ savu ,,demokratismu'' un visas vainas uzveļ iepriekšējam ,,lišķības un sastinguma'' periodam. Tie neaizmirst arī tādu ieroci kā kritiku. Vispār jāsaka, ka lielākais tirans Staļins savā laikā augsti vērtēja kritiku, ja tā bija vērsta pret viņa padotajiem, kuŗus ,,tautas vadonis'' tā vai cita iemesla dēļ gribēja diskreditēt vai vienkārši ierādīt tiem vietu, tādēļ dažreiz labprāt noklausījās šīs pasaules ne visai vareno iepriekš organizēto kritiku par vienu otru pasaules vareno (protams, ne jau par sevi).

Bet ja kāds patiešām noticēja padomju sabiedrības viltus demokratismam un uzdrošinājās kritizēt ne jau polītbiroja locekļus, pat ne rajona komitejas pirmo sekretāru, bet vietējos tirdzniecības vadītājus, korupciju, kas skāra atbildīgos vīrus un sievas visai zemā līmenī, viss varēja beigties diezgan bēdīgi, kā savā laikā rietumos labi pazīstamajā tautas kontroliera Tomsona lietā.

Tagad padomju savienoto republiku kriminālkodeksos parādījās jauni panti, kas prasa atbildību par kritikas apspiešanu un pilsoņu atbildību par apmelojošu anonimo vēstuļu rakstīšanu. Vai tad padomju praksē ir notikušas pārmaiņas? Savā laikā netrūka pērkoņu un zibeņu pret kritikas apspiedējiem, un par galveno kritikas brīvības garantu ne vienu vien reizi tika pasludināta ,,pasaules visdemokratiskākā'' padomju iekārta!

Katrā valstī, kur cilvēki bauda elementārāko brīvību, tiesības kritizēt jebkuŗu, neatkarīgi no viņa amata, prezidentu vai valdības galvu ieskaitot, ir vārda brīvības sastāvdaļa. Lai īstenotu šīs kritikas tiesības un vispār vārda brīvības tiesības, jāpastāv atklātībai, jābūt garantijām, ka personas, kas kritizē, nevajās ne valsts, ne tās ierēdņi vai partijas funkcionāri. Kritikas tiesības ir cieši saistītas ar citām demokratiskām tiesībām, vispirms sapulču un demonstrāciju brīvību, preses brīvību, iespējām saņemt un izplatīt taisnīgu informāciju. Ja mēs būsim konsekventi, tad nevienu no demokratiskām brīvībām nevar atņemt no tiesībām kritizēt personas vai iestādes, neatkarīgi no viņu stāvokļa valstī un polītiskā vai saimnieciskā hierarchijā.

Vārda brīvības, kritikas un brīvās informācijas aizliegums vai ierobežojums ir bīstama parādība valstī un sabiedrībā. Faktiski bez tādas informācijas nav iespējams valdīt, tādēļ pēc Staļina nāves bija izdarīti vairāki mēģinājumi, lai ar kritikas palīdzību partijas valdošais aparāts tiktu apgādāts ar daudz maz ticamu informāciju par stāvokli valstī, bet lai tanī pašā laikā šī kritika paliktu tā paša partijas aparāta kontrolē un nepārietu zināmas robežas. Vispirms, tas zīmējas uz saimniecisko informāciju, jo tieši šeit zemākais posms visādi centās pamānīt augstāk stāvošos.

Patiesībā nekas netika darīts, lai padomju pilsoņi varētu kritizēt. Jebkuŗu centrālo organu kritiku apspieda (tos, kas to uzdrošinājās, izsludināja par psīchishi slimiem ar visām sekām), saimniecisko informāciju visādi kropļoja, bet polītiskie vērtējumi bija definēti kā padomju iekārtas apmelojumi (arī ar attiecīgām sekām).

Kaut gan padomju konstitūcija, ko pieņēma 1977. g., dažādi lēmumi un pat PSRS augstākās tiesas dokumenti visādi draudēja tiem atbildīgajiem biedriem, kas kritiku apspiež, faktiski sodīja drosmīgos, kas uzdrošinājās pateikt kaut mazliet patiesības.

Tajā pašā jaunajā 1977. g. satversmē pastāv 39. pants, kas paredz, ka kritika nedrīkst kaitēt sabiedrības un padomju valsts interesēm. Ar tādu miglainu formulējumu jebkuŗu kritiķi varēja izsludināt par iekārtas apmelotāju, ne tikai to, kas uzdrošinās izdarīt vispārinājumus, bet arī to, kas aizkaŗ personiskās intereses vai ambīcijas kādam padomju birokratam. Īstenībā arī tā notika. Pret valsts ierēdņiem par kritikas apspiešanu un kritiķu vajāšanu nekādas tiesas prāvas neiesāka. Situācija nemainīsies arī tagad, jo padomju sabiedrība paliek tā pati nebrīvības un apspiestības sabiedrība ar neierobežotu partijas virsotnes varu. Tie paši padomju konstitūcijas panti par partijas vadošo lomu un tikai tai tīkamu kritiku paliek. Brīvības kā nebija, tā nav.

Lasītaju vēstules

ĻEŠINSKIS ATKLĀJA

Novērtējot Ļešinska darbību nevar paiet garām viņa nacionālpolītiskam veikumam pēc izkļūšanas brīvībā. Tas sākās ar atklājumiem par Kultūras sakaru komitejas darbību un individu sakariem ar to. Bija palīdzīgs ar padomiem tad, kad vajadzēja dot liecību OSI apsūdzībās.

Ļešinskis bija klāt un liecināja Kopenhagenas tribunālā. Viss tas liecina, ka Ļešinskis pēc uzskatu maiņas bijis godīgs. To uz ALA priekšnieka jautājumu apstriprināja arī ASV Izlūkošanas dienests, sacīdams: ,,Ļešinskis ir pazīstams kā drosmīgs un īsts patriots, un Izlūkošanas dienests līdz ar Lambergu un Ļešinska ģimeni par aizgājēju sēro.''

A. Kupcis, ASV.

VAI TIKAI IZREDZĒTO SIMTS?

Ar interesi lasu un vēroju rakstus un uzņēmumus laikrakstos par veco ļaužu mītni Kristus Dārzs. Tiešām lieliska vienreizēja aprūpe: 5 maltītes dienā, bez atsevišķas telpas vēl kopīga atpūtas telpa, apkopšana, ārsta un māsas palīdzība, ziemas dārzs, gleznu galerija, referāti, koncerti... Bez tam vēl privāta auto novietošana u.t.t. Ar vārdu sakot — omulīgas vecumdienas bez rūpēm.

Ja nu šādu pasākumu dibina un uztur privāta iniciātoru grupa un šos labumus var baudīt vecie ļaudis, kas spēj šos 700—1000.- dol. mēnesī samaksāt - tik tālu viss kārtībā, jo kā Kanada, tā ASV ir brīvības zemes un atzīst privātu iniciātīvu un saimniecību.

Pasākuma uzturēšanai sagaida latviešu sabiedrības un organizāciju līdzekļus, tāpēc jājautā: vai šī palīdzība nebūtu *pirmā kārtā* sniedzama veciem, *slimiem, vientuļiem* tautiešiem, kas nespēj šos 700 dol. un vairāk samaksāt. Tiem daudz būtu palīdzēts arī ar mazākas summas piešķīrumu. Vai šo palīdzību tiesīgs sagaidīt tikai izredzēto simts? Un attiecināt uz visu mūsu trimdas saimi ,,mēs neesam vairs nabagi'' — nezin, vai varēs? — Nenoliedzami, pie turības ir tikuši daudzi, ļoti daudzi no mums, bet ir vecie ļaudis, sevišķi vieninieki, kas pensionējās agrākos gados, kad pensijas nebija tik lielas un arī pati izpeļņa. Jāņem vērā arī nelogiskais un netaisnīgais procentuālais dārdzības pieauguma pensiju paaugstinājums — ar turību lepoties gan nevarēs.

A. B-de, Nujorka

LIELMUTIS BIJA GAŖAIS GOLIĀTS

Atceroties mūsu enerģiskās un drošsirdīgās jaunatnes iedrīkstēšanos, braucot pagājušā vasarā pa Baltijas jūru Brīvības kuģa turnejā. Nāk prātā bērnībā mana vectēva, kuŗam nākošā gadā apritētu 150 gadi, dziedāta bībeliska, simboliska dziesma, ko man gribas atkārtot augšā minētā sakarībā, un proti:

Aplam bezkaunīgs lielmutis bij gaŗais Goliāts,

Tas raibus svārkus uzvilcis, ar zeltu izrotāts;

Tam cepure ar puškīšiem un viss kā vajag augstmaņiem.

Tas mut atplētis lielijās uz bērniem Izraēl',

Kas ar man' kauties uzņemas, kur ir tāds cilvēks vēl?

Lai nāk, lai nāk, kā lupatu es viņu zemē gāzīšu!

Tas mut atplētis lād un spīt', grib visiem galu padarīt.

Patlaban nāk viens jauns un mazs, bez drēbju glītuma,

Kāds gana puisēns, kam nekas, tik svēta ticība.

Linga un gana rīksīte un akmentiņi kulītē.

Tas uz to Gaŗo runāja: ,,tu esi gan liels vīrs,

Tev ir, kas kaŗā vajadzīgs, es no tā tukšs un tīrs,

Bet Dieva vārdā iesākšu un tā es tevi pārspēšu''

To sacījis, viņš izmeta, no lingas akmeni,

Tas Gaŗo pierē trāpīja, un zvērs nu pakrita,

Bet Dāvīds izvelk zobenu un nocērt galvai rezgalu.

Piebaldzēns būtu teicis: ,,Visādi var notikt.''

E.Š. Toronto.

Vaļsirdīga atzīšanās

Haralds Biezais, SAKI TĀ, KĀ TAS IR, Gaujas apgāds, 273 lp., brošēta.

Teologijas doktors Haralds Biezais sarakstījis ap 400 zinātnisku darbu vismaz astoņās valodās, kādas 20 grāmatas vairākās valodās, saņēmis dažādas godalgas un atzinības, viņam veltīts rakstu krājums „Humanitas religiosa" ar viņa darbu bibliografiju. Latviešu valodā viņam iznākušas grāmatas ar apcerēm par ievērojamām personām, zinātniski raksti vai atmiņas. Viņš nemēdz iet apkārtceļus, grāmatās viņš runā atklātu un vaļsirdīgu valodu kā par sevi, tā citiem. Savai jaunākajai grāmatai viņš par pamatu ņēmis profesora V. Maldoņa vadmotīvu: saki tā, kā tas ir. Maldonis ir viņa studiju laika skolotājs un vēlāk līdzgaitnieks. Haralda Biezā bērnības un skolu laiks ir nepārtraukta cīņa par maizes riecienu. Dažos gadījumos zēns ar tarbu kaklā gājis pie kaimiņiem ubagot, lai sagādātu kādu kumosu ēšanai. Šīs grūtības jau agri noteica viņa dzīves un pasaules izjūtu, domāšanu un darbu, kas turpinājās vēlākajā dzīvē. Latvijas zemē savas posta pēdas bija atstājuši melnais un sarkanais, jaunajai valstij bija jāizaug no šīs postažas.

Jau agri viņš novēro, ka baznīcas dzīve un vadība atrodas vāciešu ietekmē, dažreiz par mācītājiem darbojas cilvēki bez augstskolas vai pat vidusskolas izglītības. Šādus cilvēkus viņš apzīmē par „pusmācītājiem".

Haralds Biezais bijis cītīgs skolā, to beidzis kā pirmais skolnieks, interesējās par dabas zinībām un matēmatiku, cerējis kādreiz būt inženieris. Vecāki nebija rocīgi, tie pārdeva dažreiz lauku produktus Tukuma tirgū, lai iegūtu kādu lieku latu. Zēns cēlies ar sauli, bez ēšanas strādājis līdz brokastlaikam. Vidusskolā mācību nauda viņam samazināta.

Iesvētes mācībā runājis pretim mācītājam R. Slokenbergam, nereti ieviļinot viņu pārrunās. Tas paticis citiem iesvētāmiem, jo tad mācītājs nav atprasījis galvas gabalus. Mācītāja Slokenberga ietekmē Biezais izšķīries studēt teoloģiju. „Diskutējot ar Slokenbergu, man radās pārliecība, ka viena lieta ir tā, ko mācītāji un baznīca dara, bet otra — tas, kas ir kristiānisma dziļākā jēga un saturs" (66). Viņam rodas arī atrisinājums. „Viss negatīvais, ko biju dzirdējis un pats piedzīvojis ar mācītājiem un baznīcu, ir jāpārvar, jo kristiānisms ir vairāk kā baznīca". Tātad baznīcai jātop citādai, latviešu zemnieks bija aicināts ar savām sastrādātām rokām atvērt durvis.

H. Biezais ģimnaziju beidzis bez latīņu valodas tāpēc, izvēloties teoloģijas fakultāti, viņam vajadzēja nolikt eksāmenu latīņu valodā. Īsā laikā privātstundās viņš to sagatavo un noliek. Viņš var iestāties dabzinātņu fakultātē, bet izvēlas klausīties teoloģijas lekcijas, tikai otrā mācību gadā viņš oficiāli var pāriet pie teologiem. Autors ir izvērtējis teoloģijas fakultātes mācībspēkus, norādījis uz viņa vājībām vai stiprajiem punktiem. Gadu pirms studiju beigšanas viņš sarunā mācītāja vietu Gramzdas draudzē.

Biezais bija iecerējis kļūt par mācībspēku Latvijas universitātē. Lai par tādu kļūtu, vajadzēja rakstīt doktora disertāciju un iegūt gradu. Biezais izvēlas tematu etikā. Viņš dodas studiju ceļojumā uz Cīrichi, kur satiek Šveiceru. Vēlāk studiju nolūkos brauc uz Strasburgu, Francijā. Pēc disertācijas 1939. gadā saņem teoloģijas doktora gradu. Lai tiktu par privātdocentu, jāizstrādā parauglekcija par tematu: „Vai dogmati ir mūžīgi". Kad šim tematam viņš nespēj atrast atbildi, Biezais meklē palīdzību pie Maldoņa, kas ieteic teikt taisnību. No Maldoņa teiktajiem vārdiem radies grāmatas nosaukums. Biezais dzīvē turas pie patiesības, kas nereti sagādā viņam nepatikšanas. Par privātdocentu ievēlēts 1940. gadā, mēnesi pirms krievu okupācijas. Krievi fakultāti slēdza, vācieši neatļāva atvērt, kaut latvieši mēģināja panākt, lai atļauj studentiem beigt fakultāti, ja tie tikuši tuvu studiju beigām.

Ar savu atklātību, vaļsirdīgo izrunāšanos un taisnīgumu autors nereti nokļūst nepatikšanās. Grāmatā ir vairāki šādi atklājumi, kas lasītāju nepatīkami pārsteidz.

Autors grāmatā apraksta arī darbu un apstākļus okupāciju laikos, vairāk pievēršoties vācu laikiem, dažreiz ar asiem novērojumiem, citā reizē ar karātavu humora pieskaņu. Grāmatā var atrast āķīgus jautājumus un asprātīgas atbildes, atjautību un nosvērtību nopietnos gadījumos. Tur aprakstīti apstākļi un notikumi, kas ietekmējuši amatu kandidātu izvēli vai notikumu norisi. Ne katrreizi atbilde ir tāda, kādu lasītājs vēlējies vai cerējis sagaidīt.

Autors aprakstījis darbu kādreiz teologijas fakultātē, kas vācu laikos oficiāli nevarēja darboties. Bet tur ir arī dzīve un notikumi Rīgā, teātŗu izrāžu apraksti un aktieŗu vērtējumi. Interesantu ieskatu dod stāstījums par pēdējām dienām pirms Rīgas krišanas un bēgšanu uz Kurzemi vai tālāk uz Vāciju un Zviedriju. Te vērojami dažādi neparasti piedzīvojumi un negaidīti atrisinājumi.

Grāmata uzrakstīta labā latviešu valodā ar samērā maz gramatiskām var pareizrakstības kļūdām. Autors pratis saistīt lasītāja uzmanību no sākuma līdz beigām, dažā vietā iemetot arī kādu sāls graudiņu vai stiprāku piparu. Viņš nav skopojies ar negaidītiem pārsteigumiem, kas lasītāju ne vien pārsteidz, bet liek arī padomāt par mācītāju morāli. Grāmatā aprakstīts nabadzīga lauku zēna izglītības ceļš uz augstāko Latvijas mācības iestādi, līdz smagās universitātes durvis atvērās, lai kopīgā darbā strādātu ar saviem bijušajiem skolotājiem. Apstākļi tomēr mainījās, autoram sava tēvu zeme bija jāatstāj.

V. Irbe

Jāzeps Elsbergs

Teiksmainā Latgale

Stalti dievnami stāv tavos pakalnos;
Krusti ceļmalās tur koku ēnā klus.
Svētvakars kad atnāk tavos pagalmos,
Debess miers pār zemi nolaižas un dus.

Tevi rotā ezeri mirdzot debesszili,
Tikpat koši zilas linu druvas tavas.
Tevi šalkām ieaijā kuplie priežu sili,
Ziedu smaržām reibina krāšņās līču pļavas

Upes tevi apjož, rāmi plūzdamas,
Baltiem ievu krūmiem krastos smaržojot.
Lakstīgalas trallina laimē tvīkdamas,
Sīkiem strautiem gravās līdzi čalojot.

Klusās lauku sētas, druvu auklētas,
Baltu bērzu birstalu maigi glāstītas,
Katrā dzīves brīdī Dieva svētītas,
Viņa mīļās Mātes vienmēr sargātas.

Dievmātei par godu maija vakaros
Ceļmalās pie krustiem mārzemieši dzied;
Balsis liegi izskan zilos ezeros
Tur, kur ūdensrozes šķīsti baltas zied.

„Teiksmainā Latgale" komponējis Voldemārs Ozoliņš. Pirmo reizi atskaņojis Dainas koris Kanadā 1966. gada 3. decembrī.

Četras jaunās mākslinieces

Pavasaris un jaunība sagadījās Toronto latviešu koncertapvienības sezonas noslēguma koncertā šā gada 25. aprīlī. Izpildītājas bija četras jaunas mākslinieces: soprāns Laila Saliņa, flautiste Lalita Saliņa, Sandra Mogensena — klavieres un Kristīne Treimane — čello.

Iepriecināja gaumē izvēlētā programma, par ko gan nebūtu jābrīnās, jo visām dalībniecēm pamatā ir studijas labākajās Savienoto valstu un Kanadas mūzikas augstskolās. Sandra Mogensena vēl papildus mācījusies Kopenhagenas karaliskajā konservātorijā, kā arī Zalcburgas Mocarteumā.

Koncertu ievadīja Telemana kantāte Tautas klausaities, kas deva iespēju piedalīties priekšnesumā visām četrām māksliniecēm. Sekoja Mocarta Rondo flautistes Lalitas Saliņas izpildījumā. Izcils bija viņas priekšnesums programmas otrā daļā — Pētera Vaska kompozicijā Ainava ar putniem. Kā Programmas piezīmēs paskaidrots, lai izteiksmīgi atdarinātu putnu balsis, šeit pielietoti jauni spēles paņēmieni, eksperimentējot gan ar mēli, elpu, balsi, taustiņu drebināšanu. Iespaids bija fascinējošs. Likās dzirdam vīterējot ne tikai putnu balsis — sāka smaržot pat mežs. Bija jāapbrīno autora izdoma, kā arī atskaņotājas techniskā varēšana. Komponista Pētera Vaska vārds šeit maz pazīstams, jo viņš mācījies Emīla Dārziņa mūzikas skolā; pēc tam beidzis kompozicijas klasi Jāzepa Vītola valsts konservātorijā.

Laila Saliņa ir plaša, skanīga soprāna īpašniece: Poulenca cikls Banalitātes (Apolināra teksts), Jāņa Mediņa Dārzs (Aīda Niedra), Gaviles (Veronika Strēlerte), Jautātāja — meitene (Jānis Rainis); kopā ar flautu un klavierēm — Pētera Aldiņa Logi (Linards Tauns); Žaka Ibera divas dziesmas balsij un flautai. Mākslinieces priekšnesums viscaur rādīja nopietna darba panākumus, kā techniskā, tā arī mūzikālā ziņā. Dikcija skaidra, dziesmu tulkojumi bagāti noskaņām.

Drošs balsts programmas iesākuma un noslēguma ansambļos (Ravela Madegaskara dziesmas) bija čelliste Kristīne Treimane. Viņas spēlei kupls tonis, tīra intonācija.

Respektējama jauna mūziķe ir pianiste Sandra Mogensena, kuŗas mākslinieciskā karjēra sakarā ar jaunajiem gadiem ir vēl pavisam īsa. Te jūtami veidojas daudzsološa māksliniece.

Koncerts bija izbaudāms ne tikai ar atsevišķo talantu devumu, bet arī ar mākslinieču izveidoto ansambli. Šādu salikumu — balss, flauta, čello un klavieres — nākas dzirdēt reti. Jāuzslavē teicami sastrādātā un saliedētā kopspēle.

Marta Tūtere-Kundrate

LATVIJU DIEVS SVĒTI 8. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ 1986

8. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

No 1. — 6. jūlijam Toronto

IZLASES KONCERTS

6. jūlijā pl. 14.00 Roy Thomson Hall

SVĒTKU SIMFONISKAIS ORĶESTRIS

Diriģents — Alfrēds Štrombergs

Solisti: ARTURS OZOLIŅŠ — klavieres,
ILEĀNA PĒTERSONE — mecosoprāns, ANITA RUNDĀNE — ērģeles

PROGRAMMA:
Jāzeps Vītols — DRĀMATISKĀ UVERTĪRA
Tālivaldis Ķeniņš — * ASTOTĀ SIMFONIJA, ērģelēm un orķestrim
Jānis Kalniņš — * KONCERTS klavierēm un kamerorķestrim
Jānis Mediņš — ČETRAS TAUTASDZIESMAS balsij un orķestrim
Jānis Mediņš — TRĪS LATVJU DEJAS
* Pirmatskaņojumi

Ieeja: $20.00; 17.00; 14.00.

Ieejas kartes pasūtināmas: 8th Latvian Song Festival in Canada, P.O. Box 166, Postal Station A; Mississauga, Ontario, Canada L5A 2Z7.— Naudas pārvedumi sūtāmi Kanadas valūtā vai ASV valūtā ar 20% atlaidi. Dabūjamas arī Toronto Latviešu Centrā un Latviešu Namā.

Tā tur dzīvo

Alberta Eglīša piezīmes par dzīvi okupētajā Latvijā

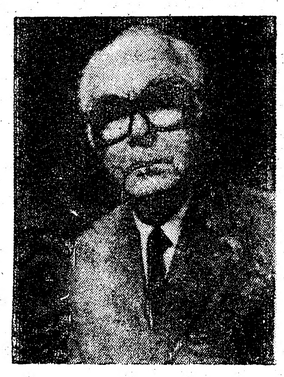

Maskavā no rietumiem ielido internacionālajā Šeremetjeva lidlaukā, bet lai no tā tūlīt tiktu tālāk uz citu pilsētu, jānokļūst lidlaukā — Šeremetjevs 1, līdz kuŗam apm. 10 km. Ja nu esi kopā ar kādu intūristu grupu, tad transports kārtībā, turpretim, ja esi viens privāts ceļotājs un neproti krievu valodu, tad pārvietošanās grūtības milzīgas. Un tomēr, kad tās nu pārvarētas un iekšējās satiksmes lidlauks beidzot sasniegts, tur atklājas neaprakstāmas labierīcību stāvoklis. Piemēram atejās, kaut arī tas izklausās gandrīz neticami katram, kas to pats nav redzējis, visiem zināmais papīrs ir jau tā sauktais ,,Second Hand'' prece. Apkārt mētājas cigarešu, papirosu gali, neciešama smaka, splāvienu pēdas, nekur nav manāms spogulis, nav kur noslaucīt rokas. Jāpiezīmē, arī mūsu tēvzemē atejas papīrs mājsaimniecībā šodien ir retums, tā vietā lieto Cīņu un pārējās avīzes. Vispār, Pad. savienībā trūkst papīra. Rīgā tas sevišķi trūkst iesaiņošanai, kas bieži veikalos rada pat nepatīkamas situācijas: olas, ja nav pašam līdz kāds piemērots trauks, jāglabā kabatās; gaļu tāpat pārdod bez iesaiņojuma.

Nokautas vistas Rīgā pārdod ar kājām, ar galvu, tikai spalvas norautas un izņemtas iekšas. Veikala priekšā nolikts galds. Uz galda kaudzē sakrautas saņemtās vistas, un katrs var pirkt, cik grib, kamēr tās krājumā. Rindās atrodas 300 — 400 cilvēku, kad piešķirtais daudzums izpārdots, pārējiem jāpaliek tukšā līdz citai reizei.

Līdzīgi tirgojas ar kartupeļiem, āboliem, vīnogām. Rīdzinieku īsto ikdienu tur spilgti raksturo šāds piedzīvojums pagājušā gadā: Friziers pārtrauc vienu stundu darbu, lai aizietu pie advokāta izkārtot komūnālā dzīvokļa lietas. Taču advokāts tieši tai pašā stundā ir aizgājis pie sava ārsta, bet ārsts no pacientiem dabūjis dzirdēt, ka Centrāltirgū zivju paviljonā, kas pirms pāris gadiem bija smagi izdedzis, todien atkal varot beidzot dabūt siļķes — aizgājis pēc siļķēm.

Rīgā zem Dziesmu svētku estrādes Mežaparkā atrodas ļoti plašas izstādes telpas tagadējās Latvijas ražojumiem. Notiekot arī izstādes. Interesantākais vienīgi tas, ka no šiem ražojumiem okupētās Latvijas tirgū nekas nav atrodams. Latviešiem mājās pašlaik ejot tāpat kā tam čučim, kas iebraucis no savas taigas Maskavā, grib nopirkt sievai kažoku. Viņš satiek sievieti ar kažoku un prasa, kur to nopirkusi. Uzrunātā laipni parādījusi virzienu uz veikalu. Bet čučis tik lielā pilsētā būdams pirmo reizi, tāpat nezinādams, cik tālu jāiet un kuŗā rindā jāstāv, nostājas rindā, kas iet uz Ļeņina mauzoleju. Gaidījis, līdz beigās ieraudzījis Ļeņina līķi zārkā. Čučis satrūcies, nospļāvies un nikni visiem dzirdot noteicis: ,,Velns, nevarēja pagaidīt ar miršanu vismaz, kamēr es sievai būtu kažoku nopircis.''

Pagājušā vasarā bija no jauna jākonstatē: tūristiem ielidojot Maskavā, kontrole kļuvusi stingrāka, pamatīgāka, sevišķi baltiešu izcelsmes ceļotājiem jāuzrāda kabatas, rokas somas, jāatver vairāk nekā citiem koferi, ilgi pētī pasi un kaut ko meklē pa noslēpumainiem rakstu sējumiem. Ceļā paņemtās grāmatas, laikraksti, kasetes, žurnāli krievu muitniekiem ir tas pats kā dzīvs mēra bacils. kuŗu nedrīkst ļaut ,,paradīzē'' ievazāt.

Bijušajam rīdziniekam pēc daudziem gadiem atkal reiz atgriežoties mīļajā pilsētā, pirmajās dienās grūti pierast, iejusties, kļūt priecīgākam. Krievu masa, krievu valoda. Visur bedres. Lietainās dienās jāuzmanās neiebrist ūdens peļķēs. Ielas vakaros krēslainas, tukšas un drūmas. Bezrūpīgu, elegantu ļaužu, kas vienkārši pastaigātos, klaiņoju gar spožiem, pavedinošiem skatlogiem, neredz, tāpat kā nekur nevar ieraudzīt mantām piekrautus logus. Ielās atrodas tikai tie, kam kaut kur jāiet, jāsteidzas. Arkādijas dārzs, Bastejkalns tumšs. Vērmanes apgaismots, bet Operas kanāļa mala, arī Ziedoņa dārzs tumšs. Visās pieminētās vietās, iestājoties tumsai, labāk nerādīties.

Krišjāņa Barona ielas 160 numurā, netālu no Brīvības (okupantu sauktās Ļeņina) ielas atrodas rietumu radioraidījumu traucētājs.

Gadījumā ja tūristam, kas pāris mēnešus ciemos ies pie tuviniekiem, trūkst lidojumam atpakaļ biļetes, tad to tur dabūt nav iespējams, kaut arī pilsētā trīs tūristu biroji: Ļeņina ielā galvenais Airoflot birojs, Latvijas viesnīcā — Intūrists, Ļeņina ielā 85, arī Intūrists. Vispirms tie sūta no viena pie otra, un tas ilgst dažos gadījumos pat dažas dienas, kamēr beidzot noskaidrojas, ka Latvijas galvaspilsētā Rīgā tas nemaz nav izdarāms, jābrauc uz Maskavas Airoflot biroju.

Te jāpiezīmē, ka lidojot no Rīgas uz Maskavu, biļeti iespējams iegādāties tikai tad, ja pie kases uzrāda pasi. Nevaru iedomāties, kā uz to reaģētu Rietumvācijā, ja lidojot no Diseldorfas vai Hamburgas uz Mincheni, pie kases vispirms būtu jāuzrāda identitātes dokuments.

Izbraukumā autobusā uz Bausku, Rundāles pili (Jelgavu apmeklēt neatļauj) tūristam jāmaksā valūtā, piemēram, ASV dzīvojošiem tautiešiem 18 dolari. Binokļi, rakstāmmašīnas nav dabūjamas arī dolaru veikalā, un vispār, minētās lietas Latvijā bez sevišķas atļaujas iegādāties nevar neviens.

Tūristiem no Rietumiem braucot vilcienā, kamēr uz robežas notiek kontrole, visiem jāatstāj vagons. Muitnieki meklējot noslēptas mantas pat zem soliem. Lidmašīnā no Maskavas uz Rīgu stuarte piedāvā tikai minerālūdeni, un pēkšņi latviešu valodā (interesanti, kāpēc latviešu, jo starp pasažieriem vairums krievi) stāsta, ka ar Pad. savienības brālīgu (patiesībā iebrukumu) palīdzību Latvija atbrīvojusies no buržuju žņaugiem un vācu fašistiem. Beidzot atgriežoties atpakaļ brīvajā pasaulē līdz Frankfurtei Lufthansas lidmašīnā nav vairs nekādas smaguma sajūtas, garšīgas vakariņas, alus, šampanietis, viskijs, vīns un augļu sulas, ko tik sirds vēlas, un nekādas propagandas.

Informācijai vēl jāpastāsta: Ielidojot Rīgā — Spilvē, mūsu armijas bijušā lidlaukā, ja neesi tagadējo, vietējo apstākļu pazinējs, par zilu brīnumu piedzīvošanu nav jābrīnās. Tas izskatās apmēram tāds: Kamēr saņem muitnieku izkontrolētās ceļa somas un notiek papīru pārbaude (starp citu, ar muitnieku Rīgā var saprasties krieviski, angliski, pat vāciski, bet latviski tikai ar mokām vai arī nemaz), tanī laikā pēdējais autobuss uz pilsētu ir jau prom.

Un nu sākas neiedomājamais, kas mums, rietumos dzīvojošiem, atgādina sovjetu saimniecības birokratiju. Proti, nevar izsaukt taksometru, jo tam nav atļauts tukšā braukt līdz Spilvei. Atliek vienīgi pacietīgi gaidīt, cerībā, ka kāds atvedīs prombraucēju, un tu to laikā pamanīsi.

Vēl vienmēr tur ir smaga problēma — amatnieki. Viņu nav daudz, tie paši pārslogoti, no kā ārkārtīgi cieš kvalitāte. Bet ja nu tomēr beidzot kādu laimējas dabūt, tad atkal cena par darbu dažreiz nav samaksājama pat ar viena mēneša algu. Piemēram, pārlikt gāzes caurules līkumu — darbs 80 rubļu. Tiesa, namu pārvaldēs visas nebūšanas dzīvokļos tiek reģistrētas, taču uz amatniekiem jāgaida 3 — 6 mēneši, kuŗos bojātais krāns pil tālāk, izsistā rūts logā jāaizklāj ar papes gabalu, un caur caurumoto jumtu lietus ūdens bojā istabas sienas. Reizē atklājas arī citas bēdas — ir amati, kuŗus var mācīties katrs zēns, katra meitene, un ir speciālitātes, kā datoru apkalpošana, elektrotechnika, kuŗās tikai partijas ieteiktie tiek pieņemti mācībā.

Mākslinieka Imanta Sinkas zīmējums Padomju durklis Baltijas sirdī 21. aprīlī parādījās zviedru laikrakstos.

"Sovjets dolk i Baltikums hjärta" GRAFISKT BLAD AV IMANTS SINKA

Afganistānā ir daudz kritušo latviešu jauniešu. Sākumā tos sūtījuši iezārkotus mājās tuviniekiem, kuŗus tad vajadzēja neuzkrītoši apglabāt. Tagad nevienu kritušo vairs nesūtot mājās, bet vecākiem atsūtot tikai pulka komandiera parakstītu vēstuli, ka dēls kritis varoņa nāvē un apglabāts kaut kur Afganistānā.

Sevišķi pēdējā laikā, piemēram kāzās, cenšoties arvien uzkrītošāk uzspiest savu zīmogu okupācijas režīms. Tām jānotiekot bez mācītāja, tanīs nedrīkstot trūkt partijas propagandistu un vietējo kollektīvu funkcionāru, tad tās tiekot aprakstītas arī rajona avīzē. Un jaunajiem solot izredzes darbā, solot pat dzīvokli. Turklāt sirsnīgāku attiecību ārpus jauktajām laulībām, kuŗas tur rodas visādos blakus apstākļos, tautiešiem ar okupantiem neesot. Mūsējie, smagi izjuzdami krievu bezgalīgo uzmākšanos, vairāk sākuši noslēgties, turēties kopā, sargājot savu ģimenes vārdu un latvisko gaisotni ap sevi. Dzimšanas dienas, vārda dienas tiekot svinētas tāpat kā vecos laikos. Ciemiņi no trimdas vienmēr gaidīti, un tuvinieku rūpēm par ciemiņu tad esot saules gaismas spožums.

Rīgas panorāmu vēl raksturo arī tādas ziņas: Politechniskais institūts, kuŗā deviņās fakultātēs dienas, vakara un neklātienes nodaļās 44 speciālitātēs pašlaik mācās 12499 studenti, nākotnē tiks pilnīgi pārcelts uz Ķīpsalu. Lai studentus labāk turētu acīs, jaunajā kompleksā būs viss, kas studentam studiju laikā vajadzīgs: auditorijas, laboratorijas, kopmītnes, atsevišķa māja komūnistu partijai, dzīvojamās mājas mācībspēkiem, klubu telpas, sporta zāles, drēbnieku, kurpnieku darbnīcas, veļas mazgātavas, milicijas iecirknis. Būvdarbi 60 ha. platībā jau sākušies. Vēl jāpiezīmē: attiecības starp latviešu un ieplūdušajiem krievu studentiem sasprindzinātas. Krievu valoda sāk nospiest mūsu. Pēc studiju beigām darba vietu nevar izvēlēties pats, bet to nosaka.

Rīgas komjauniešu funkcionāri šogad janvārī pārbaudot 18 no 46 pilsētas kultūras namiem un klubiem, konstatējuši: 4 valdījis pilnīgs klusums, netikuši pat iekšā, 7 apmeklētāju nebijis, bet vismaz satikuši šo namu vadību, kuŗa raustījusi plecus un domājusi, ka vajadzētu jau gan kaut ko vairāk darīt, lai ieinteresētu rajona jauniešus. 4 notikušas vienkāršas ballītes, kuŗās beigās izcēlusies kaušanās, un 2 bijusi kaut kāda viegla programma, kas bijusi tikpat bēdīga, cik maz bijis apmeklētāju. Vienā autoelektroaparātu rūpnīcas klubā priecājušies krievi kopā ar latviešu komjauniešiem un vairākas jaunās ģimenes.

Kā nu ir vai nav mūsu Rīgā, bet viens tomēr vēl jāpiemin: Arvīds Ezeriņš 1985. gadā nošāvis 147 vilkus, kas esot Latvijā kļuvušas jaunas briesmas. Panākumu noslēpums — Arvīds protot gaudot tāpat kā vilks.

Spožs Vainadziņa sniegums

Hamiltonas DV nodaļas tautas deju kopa Vainadziņš 19. aprīlī atskatījās uz desmit aizdejotiem gadiem. Jubilejas sarīkojumā bez lielā un mazā Vainadziņa dejotājiem piedalījās arī Hamiltonas vanadžu koris Saskaņa un vīru koris diriģentes Skaidrītes Darkēvicas vadībā un J. Dindzāna vadītais koklētāju-dainotāju ansamblis. Tā jubilejas sarīkojuma programmā piedalījās 80 galvu liels dziedātāju un dejotāju pulks.

Sarīkojums sākās ar Vainadziņa skati — diapozitīvu izrādi par Vainadziņa darbību aizvadītajos 10 gados, kur melni-balto un krāsu diapozitīvu izrādi bija sakārtojis Ādolfs Avens.

Programmas otrā daļā skatītāji varēja vērot rūpīgi sagatavotu tautas deju un dziesmu uzvedumu, kur vairāk nekā stundu ilgajā priekšnesumā skatuvē iedejoja gan lielie, gan mazie dziesmu un deju vainaga vijēji. Par to liels paldies Vainadziņa vadītājai Baibai Šmitei-Kalējai un viņas palīdzēm Andai Ozolai un Ilzei Viliamsonei. Programmas pieteicēja bija Ilze Valdmane.

Vainadziņa vizēšana, spīdēšana sākās ar Maģo danci. Sekoja Dzirkstele, kuŗu nodejoja Vainadziņa dejotāji, kas visilgāk dejojuši pašreizējo dejotāju pulkā. Tālāk programmā bija Saules deja, Sīkais dancis, Sešdancis, Ekusēze, Aglonas meiteņu deja un Jautraviņa. Nākošā deja bija Baibas Šmites-Kalējas Tēva sēta.

Sekoja Muškadrilis un Zigurda Miezīša Māmiņas meitiņa. Šoreiz Hamiltonā redzējām īstas māmiņas — Vainadziņa trīs meiteņu mātes, kas dejoja ar savām meitām. Tās bija: Velta Avena, Elga Dāboliņa un Velga Jansone.

Nākošā bija Ed. Kalviņa Staru deja, kuŗu publikā kopā ar citiem Toronto viesiem noskatījās šīs dejas autors — Daugaviņas deju kopas vadītājs E. Kalviņš. Jauna deja, vēl neredzēta, bija Ritas Jansones un Baibas Šmites-Kalējas aranžējumā — Vainadziņa vijums. Programmas beigu daļā bija Māsiņas atvadu deja, Raitais dancis, Ventiņu deja, Jandāliņš un noslēgumā visu Vainadziņa dejotāju izpildījumā — Jautrais pāris.

Jubilejas uzvedumā lieliski iederējās architektes Itas Ozolas zīmētās krāšņās skatuves dekorācijas, kuŗas varētu saukt par Ziedu gravu, kas kā ziedu ielogs izcēla deju norisi. Uzveduma tautas deju pavadījumus lentēs bija ieskaņojis R. Freimuts.

Vainadziņa dejotājus 10 gadu jubilejā gan ar rakstu, gan ziedu veltēm sveica organizāciju pārstāvji un labvēļi. Toronto DV nodaļas deju kopas Daugaviņa vārdā sveica E. Kalviņš. Jubileja beidzās ar vakariņām Hamiltonas latviešu biedrības namā. J. L.

Vainadziņš dejo. Foto J. Liģers.

Kultūras Dienas ievadīs Kronvalda Ata gadu

Gadskārtējās LNAK kultūras dienas Toronto, nākošā gada jaunvārī ievadīs Kronvalda Ata gadu, jo paies 150 gadu kopš šī izcilā Tautas atmodas darbinieka dzimšanas. Par nākošo kultūras dienu sarīkojumiem 3. aprīļa sēdē lēma kultūras padome Purvainē. Tie sāksies ar Draudzīgā aicinājuma atceres dienu janvāŗa beigās un turpināsies trīs nedēļu nogales. Pirmā nedēļas nogale būs veltīta Draudzīgā aicinājuma atcerei, otrā — Kronvalda Ata un viņa tēvzemes mīlestībai un trešā — jaunatnes sarīkojumiem, iekļaujoties LNJAK ar savu kopējo kultūras dienu sarīkojumu Šī māksla ir jauna. LNAK kultūras padome aicinā latviešus arī pārējos centros sākt savus kultūras sarīkojumus ar Draudzīgajam aicinājumam veltīto.

Ierosinājumos izskanēja doma, ka būtu samazināms daudzo referātu skaits, piemēram, nerīkot vairs trīs referātus vienā dienā, kas klausītājus nogurdina. Bija arī ierosinājums latviešu skolu Draudzīgā aicinājuma sarīkojumus aicināt atklāt ,kādu no mūsu rakstniekiem, kā tas bijis Latvijas neatkarības laikā. Kultūras padomes priekšsēde Inta Purva ziņoja, ka PBLA kultūras fonds piešķīris 1500 dol. atbalsta etnografisko īslugu iespiešanai. Redakcijas kollēģijā darbojas mācītājs Arveds Celms, Valija Mērniece un Hedviga Pētersone, lūdzot pievienoties arī dzejnieci Ingrīdu Vīksnu. Ludziņām jābūt 15 līdz 20 minūšu garām izrādēm mūsu skolu un organizāciju sarīkojumos, lai jaunatni izpazīstinātu ar latviskajām tradicijām, kā Meteņiem, mičošanu, latviskām gadskārtām, Līgo svētkiem un citām dažādajām izdarībām. Jau iesūtīti manuskripti vairākām šādām īslugām. Autori aicināti šim mērķim domātos darbus adresēt Intai Purvai, R.R. 2, Hillsburgh, Ont. N0B 1Z0, tālr. 855-6241.

A. Kalupnieks ziņoja, ka izlokšņu paraugu ieskaņošanas projektam atsaucīgas bijušas DV apvienības ASV un DV nodaļas Kanadā, bet Austrālijai ir pašai savs projekts. Paraugu ieskaņošanu paredz nobeigt līdz šī gada rudenim, 18. novembrim, kad visi ieskaņojumi nosūtāmi kultūras padomes priekšsēdei un šeit jau minēto adresi, vai DV Centrālās valdes kultūras nozares vadītājam A. Kalupniekam, 110 Glenfern Ave., Hamilton, Ont. 18P 2V1, tālr. (416) 528-6517.

Anna Rudovica no Edmontonas pieteikusies par Latgaliešu izloksnes apzinātāju. ,,Esmu latgaliete, beigusi skolotāju institūta Latgales izloksnes divgadu kursu,'' viņa raksta savā vēstulē. Padome lūgs Annu Rudovicu apzināt dažādus Latgales novadus. Iesūtītos darbus izvērtēs mūsu valodnieki, pēc kam skaņu lentes nodos ALA Latviešu institūtam.

Kultūras dienu ietvaros notiks Mākslinieku vienības Latvis gadskārtējā izstāde, kuŗu atklās nākošā gada 6. februārī. Padome nolēma rīkot arī Kronvalda Ata grāmatu izstādi, eksponātus ņemot no LNAK reto grāmatu klāsta. Aizvadītās kultūras dienās labi izdevusies izstāde par latviešu sievieti kā kultūras nesēju, Ingrīdai Vīksnei apzinot pāri par simt autores, kam iznākušas grāmatas. Valija Mērniece apzinājusi tēlotājas mākslu un Velga Jansone daiļamatniecību. Kultūras padome pieminēja šīs darbinieces ar pateicību. Elma Miniate bija ierosinājusi sūtīt protesta vēstules attiecīgajiem laikrakstiem un citām publikācijām, ja tajos parādītos raksti, kur Latvija iekļauta Krievijas ģeografiskajā kartē.

Dziesmu svētku laikā Toronto, Kultūras padomes ierosmē, deju kopas Daugaviņa vadītājs Edvīns Kalviņš un Ināra Vilmane organizē publisku sarīkojumu 2. jūlijā, pl. 13 Ontario Place forumā. Aicināti piedalīties viesi — mūzikālais ansamblis Kolibri Mārtiņa Aldiņa vadībā, baritons Pauls Berkolds un pianists Pēteris Zariņš. Piedalīsies arī Toronto deju kopu Diždanča un Daugaviņas dejotāji. V. S.

Priekšdarbi Draudžu dienām

Latviešu draudžu dienas 1986. gadam notiks no 24. līdz 31. augustam Ņujorkas draudzes vasaras nometnē Katskiļu kalnos. Programmu organizē LELBA evaņģelizācijas nozares vadītājs māc. M. Ķirsons. Plānošanas sēdē 10. aprīlī Ņujorkas draudzes namā Brukliņā pārrunāja draudžu dienu sastādīto programmu. Dalībnieku reģistrēšanās svētdien, 24. augustā. Atklāšanas dievkalpojumu vadīs prāv. V. Vārsbergs. Vakarā Dr. E. Grīšļa ievadvārdi, izrādīs Arnolda Golta sastādīto priekšnesumu ,,Brāļu kapi skatos un skaņās.'' Brāļu kapi atrodas netālu no draudžu īpašuma, un tos draudžu dienu dalībnieki varēs apskatīt. Vakara nobeigumā I. Mežaraupa minikoncerts.

Katru darbdienu ievadīs Dr. E. Grīšļa bībeles stunda, kam sekos interešu grupu darbs, dažādi referāti un priekšnesumi. Pirmdien, 25. augustā, māc. R. Zariņš referēs par tematu ,,Kā baznīca darbojās Latvijā un kā tas ir tagad''. Mācītāja Ž. Kristberga referāta temats būs par liturģiskiem svētbrīžiem, referēs arī austriešu profesors W. Michels angļu valodā. Būs trīs darba un interešu grupas. Dr. M. Gulbis vadīs grupu par tematu, kā lasīt bībeli, Dr. J. Robiņš par Dievs, zinātne un evolūcija, bet mākslinieka H. Gricēviča grupas apskatīs redzamo un izjūtamo dievkalpojumos.

Otrdien, 26. augustā, prāv. A. Ozola referāts ,,Draudze, skola, nākotne'', prāv. V. Vārsbergs stāstīs par Indijas braucienu un ārmisijas darbu. Dienu vēlāk māc. J. Cālītis runās par laju lomu dievkalpojumos un māc. L. Zušēvica par sievietes lomu baznīcas dzīvē. Trešdienas vakarā būs svecīšu dievkalpojums, par ko gādās jaunieši.

Ceturtdienā Dr. V. Klīve apskatīs tematu ,,Kristietis pats un pasaule'', bet māc. I. Kalniņš norādīs, kā apmeklēt slimos. Māc. L. Saliņš stāstīs par datora lietošanu draudzes darbā, bet archibīskaps A. Lūsis par ceļojumu uz Romu. Piektdienā paredzēti septiņi liturģiskie lūgšanu cikli, pievakarē prāv. A. Voitkus runās par latviešu altāŗa gleznām, kur piedalīsies arī Anna Annusa-Hagena, rādot gleznu attēlus.

Sestdienā paredzētas V. Klīves pārdomas par attiecībām ar brāļiem dzimtenē, archib. A. Lūša referāts par baznīcas devumu latviešu kultūrai, bet vakarā bikts dievkalpojums. Beidzamā dienā paredzēti divi dievkalpojumi. Agrā rīta stundā būs tikai dievgalds, nobeiguma dievkalpojums pl. 11 ar archib. A. Lūša spredikli.

Plānošanas komisijā iesaistīti 30 Ņujorkas draudzes darbinieki. Praktiskos darbus veiks lauku īpašuma komiteja ar priekšsēdi I. Bošu. katru dienu viena no piecām Ņujorkas draudzes dāmu komitejām gādās par papildu cienastu un kafiju. Draudžu dienu dalībniekiem būs kopgalds, kas par visām maltītēm visu laiku kopā maksās 60 dol. Naktsmājas iespēju robežās uz vietas bērnu nometnes un lauku īpašuma ēkās, no 3 dol. par personu par nakti kopmītnēs (12—22 dalībnieki) līdz 20 dol. par istabu diviem cilvēkiem par nakti. Iespēja apmesties arī Rotā un apkārtnes moteļos. Darbosies ambulance, būs gādāts par transportu tiem, kas ieradīsies ar autobusu.

Informācija un pieteikšanās pie S. Trautmanes, 103 Rose St. Freeport, NY 11520, telefons (516) 623-2646. Ģeģistrācija un piedalīšanās maksa par dienu 8 dol, 35 dol. par visu laiku.

Šī bija sestā plānošanas sēde, kur piedalījās māc. M. Ķirsons un R. Zariņš, prāv. A. Ozols, S. un A. Trautmaņi, lauku īpašuma komitejas pārstāvji un dāmu komiteju kopdarbības vadītāja I. Lediņa. V. Irbe

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(20. turpinājums)

Apvāršņi skatam no kalna galotnes arvien plašāk veras vaļā. Uz austrumiem un rietumiem plašā altiplana ieplaka aizstiepjas bezgalīgi tālu un gaist zilganās dūmakās; dienvidu pusē neskaitāmas vēl augstākas virsotnes mijas ar dziļām un stāvām nogāzēm. Ilgi sēžu uz zema akmens vaļņa ceļa malā un lasu laukā no apģērba dadžu un zāļu sēklu dzelkšņus. Tieša saskare ar šejienes dabu aizvien ir sāpīga. Arī koku stumbriem un zariem un šķietami maigām punduŗa palmu juku lapām ir tik asi ērkšķi, ka, neuzmanīgi pieskaroties, tie viegli ieduŗas līdz kaulam. Brūces nežēlīgi deg un sāp, jo bieži vien šie dzeloņi ir indīgi. Visnešķīstākās ir gandrīz mikroskopiskās tuksneša tūnu, kaktusa augļu adatas, kuŗas no pirkstgaliem mēģinu izraut ar zobiem. Man mēles gals un lūpas drīz pārklājas kā ar eža kažoku, un rodas sajūta, ka es būtu iekodis ugunsnātrās vai vērmelēs. — Tpū! — vēl ko nejaukāku grūti iedomāties.

Sanbernardo kalna ieslīpā dienvidu nogāze atgādina kapsētu. Uz visapkārt izbārstītiem granita klučiem un šķilām un kailiem klints pauguriem neskaitāmi tūristi ar sarkanu, melnu un baltu eļļas krāsu uzrakstījuši savus vārdus, gadu skaitļus un pilsētu nosaukumus, no kurienes viņi šeit ieradušies. Netrūkst arī mirušas mīlestības kapakmeņu, uz kuŗiem redzamas divas asiņainas, bultas caururbtas sirdis. Aiz kalna ielejā, kādus simts metrus zemāk, aug kupli sazēluši sēru vītoli, un akmens krāvuma apkārtnē ganās baltas un brūni raibas kazas. No turienes pa šauru līču loču taku, brīžiem pusrāpus augšup steidzas divi iezemiešu zēni. Pa ceļu no pilsētas puses, baltus putekļu mākoņus celdams un motoram smagi rūcot, kalna galotnei tuvojas melns limuzīns. No automobiļa popētajiem sēdekļiem, sviedrus slaucīdami, izraušas divi korpulenti, gaišos vasaras uzvalkos tērpti seņori un viens franciskāņu baznīckungs. Svešie savā starpā runā par Saltas vīniem.

— Kafaiates vīns ir vislabākais! — apgalvo tēvs brūnajā sutanā. — To bieži lietojami mesēs. Astoņpadsmit gradus stiprs! No pāris kausiņiem pasaule liekas rožaina...

— Kā jūs te tikāt? — ar skatu visapkārt kādu satiksmes līdzekli meklēdams, man jautā jaunākais no tuklajiem seņoriem.

— Uzkāpu kājām! — es rādu lejup pa stāvo nogāzi.

— Ai, brīnišķīgi! — jūsmo svešais seņors. — Ziniet! Man jaunībā arī patika kalnos kāpt! Tagad — nezinu kādēļ — ar šo veselīgo sportu vairs nevaru nodarboties... Tikko pakāpjos gabaliņu, sāk džinkstēt ausīs un deguns asiņot...

— Ha, ha! Don Ramiro! — smejas baznīckungs. — Jums dažu desmit kilogrammu par daudz! Kājām grūti tādu smagumu augšup nest...

— Taisnība! — atzīstas resnītis. — Vajadzēs pamēģināt nokristies svarā. Tagad esot tādas tabletes...

— No, no! Tās es jums neieteicu! — baznīcas vīrs protestē. — Dažs izkalst pavisam kā stāds, kuŗam kāds nezāļu apkaŗošanas līdzeklis uzliets...

— Sakiet, kā jūs esat saglabājies tik tievs? — dons Ramiro man jautā. — Laikam maz ēdat?

— Ēdu daudz, bet daudz arī kustos.

— Pareizi! Es arī sākšu kustēties! Tikai — kā tas vieglāk izdarāms. Varbūt ar jogismu un vingrošanu vajag nodarboties?

— Nostaigājiet kājām katru dienu četrdesmit kilometrus un jūs pazaudēsit vienu kilogrammu, — franciskāņu tēvs pamāca savu draugu.

— Ai, no! Tas par tālu!

Aizelsušies kalna galotni sasniedz arī abi indiāņu zēni. Lielākajam rokā ota un skārdene ar sarkanu eļļas krāsu. Abi korpulentie seņori sajūsmināti, ka radusies iespēja viņu vārdus — Pako un Ramiro Vēlezs no Rosario pilsētas Santafē provincē — atstāt uz mūžīgiem laikiem šī kalna granita kluču viesu grāmatā ierakstītus. Mazākajam zēnam padusē sikuri — īpatnējs iezemiešu mūzikas instruments. Mūzikantam dabas dots talants. Ar apbrīnojamu veiklību un izjūtu viņš atskaņo sambas un karnevalito melodijas, ar lūpām pūzdams gaisu skanīgajos bambusa stobros, kas sakārtoti iegarenā četrrindu saišķī ar septiņām toņkārtai atbilstošām stabulēm katrā rindā.

— Nu, mani bērni! — rokas kā svētīšanai pret glezno apkārtnes panorāmu pacēlis, mūs visus uzrunā franciskāņu tēvs. — Jums patīk Arģentīna?

— Brīnišķīga! — sviedrus slaucīdams, izdveš dons Ramiro.

— Skaistākā zeme pasaulē! — jūsmo dons Pako.

Es klusēju un fantazijas iztēlē salīdzinu šo kalnu rūsganās nogāzes ar mīļīgo Siguldas Senlejas ainavu, kas man atmiņā palikusi, rudens zeltā mirdzoša. Šejienes norās nezied baltais āboliņš. Dažām krāšņām insektu ēdējām puķēm ir sapuvušas maitas smaka...

— Un jūs! Kādēļ jūs neko nesakāt? — manu spriedumu dzirdēt gribēdams, jautā baznīckungs.

Piedodiet! Mazliet grūti parunāt. Mēles galā sadūrušās meža tūnu adatas...

— Ai, ai! Mans dēls! Tā jūsu pašu vaina! Kaktusa auglis ir salds un garšīgs. Tikai — to vajag mācēt noplūkt un nomizot, nepieskaŗoties ar rokām...

Pavasaŗa laikā šai augstienē klimata apstākļi ir ļoti mainīgi. Kamēr mēs stāvam galotnē un priecājamies par dabas jaukumu, virs kalniem plašās ielejas pretējā pusē balto miglāju pūkas jau kļuvušas par draudīgiem mākoņu milžiem, kuŗu pakājē sabiezējuši melni negaisa padebeši. Kā uz milzīga teātŗa skatuves pāri tālajiem apvāršņiem nolaižas zilgans lietus aizkars, caurausts ar vertikālām, bāli sudrabotām svītrām, kas vēstī krusu. Dieva tecila dunēdama šķiļ krustu un šķērsu spožas zibeņu dzirkstis. Plašās altiplāna ieplakas šai pusē vēl aizvien spīd spoža saule, un liegā vēsma, kas visu laiku patīkami dzesināja karstās pēcpusdienas svelmi, ir pilnīgi rimusi.

— Mani bērni! Pasteigsimies! Izmantosim klusumu pirms vētras un brauksim mājās! — donu Ramiro un donu Pako aicina viņu labais gans. — Ja vēlaties, jūs arī aizvedīsim līdz pilsētai! — melnā limuzīna durvis atvērdams, man laipni uzsmaida franciskāņu tēvs.

Auto metalla daļas ir tā sakarsušas, ka tām ar kailu roku gandrīz nevar pieskarties. Dons Pako sēžas pie stūres, viņam blakus franciskāņu baznīckungs. Mēs ar donu Ramiro aizmugures sēdekļos.

— Lēnāk, lēnāk! — asajos ceļa līkumos šoferi norāj mans blakus sēdētājs. — Neiedomājies, ka tu esi Huans Manuels Fangio!

Liekas, ka dons Ramiro ir ļoti delikāts seņors. Viņam no tādas mežonīgas šūpošanās un kratīšanās pēcpusdienas svelmē piemetas „jūras slimība". Viņš tālu izliecas laukā pa spēkratu logu, lai paraudzītos uz krāšņo apkārtnes kalnu ainavu... Arī man no straujās gaisa spiediena maiņas, ar lielu ātrumu lejup drāžoties, mazliet džinkst ausis.

Ielejā ceļu mums aizsprosto simtgalvains ragulopu bars, kuŗu, lāsainos šķimeļos jādami, dzen seši stalti iezemieši. Saltas gaučo „guardamontes" atgādina milzīgas ziloņu ausis. Tie ir kaltētas vēršādas vairogi, kas piestiprināti abās pusēs sedliem, lai aizsargātu jātnieku kājas un ceļgalus pret koku, tuksneša palmu juku un krūmu asajiem dzelkšņiem. Starp sarkanīgi baltiem un melnraibiem govslopiem redzami arī daži gaiši pelēki no Indijas importēti cebū vērši ar milzīgiem izliektiem ragiem un ļumīgu gaļas kumpu virs skausta. Šīs sugas lopu asiņu piejaukums pasargā vietējos ganāmpulkus no tropiskajos apgabalos izplatītās kāpuru kaites.

Mums pretimbraucot, uz lielceļa rodas sastrēgums. Govis un bulļi ir ļoti ziņkārīgi dzīvnieki. Lai redzētu, kas drūzmā notiek, aizmugurē stāvošie ceļas pakaļkājās. Dziņēji spalgi plīkšķina platas ādas pletnes. Lēkā un rej melni, pinkaini suņi, kas pavada jātniekus un kustoņus. Tikai maz pamazām tālā ceļa putekļu klātо ragulopu masā tiekam uz priekšu. „Tropiļļas" aizmugurē brauc četru zirgu vilkti, smagi piekrauti divasu redeļu rati.

Tālāk, jau pašā pilsētas nomalē, uz gludas noras apūdeņošanas kanāļa malā ierīkots provizorisks futbola laukums. No meldriem saslieta neliela ģērbtuve. Vārti izveidoti no paresniem zemē iedzītiem mietiem, kuŗiem pāri pārliktas bambusa kārtis. Vai pustūkstoša skatītāju stāv ceļa vidū ēnā starp milzīgiem kokiem, kuŗi ar savu gludeno, zaļgani pelēko mizu, kuplo zaru vainagu un daudzstūrainām lapām atgādina kļavas, bet spāniski saucas „platanos".

(Turpinājums sekos)

Īrijas aizkulisēs

Mēs trimdinieki, bieži šķendējamies par vietējo presi. No neskaitāmiem piedzīvojumiem zinām, ka lielumlielā daļa vietējo laikrakstu un žurnālu neiespiež vēstules, kuŗas stāsta par mūsu tautas apspiešanu un vispār par komūnistu briesmu darbiem.

Ja patlaban stāvoklis ir mazliet mainījies, tad tāpēc, ka komūnisti sāka lietot spaidus arī pret cionistu aprindām. Šis nav vienīgais piemērs, kad žurnālistika reprezentē politiku, kas kalpo naudai. Rietumu prese ar maziem izņēmumiem neatlaidīgi izplata ziņas par kristiešu kaŗu pret nekristiešiem Vidējos Austrumos. Viņi nesaka, kas ir šie kristieši, — baptisti, katoļi vai anglikāņi, nedz arī to, vai nekristieši ir muhamedāņi vai budisti. Ka šis ir kaŗš starp Maskavas atbalstītiem sociālistiem un pretkomūnistiem, to prese noklusē. Ka šādas politikas mērķis ir kompromitēt kristietību, ir gluži skaidrs.

Vēl lielāka vēriena melu kampaņa pret katoļu baznīcu un katolicismu vispār ir izvērsta Īrijas resp. Ulsteras jautājumā. Tas nav ne katoļu, nedz katoļu baznīcas kaŗš, bet kaŗš par cilvēka tiesībām un nacionālu neatkarību. Īri ir ķeltu saknes tauta ar ilgu un bagātu nacionālo kultūru. Jau trīs tūkstoš gadu pirms Kristus viņiem bija patstāvīgas kaŗaļvalstis, tas ir, sen pirms angļu-sakšu karalistes un Britu imperijas nodibināšanas. Īri zaudēja patstāvību, tāpat kā latvieši — kad svešinieki iekaŗoja viņu zemi un pakļāva viņus savai virskundzībai.

Īrijas cīņa pret apspiedējiem ilga gadu simteņiem un vēl nav galā. Tā bija neatlaidīga un asiņaina. Tāpat kā Latvijā, iekaŗotāji (angļi) atņēma iezemiešiem zemi, cilvēka tiesības un beidzot mēģināja arī atņemt viņiem ticību.

Nav iespējams īsā rakstiņā apgaismot visus Īrijas vēstures aspektus, bet pietiks, ja teiksim, ka angļu baronu valdīšana Īrijā bija nesamērojami nežēlīgāka nekā Latvijā. Vēsturnieks Džons Mičels (John Mitchell) raksta: „Īrijā sastapās divas nācijas aci pret aci, *nevis divas šķiras;* no tām vienai bija būtībā visa vara par otras nācijas dzīvību un nāvi. Ja mēs pie tam ievērojam, ka viena no šīm nācijām nolaupīja otras (īru) nācijas zemi, kuŗu aplaupītajai nācijai tagad vajadzēja apstrādāt, maksājot ārkārtīgi augstas rentes (rackrented tenants)... un „nolādētos elku dievu pielūdzējus" (katoļus), — tad mēs drīzāk varam saprast zemes īpašnieku (Landlord) un rentnieku (īru) jautājumu." **Uldis Ūdrups, Sidnejā.**

Get 75 mpg large car, R.V.'s etc. Build and install a new covey gas vapour carb. Fit any car, truck or R.V. For inform. send self-addressed stamped envelope to: Thrift Carb. 10731 King Geo. Hwy., Surrey, B.C. V3T 2X6.

Ģimene — Mūsu stūrakmens

,,Ģimene ir stūrakmens visā mūsu valsts dzīvē'', 1938. gadā Latvijas skautu mēnešraksta Ugunskurs maija mēneša ievadrakstā rakstīja Latvijas valsts prezidents Dr. Kārlis Ulmanis. Šajā rakstā prezidents sacīja:

,,Tādēļ vispirmā lieta, pēc kuŗas jādzenas, ir tā, ka starp vecākiem un bērniem nodibinās visciešākās mīlestības un draudzības saites, kuŗas dibinās uz pilnīgi abpusēju paļāvību un uzticību. Cīņā iedami, lai jaunie neatraujas no vecākiem, un vecākie lai neatstumj jaunāko rokas. Galu galā nav nevienam labāka drauga par tēvu un labākas draudzenes par māti. Tas zēns savā mūžā nenoklīdīs uz maldu ceļiem, kuŗš savā tēvā un mātē atrod labākos draugus, kuŗu priekšā viņam nav nekādu noslēpumu.

Katram tēvam vajadzētu uzskatīt par savu dzīves dārgāko mantu attiecības ar saviem dēliem, kuŗās valda uzticība un paļāvība, un izsargāties no visa tā, kas šīs labās attiecības varētu traucēt vai pat iznīcināt. Un nav nekas pasaulē spējīgāks uzturēt un nostiprināt labas attiecības starp tēvu un dēlu, kā kopīgs pievilcīgs darbs. Ir nelaime priekš katra dēla, ja viņš uz savu tēvu var lūkoties nevis kā uz savu draugu, bet tikai kā uz stingro pamācītāju, ja viņš baidās no katras sastapšanās ar savu tēvu, paredzēdams tikai nosmādēšanu un izbāršanu.

Sievietes — mātes galvenais pienākums ir rūpēties par pašu māju un ģimeni. Sievietei jāpadara māja par siltu, gaišu, jauku un patīkamu laimes pili. Viņai jāaudzina bērni kā pienākas, par prieku sev un tēvam, un tautai.

Māte ir lielākā varone pasaulē. Neviens nenes tādus upuŗus, neviens nepiedzīvo tik daudz rūpju un grūtību kā viņa priekš saviem bērniem uz sevi uzņemas.

Māte savieno sevī visu: viņa ir aukle, pavārs, pamācītāja, skolotāja, sargeņģelis. Tēvs — priekšzīme un paraugs, vadonis, padomdevējs un draugs.'' Tā paaudze, uz kuŗu toreiz zīmējās prezidenta vārdi, tagad ģimenes dienas svinībās ir mūsu vectētiņi un vecmāmiņas. Viņi ir savas dzīves vakarā vai jau atdusas svešas zemes kapsētās. Viņi ir tie, kas cauri kaŗa briesmām un bēgļu gaitām izveda un uzturēja svešumā mūsu latviešu ģimeni.

Tas ir viens atsevišķs notikums, tā ir viena daļa no mūsu tautas dzīves ceļa, cauri gadu simtiem un tūkstošiem. Mūsu vecā paaudze nemeklēja dzīves labumus, tā glabā savas ģimenes un tautu. Viņi savu tāva un mātes pienākumu ir izpildījuši, savas ģimenes izglābuši no iznīcības. Ģimenes dienā mēs viņus rotāsim ar krāšņu ziedu pušķi.

Latviešu ģimenes ceļš ar to nebeidzas. Tam ir jāvijas tālāk. Latviešu sabiedrība ar savām skolām, organizācijām un neskaitāmiem citiem sabiedriskiem pasākumiem šo ceļu ir ieminusi. Jaunajām ģimenēm navajadzētu būt nekādām grūtībām pa to staigāt tālāk. Nevajadzētu būt grūti bērnus aizvest uz jau pastāvošām latviešu skolām, gaidām, skautiem, kas visi palīdz staigāt kopēju ceļu un neizklīst svešumā.

Tomēr mums ir nopietnas bažas, ka latviešu tautas pastāvēšana nākotnē ir apdraudēta kā tēvzemē, tā citur pasaules plašumā. Šīs bažas izteicam arvien biežāk, jo drauds kļūst arvien lielāks Latvijas skautu prezidenta Kārļa Goppera fonds šogad nāca ar mudinājumu jaunajiem latviešiem radīt latviskas ģimenes. Andreja Eglīša dzejas vārdu aicinājums uz fonda markām Šūpojiet, šūpuļi, Latviju mīļo! nonāca pie daudziem tūkstošiem latviešu visā pasaulē.

Ģimenes dienā mums visiem šīs briesmas ir jāapzinās. Mums ir jāgādā, lai mēs paši un mūsu bērni nebūtu pēdējie latviešu dēli un meitas.

Mūsu skolām, gaidu un skautu kustībai un citām jaunatnes organizācijām ir jārūpējas, lai mūsu ģimenes paliek stipras un latviskas, jo tās ir mūsu stūrakmens.

J. Treimanis

TLB Sestdienas skolas koklētāju ansamblis ar vadītāju Arianu Liepiņu (3. rindā, labajā pusē) koklēja un pavadīja koŗa dziesmas. Koklētāju priekšnesumus Ģimenes dienā varētu saukt par ģenerālmēģinājumu, jo TLB Sestdienas skolas koklētāji piedalās 8. Kanadas latviešu dziesmu svētkos. **Foto J. Liģers.**

Ģimenes dienas sarīkojums TLB Sestdienas skolā 4. maijā. Sarīkojums sākās ar archibīskapa A. Lūša vadīto svētbrīdi. Attēlā no labās: skolas pārzine M. Matīsa, archibīskaps A. Lūsis, Lidija Lūse, vecāku pārstāve Z. Kalniņa, J. Briedis u.c. **Foto J. Liģers.**

Latviešu skolas Valodiņa pārzinis Dr. A. Rubenis Ģimenes dienā sveica skolas saimi. Labajā pusē bērnudārza saimīte. **Foto J. Liģers.**

Ģimenes dienā Toronto latviešu skolā Valodiņa visi skolas 70 audzēkņi dziedāja diriģentes Vizmas Maksiņas un Astrīdas Kalnas vadībā. Skolas vadība šo sarīkojumu programmā nosauca par Valodiņas ģimenes dienas dziesmu svētkiem. **Foto J. Liģers.**

DETROITA

● DV apvienības Detroitā gada sapulci vadīja Dainis Rudzītis. Par apvienības priekšnieku ar aklamāciju ievēlēja Eiženu Lizlovu. Valdē, arī ar aklamāciju, ievēlēja Juri Bergmani, Vili Kalniņu, Edvīnu Kalniņu, Persiju Jonu, Haraldu Pareizu, Arnoldu Plasiņu, Maigoni Priedīti un Jāni Trubaču. Revīzijas komisijā ar aklamāciju ievēlēja Antonu Grodni, Valtu Kalvu un Alīsi Lenšu. EAL.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

TORONTO ZIŅAS

● Kurzemes cietokšņa krišanas atceres dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā 9. maijā rīkoja DV Toronto nodaļa un Kritušo karavīru pieminekļa pārvalde, piedaloties arī Latviešu kara invalidu apvienībai Kanadā un Latviešu virsnieku apvienībai. Latvijas karogu dievnamā ienesa St. Leimanis, Edm. Ozols un V. Ivans. Svētrunu teica māc. J. Šmits, lūgšanu māc. A. Celms un beigu liturģiju vadīja māc. Fr. Kristbergs. Dievkalpojumu kuplināja DV vīru koris diriģenta A. Pērkona vadībā un ērģelniece Anita Rundāne. Kollekte bija paredzēta Latviešu nacionālā fonda darba sekmēšanai.

● Sv. Andreja draudzes Ģimenes dienas dievkalpojumu Sv. Andreja baznīcā vadīja māc. J. Cālītis, svētrunu teica teoloģijas studente Sarma Eglīte. Svētdienas skolas vecāko audzēkņu grupa piedalījās ar dziesmām, bet mazākie bērni deklamēja. Svētdienas skolas mācības gadam beidzoties, bērniem izsniedza liecības klasē, kur draudzes mācītājs pateicās skolas vadītājai Rutai Cālītei un skolotājām par bērnu reliģisko audzināšanu. Draudzes dāmu komitejas rīkotā azaidā ar ziedu korsažām apveltīja visus sarīkojuma dalībniekus, kas sasnieguši 75 gadu vecumu un vairāk. Tādu bija ieradušies 120, tos apsveicot mācītājam J. Cālītim un ziedus piespraužot dāmu komitejas priekšniecei B. Kūlai un svētdienas skolas vadītājai R. Cālītei. Ziedu korsāžas bija gatavojušas Silvija un Ingrīda Ābolas.

Sv. Andreja draudzes darbinieki un pārējie draudzes locekļi aicināti izbraukumā 1. jūnijā uz draudzes lauku īpašumu Sidrabenē, lai pavadītu tur kopīgu svētdienu un piedalītos pl. 11 dievkalpojumā brīvdabas baznīcā. Piedalīšanās izbraukumā 5 dol. no personas, pieteicoties pie dāmu komitejas priekšnieces B. Kūlas. Sidrabenes kafejnīcu vadīs pašu draudzes dāmu komiteja.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas 15 vanadzes ar vadītāju Astrīdi Jākobsoni 8. maijā ieradās aprūpes mājā Kristus Dārzs, kur apsveica iemītniekus ar Ģimenes dienu. Pēc kopējām pusdienām plašajā mītnes ēdamzālē vanadzes nāca ar savu sagatavoto cienastu — pīrāgiem, saldajām maizītēm un tortēm, pasniedzot katram iemītniekam arī pa neļķes ziedam. Astrīde Jākobsone pasniedza Valerijai Kozulei vanadžu aploksni ar 500 dol. čeku Kristus Dārza inventāra papildināšanai, bet vanadze Anna Briede savukārt bija ziedojusi četras naktslampiņas iemītnieku vajadzībām. Uzrunā Hugo Miķelsons noskandēja Jāņa Akurātera Latvju kareivja lūgšana, Almas Richteres dzejoli Ticība, J. Akurātera Manas tautas dziesmas un kāda nezināma autora dzejoli — Tevi sveicu, mana dzimtā zeme! Anna Briede savukārt nodeklamēja A. Richteres Mātes mīlestība. Kristus Dārzam tas bija liels gandarījums, ka latviešu sabiedrība to vienmēr atceras un iepriecina visādos veidos. Lai uzturētu latvisku Kristus Dārzu, tur vēl vajadzīgi vismaz 30 iemītnieki. To atzinīgi novērtējuši arī citu tautību piederīgie, no kuriem trīs jau tur pārcēlušies dzīvot, jūtoties starp latviešiem visai omulīgi un priecājoties par priekšzīmīgo aprūpi un iekārtojumu, kādu citur, līdzīgās mītnēs, grūti būs atrast. Plašo ēku kompleksu atklāja tikai pagājušā gada rudenī, visas telpas un to iekārtas svaigas un jaunas, ka vadīt tur mierīgas vecumdienas ir vienreizēja izdevība. Nesen uzsāktā krustvecāku programma, aicinot katram ziedot apm. 200 dol., jau devusi pirmos ziedotājus.

● Mācītājs J. Cālītis Sv. Andreja draudzē kristījis Matīsu Āri Mežuli, Dzintara un Ineses, dzimušas Ezerkalnes dēlu.

● Pēc Austrumu draudzes Ģimenes dienas dievkalpojuma Sv. Barnaba baznīcā, ko vadīja māc. A. Celms un kuplināja ērģelnieks Aivars Kviesis, sekoja draudzes dāmu komitejas rīkotā pēcpusdiena. Hugo Miķelsons ar draudzes jauniešiem bija sagatavojis dienai piemērotu programmu: Lisa Bourne nodziedāja divas solo dziesmas, Moira Kampbela nolasīja pašsacerētu veltījumu Mātes dienai, kā arī atskaņoja klarnetes solo un pavadīja ar klaviermūziku sava brāļa Iana Kampbela kokles solo. Hugo Miķelsona mākslinieciskā izpildījumā nolasīja Kārļa Skalbes, Almas Richteres, Ilzes Kalnāres un Leonīda Breikša dzejoļus. Programmas dalībnieki saņēma pateicības ziedus. Pie L. Pētersones vadītās dāmu komitejas klātajiem azaida galdiem pulcējās pāri par 60 apmeklētāju. Dāmu komiteja bija izkārtojusi arī saziedoto priekšmetu izlozi ar vērtīgāko laimestu, gleznotāja Kārļa Langenfelda dāvāto gleznu. Iepriekšējā dienā dāmu komiteja bija aizsūtījusi ziedus draudzes vecākajai māmuļai Emīlijai Freimanei, kas piedzīvojusi 104 gadus ilgu mūžu.

● Ģimenes dienai savu 8. maija sanāksmi bija veltījusi arī Toronto latviešu pensionāru apvienība. Ar svētbrīdi to ievadīja mācītājs J. Cālītis, runājot par šīsdienas nozīmi. Dziedāja no dziesmu lapiņām, kuŗās viena dziesma bija ar mūsu archibīskapa un dzejnieka Arnolda Lūša tekstu: Tās dienas mirdzošas un skaistas. Vairākas dziesmas nodziedāja diriģenta A. Ārgaļa vadītais pensionāru koris. Sanāksme iegadījās tieši Kurzemes cietokšņa kapitulācijas dienā, kuŗu no vēsturiskā viedokļa apskatīja Valdis Tikiņš. Pavasarīgo noskaņojumu pavairoja ar tulpju ziediem dekorētie galdi. Šos ziedus bija dāvinājis E. Stiprais. Sanāksme bija pulcinājusi 180 apmeklētāju.

Apvienības lielais sarīkojums 22. maijā ar klātiem galdiem, loteriju un Lijas Pones deklamācijām.

Vingrošanas skolotāja Ilga Negrašis organizē vingrošanas stundas pensionāriem. Pirmajā stundā 8. maijā piedalījās pāri par divdesmit pensionāriem. Šīs stundas turpināsies katru ceturtdienu un sāksies pl. 11. I. Negrašis beigusi vingrošanas skolu Minchenē un pirmos četrus gadus strādājusi vācu skolās ar pamatskolu un ģimnaziju audzēkņiem.

● Toronto Latviešu biedrības Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums 4. maijā Latviešu Centrā pulcināja pāri par 300 apmeklētāju. Svētbrīdi vadīja archibīskaps A. Lūsis. Skolas pārzine M. Matīsa uzrunā pavēstīja, ka iznācis skolas žurnāla Auseklīša 21. numurs skolotājas Elizabetes Pētersones redakcijā un vērsa uzmanību uz skolēnu darbu skati, kuŗā redzama visu 6. klases audzēkņu izgatavotā Latvijas karte un izstādītās 7. klases skolēnu Latvijas ģeografijas burtnīcas ar rakstiem, izgriezumiem un foto attēliem. Tautas tradiciju kopšanas pulciņš bija izstādījis savus darbus — tautisko rakstu zīmējumus krāsās. Pēc tam bērni sveica savus vecākus ar Elzas Klaustiņas dziesmu Māmiņ mīļo un ziediem. Sekoja ļoti plaša skolēnu priekšnesumu programma, piedaloties visām klasēm, no bērnudārza un pirmskolas līdz 8. klasei. Interesants bija 6. klases priekšnesums, atzīmējot uz liela formāta Latvijas ģeografiskās kartes upes, ezerus, kalnus un pilsētas, pavadot ar attiecīgu deklamāciju vai dziesmu. 4. klase izrādīja leļļu teātrī lietuviešu pasaku Debesis gāžas. 5. un 6. klases korim bija pašu diriģenti — Edgars Sproģis, Laura Ezera un Ilze Treimane. Skolēnu koklētāju ansamblis Arianas Liepiņas un Pēteŗa Brīviņa vadībā atskaņoja tautasdziesmas. Duetu dziedāja Inga Untika un Astra Ozola. Priekšnesumos bija arī skolēnu koŗa dziesmas diriģentes Daces Cielavas vadībā, grupu un individuālas deklamācijas. Vecāku komiteja bija gādājusi par cienastu skolēniem un bufeti pieaugušajiem, kā arī izkārtojusi ziedoto mantu loteriju. Vēlāk skolēni dejoja tautas dejas un gāja rotaļās, tās vadot Valdim Bērziņam un Dacei Cielavai spēlējot klavieŗmūziku. Atzīmējamas pašu audzēkņu izgatavotās glītās programmas lapiņas ar Renātes Kalves vāka zīmējumu.

● Latviešu skolas Valodiņas Ģimenes dienas sarīkojums notika 2. maijā Latviešu Centra lielajā zālē, kur visi audzēkņi ienāca kopējā gājienā tautas tērpos, katras klases pārstāvim nesot savas klases zīmētu plakātu, kā tas parasti notiek mūsu dziesmu svētkos koristu gājienos, apejot zālei divreiz apkārt. Ienesot Latvijas karogu, visi kopēji nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Pēc skolas pārziņa Dr. A. Rubeņa uzrunas skolas koris, ko diriģēja Vizma Maksiņa un Astrīda Kalna, atskaņoja septiņas dziesmas, kuŗas dziedās jauniešu koncertā dziesmu svētkos. Skolēni nodejoja arī vairākas tautas dejas astoņu pāŗu sastāvā Zigurda Miezīša vadībā, kas paredzētas tautas deju lieluzvedumā dziesmu svētkos. Karogu iznesot, visi kopīgi nodziedāja Daugav's abas malas. Pēc tam skolēniem bija cienasts un rotaļas. Valodiņas izlaiduma akts 30. maijā.

● Māc. F.R. Kristbergs kristījis Jordanu Tomasu Kroni, Harveja un Beatrises dzimušas Fricsones dēlu.

● Doctors hospitālī 30. aprīlī miris Boļeslavs Čudars. Viņš dzimis 1914. gadā 2. jūlijā Raznas pagastā, Rezeknes apriņķī. Beidzis Rezeknes valsts technikumu, bijis Latvijas vanagu treneris, cīnījies leģionā. Kanadā ieceļojis 1949. gadā, strādājis galdniecības uzņēmumā par priekšstrādnieku. Sēro sieva Mirdza, kuŗa atradusies slimnīcā pēc pārciestas sirdstriekas un nevarēja bērēs piedalīties. Apbedīšanu izkārtoja sievas brālis. Aizgājēju pēdējā gaitā no Rosar apbedīšanas mājas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja 3. maijā prāv. Dr. B. Kokins.

3. Jelgavas kājnieku pulka nelaiķa kapteiņa Eduarda Pērkona atraitnei Marijai Pērkonei 4. maijā viņas abi dēli Eduards un Auseklis rīkoja 90. dzimšanas dienas svinības, ko atzīmēja jubilāres bērnu, mazbērnu un mazmazbērnu un draugu pulkā. M. Pērkone dzimusi 1896.g. 5. maijā Rīgā, kur strādājusi par žēlsirdīgo māsu. Jubilāre vēl ļoti žirgta, spraiga domāšanā un atmiņā. Savus brīvos brīžus pavada, izšūdama tautiskos spilvenus Toronto latviešu pensionāru apvienības izlozēm.

Patīkams pārsteigums jubilārei un viesiem bija DV vīru koŗa priekšnesumi dēla Auseķļa Pērkona vadībā, kas ir šī koŗa diriģents. Skaistās nianšēs koris nodziedāja vairākas dziesmas. Tad koŗa dalībnieks Stasis Butkēvics deklamēja divus dzejoļus, veltītus mātei un mātes nebeidzamajai mīlestībai.

Programmu nobeidzot visi sumināja jubilāri un izteica viņai labākos vēlējumus ar ziedu un citām veltēm. Ģimenē divi dēli — Eduards un Auseklis Pērkons, divas mazmeitas — Dzintra un Zaiga Mikelšteina un mazdēls Zintis, mazdēls Aivars un divi mazmazdēli. Jubilāri ar jubilejas kliņģeri sveica vedekla Rasma Pērkone.

Pārdodami

92 akri meža zemes Rosseau upes krastā un 100 akri ar 9 istabu lauku māju, arī upes krastā, kā arī apbūves gabali un lauku mājas Oranžvilles apkārtnē.

Tuvākai informācijai zvanīt
S. APINĪTIS, A. Stikuts
realtor
(416) 752-1770
vai
(416) 439-5061

IR VĒRTĪGI TIKTIES AR REALTORU

MONTREAL TRUST

Pie Simcoe ezera, Innisfil pludmalē, pārdodams bungalovs, 5 g. vecs, ar 6 telpām — 3 guļamistabām.

Ideāla pensijas vai vasaras māja. Labi izolēta pastāvīgai dzīvošanai, ar elektr. apkuri, aku, jacuzzi pumpi. Skaists dārzs tā kopēja priekam. Zemes gabals 120 x 210 pēdu, ar augļu kokiem, aveņu krūmiem, zemeņu lauku. Pirmreizējs vērtīgs piedāvājums.

Olga Krawec
Tel. 247-7884 — Montreal Trust Co.

PULCĒSIMIES
DZIESMU SVĒTKOS

Malnaviešu brokastīs

6. jūlijā pl. 10:00
LATVIEŠU CENTRĀ TORONTO, KANADĀ

Tuvāki paskaidrojumi pie:
S. Miezis (1943)
Tel.: 1-416-247-3424

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

(14. turpinājums)

— Spēks atzīst spēku, tas neprasa: vai drīkst? Tas nāk un ņem, — rūgts bija Dzilna. — Lielie atzīst lielos, sīkuļus aizslauka vējš.

— Baltvāciem aizbraucot, mums paliks vairāk telpas un maizes.

— Nepriecājies par agru. Ja tavā kažokā iemetīsies krievu utis, tās tevi grauzīs vēl vairāk.

— Svešums mani nepieņems.

— Ja ārējie apstākļi ir stiprāki, tad ne vienmēr dara to, ko grib.

— Kur ir patvērums?

— Laikam jau tā pati pārdevēja un pircēja, tā špek un eier kārumniece.

— Tur tu dabūsi vācu kolrābi grauzt.

— Es piederu te.

— Te mēs piederam visi. Bet ja nu sāk svilināt pēdas?

Te tie bija dzimuši un uzauguši, katrs nesot jūsmu sirdī par vēl neizdzīvoto dzīvi, tāpēc nebija tik vienkārši visu pamest un aiziet.

Baigajā gadā pārlaistā smagā tautas traģēdija meta dziļas ēnas pār visu zemi. Un nu tam draudēja pievienoties vēl lielāks posts, izklīdinot un pazudinot tautas. Kas turpmāk runās par masu deportācijām mūsu zemē, kas par svešinieku plūdiem un Baltijas tautu pazudināšanu?—

*

— Redzu jau, redzu, — ar mazu aizsmakumu balsī ierunājās Kalns. — Redzu no tiem rožziediem tavos vaigu galos. Vecam vīram nenoslēpsi. Nebēdz un nesarksti; visi reiz bijām jauni un muļķi. Tev pat vienkāršs lazdas spieķis sāks rokā pumpurot, tik pilna esi iekšējas gaismas.

— Bet Ūbelīte — —

— Zinu, neklausies viņā.

— Viņa sarunāja te par niekalbi Peru Gintu. Man pietiek ar to, kas man ir, negribu lepoties ar svešu. Mēs nedrīkstam kļūt tik pazemīgi, lai pielūgtu svešos. Mūsu vēsture ir pilna ar slavenu varoņu vārdiem. Es nekautrējos tos cildināt un godā turēt.

— Tie ir lieli vārdi, Anda.

— Kalna tēv, esmu maza, arvien vēl jūtos tikai tāda — pusaudze. Tēvmājās bērnišķīgā vientiesībā bieži siroju gar ziedošo rudzu lauku, meklējot jumi. Kā stāstīja ļaudis, rudzu druvā atrastais jumis tā atradējam nesot laimi. Tā, meitene būdama, laukmalē vēroju, kā viļņiem un viļņiem šūpojās rudzu lauks, aizkūpot viegli zeltainā migliņā. Tur sarunājās vasara, saule un vējš. Augstu zilumā pāri slīdošais mākonis ievilka laukam vieglu trīsu. Viss lauks kā lūgšanā noliecās, sašūpojās. Un tur starp citām zemu noliektajām lepna un viena pacēlās jumja vārpa. Un laimes kārā meitene lauza šo vārpu, jautājot: vai tiešām tu solies, laime: Un kāda tu esi? Vai iebrauksi pa vārtiem lepnā karietē vai vecas māmuļas sirsnībā, manā melnajā stundā paturēsi manu roku savējā?

Bet tā laime, tā laime — —

— Anda, tev vēl daudzas vasaras priekšā. Vēl daudzas druvas pārstaigāsi. Un nav pats atradums tik svarīgs, svarīga ir pati meklēšana. Un dažreiz tu nemaz nemani, cik viegli Laime uzsegusi tev savu lakatu plecos. Es jūtu, ka viņa tev ir tuvu.

— Redzēt neredzu.

— Es to dzirdu tavā sirds valodā, — tur runā saule — nobeidza Kalns.

Mazliet padomājusi, Anda turpināja:

— Kalna tēv, es baidos, ka vienmēr vēl esmu tikai tāda auša, tāda nepadevusies. Jo kā gan citādi es vēl pērnajā vasarā celiņā atrasto āboliņa četrlapi būtu nēsājusi sev līdz kurpē ieslēptu, līdz tas sadrupa.

— Nezūdies, meit. Mēs visi esam mūžīgie meklētāji. Ikvienam mums savs rožu dārzs sirdī.

— Un vēl... — aizsapņojusies turpināja Anda. — Pļava ir mana māsa. Es augu un stiepos reizē ar zāli, pīpēm un vīgriezēm. Tāda sīka es esmu un pļavā iebridusi skaitu: ej gaļām, nelaime, manām durvīm, ļauj saulītei sēdēt uz vecā sliekšņa...

— Prieks to dzirdēt, Anda! Paliec, kas esi.

Galvu noliekusi, Anda klusi atzinās:

— Nav tā, kā Ūbelīte par to Gintu... Nav. Man — — es — un doma lēkā no viena teicamā uz otru, nespējot atrast īstos vārdus. Un tad pēkšņi tie izbirst.

— Mans draugs nav dzimis no ziemeļblāzmām un dzejnieka sapņiem, nav trakulis un vēja grābslis — Pers Gints, bet īsts zemes dēls, ko radījusi saule un zeme, brālībā ar rudzu graudu.

— Es priecājos par tevi, Anda. Jo mums katram savs ejamais ceļš, katram savs laiks. Lielais diriģents zina, kad dziesmu sākt, kad beigt. Takts zizlim nolaižoties, auditorija uz brīdi apklust. Varbūt ka komponista aizsapnī top jauna aizsaules dziesma...

— Jums ir labas acis, Kalna tēv, tajās ir siltums. dies, ka runājaties ar mani.

— Mīļā Anda, neprasi daudz. Dažreiz pietiek ar dienas spožumu, kas kaut ko atslogo un sola. Jo zem lielās, zilās cepures, kuŗu Dievs uzlicis pasaulei, slēpjas kāda drumstala prieka arī mums ikvienam. Esmu dzīvojis, daudz redzējis. Pieredzētais ļauj daudzas lietas izprast un piedot.

Un iegaumē: Laime nav sūkājams cukura grauds. Tā nenāk kā vainagota Jāņu diena ar daudzbalsīgu dziesmu pār kalnu. Laime ir apmierinājums un saskaņa pašam sevī. Tā piestāj klusi un nemanot.

*

Aizelsusies un nobridusies Ministrijā, iesteidzās Liene Zemzare ar vienu vienīgu izmisuma kliedzienu:

— Vai kāds nav redzējis Laimu, manu bērnu?

Lienes vīrs, Jānis Zemzaris, bija iesaukts leģionā. Lai ģimeni pasargātu no bumbojumiem pilsētā, tas to aizsūtīja drošākā vietā uz laukiem, savu vecāku mājās Zemgalē.

— Bet nu? Kas īstenībā ir noticis, — taujā cits caur citu.

Stostīgos, pussakarīgos vārdos tēlojās notikuma traģiskums.

Kaŗa posts staigāja pār zemi, katru ģimeni piemeklējot savā veidā. Zemgale čūloja kaŗa brūcēs. Džūkste, Līvbērze, Iecava bija pārvērstas cīņu laukos. Kaŗaspēkam atkāpjoties, civīlistiem bija pavēlēts atstāt dzīves vietas. Noteikta mērķa par patvērumu un gala mērķi nebija nevienam. Lielceļi bija bēdzēju pilni. Katrs juta, ka tās ir beigas un rēgainas nākotnes sākums. Rītdiena neskaitījās, bija tikai acumirklis ar baiļu pamestām oglēm zem soļiem.

Bauskas lielceļā jau vairākas dienas dunēja kaŗa zābaki. Ik dienas aizstāvamais apvidus tapa mazāks un šaurāks, aizstāvju rindām topot klajākām. Cīnītājos vairumā palikuši tikai latvieši, cīnoties par katru zemes pēdu.

Bēdzējiem aizmugurē vējš plivina liesmas un sijā pelnu plēnes. Kur tādā postā un bailēs lai patvertos cilvēks? Gribi vai ne, tu esi maltuvē iemests grauds, un tur tev ir jāpārvēršas putekļos. Viss iedomāti lielais sabrūk pret šo vienkāršo patiesību. Viss nu ir nolīdzināts; nav vairs ne lielu, ne mazu. Kāds liels lemesis noaris tik klaju līdzenumu, ka acis gurst to vērojot.

*

No redzētajām šausmu ainām, no izjustām bailēm, no bērna zaudējuma sāpēm Lienes Zemzares traģiskais stāsts sabiezinās, notikumiem apvienojoties baismā murgā un klausītājiem dzenot drebuļus pār mugurām.

Zemgales lielceļi kūp, zirdzinieki, kājnieki, viss juku jukām. Liene Zemzare, zem smagās mugursomas salīkusi, ved pie rokas sīku meitenīti. Bērnam tikko astotais gads. Mazā Laima, mātes īkšķim pieķērusies, met divus, pustreša soļa līdz mātes platajam solim. Gaŗajā gājienā mazās kājeles apavā sasvīdušas, ieberžot papēžos sāpīgas tulznas.

(Turpinājums sekos)

Arvids Kriškāns

BALSS

Latvija,
neesi tu likteņa pamesta viena,
Mēs stāvam ar tevi kā klinšu siena
Vārdos un darbos.

Kur Cēzars un Romas imperija?
Kur Emirs, pasaules valdnieks?
Kur Aleksandra Lielā iekaŗojumi
Un Spānijas ķēniņa Filipa lielvalsts,
Kuŗā ,,saule nenorietēja''?
Kur ir viņas un daudzas citas?!

Tās morāles izlaidībā zuda,
Salā un sniega puteņos,
Asiņainu revolūciju briesmās
Un kaŗu gruvešu liesmās
Ar slavas un varas kārajiem kopā.
Un tā reiz kritīs un sairs
,,varen plašā zeme dzimtā''
Ar partijas neliešiem roku rokā.

Latvija,
ir klāt tava rītausmas saulainā
diena:
Mirdzoši krāšņa — dzīvības pilnā!
Tu liktenim pamesta nebiji viena.

* * *

Nikolajs Kalniņš

Dārgākā vieta

Nesmejies, laimīgais iezemiet,
Ka manai dzejai skumīgs ir pants —
Tā jau katram šai pasaulē iet,
Kas kļuvis ir emigrants!

Ko mute kāro, viss man ir bļodā,
Kamiesī svārki labi un silti;
Te mani arī par cilvēku godā,
Zvēresti netiek ne spiesti, ne vilti,

Te saule tā pati, bet grūti rast māju,
Un citi ir vēji un citas ir takas;
Tur es ar kumeļu pieguļā jāju
Un sudrabu smēlu ār spaini no akas:

Tas nebija ūdens, tā nebija smilts,
Ko aŗot kā zeltu uzgrieza lemess —
Kur bērnība tava un tava ir cilts,
Tā dārgākā vieta katram virs zemes!

* * *

Anna Lomane-Lindena

Rīts

Sarmotām kājām ziema
kailajā dārzā
kāpj,
skūpsta pēdējās rozes,
rozēm tā —
sāp . . .
Sniegainos žaros putni
klaigājot dienu
sauc.
Sūti, Kungs, saules
lēktu,
dzīvot lai ziemā
spētu!

* * *

Arvīds Melliņš

Roze

Es esmu roze
zem tava loga.
Sarkanās liesmās
mana sirds deg
tev,
mana dzimtene.
Manu ziedu vīraku
vēji nesīs
tavā dievnamā.
Es esmu roze
zem cietuma loga.

8. Latviešu Dziesmu svētku koŗu mēģinājumi

8. Latviešu Dziesmu svētku Kanadā rajona koŗu kopmēģinājumi notiks:

1. kopmēģinājums — Toronto sestdien, 24. maijā, no pl. 9—16 Northern Secondary School, 851 Mt. Pleasant Rd. Piedalās virsdiriģenti E. Brusubārdis III, V. Maksiņa un A. Purvs.

2. kopmēģinājums notiks Čikagā sestdien, 7. jūnijā, no pl. 10—17 Ciānas ev. lut. dievnamā, Ciānas draudzes koŗa izkārtojumā. Piedalās virsdiriģenti E. Brusubārdis III, V. Maksiņa un A. Purvs.

3. kopmēģinājums — Ņujorkā svētdien, 15. jūnijā, no pl. 12—18 Jonkeru baznīcas telpās Ņujorkas latviešu koŗa izkārtojumā. Piedalās virsdiriģenti V. Bendrups, E. Brusubārdis III, V. Maksiņa, A. Purvs.

4. kopmēģinājums Toronto sestdien, 21. jūnijā, no pl. 10—17 Toronto Latviešu Centrā, 4 Credit Union Drive. Piedalās virsdiriģenti V. Bendrups, V. Maksiņa, A. Purvs.

Pateicībā par Toronto latviešu saimei dāvāto uzmanību un atsaucību Ontario valdības ministram T. Ruprechtam DV Toronto nodaļas priekšs. Z. Akots pasniedza velti — grāmatu Latvia. Uzņēmumā no kr. L. Ozols, K. Pētersons, Z. Akots, ministrs T. Ruprechts, adv. A. Semenovs, A. Selga, A. Putniņš un H. Miķelsons. Foto V. Cinis

Sarīkojumu Kalendārs

22. maijā pl. 14 Latviešu Namā pensionāru lielais sarīkojums ar klātiem galdiem. Koris. Deklamācijas.

24. maijā pl. 9 TLB Sestdienas skolas mācību noslēguma akts.

24. maijā pl. 14 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē sadraudzības pēcpusdiena. Galvenā runātāja Ruta Šmita. Deklamācijas. Mūzikāli priekšnesumi.

Laikraksta kantorim:

sludinājumi, abonementa maksājumi, laikraksta piegāde un adrešu maiņas

466 - 1514

Toronto ziņas

● Austrumu draudzes Tālavas uzpošanas talkā 3. maijā 30 talcinieku apkopa īpašumu, darbus vadot administratoram L. Zoblovskim, Tālavas pārvaldes priekšniekam E. Ziplānam piedaloties arī māc. A.Celmam un draudzes priekšniekam A. Bērziņam. Par talcinieku pusdienām gādāja Dzidra Toža ar palīdzēm. Sekojošā Tālavas zemes nomnieku sapulce pieņēma jaunās sezonas darbības plānu. Paredzēti 6 dievkalpojumi, 10. augustā atzīmējot Brīvības cīņu atceres dienu un 24. augustā notiks gadskārtējie kapu svētki tuvējos Alistonas kapos. Sezonu Tālavā atsāks Vasarsvētkos, 25. maijā un sezonu noslēgs Pļaujas svētkos ar dievkalpojumu 21. septembrī.

● Nobeidzot Latviešu Centrā notiekošo kārtējo reliģisko pārdomu 5. sezonu, 7. maijā pulcējās pāri par 120 dalībnieku, ieskaitot Toronto pensionāru apvienības kora 21 koristu J. Beloglāzova vadībā. Pārdomas Ģimenes dienas noskaņā vadīja mācītājs J. Celms. Lija Pone deklamēja Eduarda Tūtera un Kārļa Dzelzīša dzeju, bet māc. Celms nolasīja Pētera Aigara: Vēstule mātei. Evaņģeliste A. Avotiņa referēja: Kas ir ģimene? Māc. Fr. Kristbergs vadīja dziesmu dziedāšanu. Centra sarīkojumu daļas vadītāja A. Leksere Centra valdes vārdā pateicās visu triju draudžu mācītājiem par šo pēcpusdienu vadīšanu, Austrai Plampei par klavierpavadījumu, Paulīnei un Mārtiņam Vāgneriem par cienastu un visiem talciniekiem, kas ņemējuši šīs pēcpusdienas, pasniedzot ziedus programmas izpildītājiem un Maijai Barušai par klavierpavadījumu Bībeles stundās Centrā. Sarīkojumu daļas vadītāja paziņoja, ka no Reliģisko pārdomu pēcpusdienām Centra stipendiju programmas īstenošanai iemaksāts 100 dol. un 300 dol. Centra uzpošanai.

● Sv. Andreja draudzes Sidrabenes pārvalde, kas sastādās no apbūves gabalu nomnieku vēlētiem un draudzes padomes izraudzītiem locekļiem, šogad darbojas šādā sastāvā: priekšsēdis Jānis Kūla, kasieris Uldis Zomers, sekretāre Ilze Morgenšterna, būvdarbu vadītājs Elmars Siksna, mašīnu un darbarīku pārzinis, arī bufetes vadītājs — Irmands Zamlovskis, loceklis Vilis Kleperis. Sidrabenes gadskārtējo sezonas atklāšanu 3. maija sestdienā ar uzrunu ievadīja pārvaldes priekšnieks J. Kūla un pateicās tiem 25 talciniekiem, kas 25. aprīlī bija ieradušies Sidrabenes uzpošanā, kā arī pārējiem, kas pielikuši roku kopējam darbam, lai darītu Sidrabeni skaistu. Atklāšanas sarīkojumā bufetes apkalpoja J. Zamlovskis un Gaida Āpše ar palīdzēm. Notika arī loterijas izloze. Par mūziku gādāja J. Girgensons.

● Ontario mākslas galerija no 11. līdz 18. maijam izsludinājusi Toronto mākslas nedēļu. Viens no šīs nedēļas notikumiem ir Humber Valley mākslas kluba izstāde no 11. līdz 27. maijam Laurier galerijā. No latviešu gleznotājiem ar vairākiem saviem darbiem izstādē piedalās Jūlijs Popelis, kas 15. maijā no pl. 14.—16. turpat demonstrēs gleznošanu ellā. Pirms tam J. Popelis ar divām gleznām bija izstādījies šinī pašā mākslas galerijā, vienu no viņa gleznām, Toronto ostas ainavu, rādot arī televīzijā.

● Visu triju Toronto luterāņu draudžu iesvētāmo jauniešu kopējais izbraukums šogad notika 3. un 4. maijā uz Saulaini, piedaloties 24 jauniešiem mācītāju J. Cālīša, Fr. Kristberga, A. Celma un teoloģijas studentes Sarmas Eglītes vadībā. Izbraukums bija savienots ar lekcijām, pārrunām, slīdīšu un filmu izrādi, kopējām nodarbībām un reliģisku dziesmu dziedāšanu. Sestdien, 3. maija rīta posmā S. Eglīte vadīja pārrunu grupu Jēzus vārdi — mūsu vārdi. Jauniešiem izdalīja aptaujas lapas ar jautājumiem par viņu reliģiskajām izjūtām un domām. Pēc kopējām pusdienām māc. Fr. Kristbergs slīdītēs rādīja gleznas par Jēzu, kā mākslinieki to izteikuši savās gleznās. Māc. J. Cālītis referēja Kas ir ticība un māc. A. Celms — Par cilvēkiem, kas sastapuši Jēzu. Pēc tam bija pārrunas. Vakara programmā rādīja divas reliģiskas filmas, vienu no tām par Mārtiņu Luteru un reformāciju, par ko iepriekš jau bija runājis arī māc. A. Celms. Otra filma bija par Sv. Vakarēdienu. Vakara lūgšanas un svecīšu svētbrīdi nometnes Kamīna telpā vadīja paši iesvētāmie. Svētdien, 4. maijā, bija brīvdabas dievkalpojums pie ugunskura vietas. Notika pārrunas par Iesvētes solījumu, kā arī pārrunāja iepriekšējā dienā sagatavotās atbildes aptaujas lapās un citus jautājumus. Svētdienu pabeidza ar svētbrīdi, ko vadīja māc. J. Cālītis Kamīna telpā. Vēlā pēcpusdienā iesvētāmie ar saviem mācītājiem atgriezās Toronto. Iesvētamo vecāki no Sv. Andreja draudzes ar atbildīgo vadītāju Andri Zeiboltu gādāja par ēdināšanu.

● Vīru koŗa Viesturs 31. koncerts 10. maijā Latviešu Centrā pulcināja ap 300 dziesmu draugu. Koncerta programmas otrā daļa bija veltīta 80 mūža gadus piedzīvojušā mūsu tautas izcilā skaņraža Jāņa Norviļa dziesmu darbiem. Pirms koncerta programmas otrās daļas dziesmu ievadījumā komponistu, kas bija ieradies koncertā ar dzīvesbiedri no Kičeneras, ar ziediem sveica Viestura koŗa diriģente Vizma Maksiņa. Koŗa priekšn. Visvaldis Roze sveica ar apsveicieniem. Koncerta noslēgumā izskanēja viņa komponētā dziesma Daugav's abas malas Anitas Rundānes klavieŗu mūzikas pavadījumā. Dziesmas trešo pantu dziedāja līdz arī klausītāji piecēlušies kājās. Koncerts ilga nepilnas 2 stundas. Viestura sudraba nozīmi pirmo reizi dziedot viesturiešu rindās viņu koncertā, saņēma korists, agrākais vīru koŗa Junda (Montrealā) solo dziedātājs Juris Zilkalns. To viņam pasniedza diriģente Vizma Maksiņa. Saviesīgā vakarā par deju mūziku gādāja Runči no Hamiltonas. Loteriju vadīja Vilis Ķuze ar Oto Lazdiņu. Balles starplaikā koŗa priekšn. V. Roze ar ziediem pateicās viesturiešu dāmu vakara saimniecības vad. Izoldei Freimanei.

● Pēdējā šī pavasara sadraudzības pēcpusdiena notiks 24. maijā pl. 14 Sv. Jāņa baznīcā, sarīkojumu zālē. Galvenā runātāja būs Ruta Šmita. Būs arī deklamācijas un mūzikāli priekšnesumi.

Pārdodama

vasarnīca Sidrabenē

Zvanīt:

E. Kalniņš (416) 626-0127.

LNAK padomes sesijā piedalījās arī Toronto latviešu ģimnazijas audzēkņi — M. Pētersone, N. Skuja, A. Kūlnieks, L. Endziņa, Velta Ozola un G. Brencis. Foto A. K.

RAIBĀ NEDĒĻA

KATASTROFAS POLĪTISKIE NOKRIŠŅI

Černobiles katastrofas apmēri var izrādīties daudz lielāki par eksplozijā radīto radioaktīvo nāves mākoņu nokrišņu briesmām.

Katastrofas politiskie nokrišņi apbrīnojami ātri atmodināja Eiropas mētropoles par patiesām briesmām, kas draud Vecajam kontinentam. Kremļa viltus miera propagandai tagad būs grūti pārliecināt eiropiešus, ka prezidents Rēgens ar amerikāņu atomieročiem un Zvaigžņu karu gatavo viņiem priekšlaicīgu pastardienu. Arī Kremļa vasaļvalstis tagad ar lielām bažām raudzīsies uz Maskavu bailēs par to, vai Kremlis atkal nemēģinās noklusēt kādu lielu nelaimi, kas var velties pāri robežām uz visu Austrumeiropu.

Černobiles katastrofā bojā gājušo upuru skaits pēc oficiālās informācijas sākumā bija tikai 2, bet tagad tas pieaudzis uz 6 mirušiem. Ap 40 nopietni ievainotie, ja arī paliks dzīvi, nekad neatgūs veselību pilnā apmērā. Bet kā ar tiem 50.000 Černobiles apkārtnē dzīvojošiem zemniekiem un strādniekiem, kas tikai pēc 36 stundām dabūja zināt, ka pāri viņu galvām jau sākusies radioaktīvās nāves deja? Tie aizies viens pēc otra un ilgākā gadu norisē viņu bērēs partija nestāvēs ar saviem sarkaniem karogiem sēru mītiņos.

Politbiroja īpašā sēdē iecelta izmeklēšanas komisija jau atradusi dažus grēkāžus, pie kam apcietināšanas un izmeklēšanas vietā tie sodīti jau iepriekš ar komūnistu partijas biedra kartes atņemšanu.

Černobiles katastrofu vissāpīgāk varbūt izjutīs neviens cits kā pašreizējais Sarkanās imperijas cars Gorbačovs — tā pati jaunā zvaigzne, kas kopš uzkāpšanas tronī prata izmantot tik spīdoši uzmanības starmešu degpunktu savas popularitātes celšanai kā Padomju savienībā, tā arī visā pasaulē. Černobiles krizes dienās viņš no skatuves bija pazudis.

Bija jāpaiet veselai nedēļai līdz uz Černobilu devās centrālkomitejas sekretārs Jegors Ļigačovs un valdības galva Rižkovs. Lietas izmeklēšanas komisijas priekšsēža amatā nozīmēja līdz šim atklātībā maz pazīstamo viceprezidentu Borisu Šerbinsku.

Kādēļ pats Gorbačovs klusē, jautā rietumu diplomāti. Viņš taču bija tas, kas līdz šim izmantoja katru gadījumu, lai pārliecinātu, ka viņš un neviens cits visas lietas vada un kārto. Arī caurmēra padomju pilsonis droši vien ir izbrīnījies par to, kādēļ biedris Gorbačovs tur muti ciet un sēž pats uz savām rokām. Te jāievēro, ka Gorbačovs ziņu par katastrofu saņēma tās pašas dienas rītā, bet politbiroju informēja pēc divām dienām īpašā ātrumā sasauktā sēdē. Šīs 36 stundas var izrādīties liktenīgas Gorbačova prestižam abās pusēs dzelzs aizkaram.

Ķijevas bērnu evakuācija uz Maskavu un citām pilsētām, kaut ar lielu nokavēšanos, liecina par Černobiles katastrofas nākotnes atbalss nopietniem apmēriem. Vēl nedzimušo radioaktīvo staru cietušo bērnu sakropļojumi ilgi atgādinās Černobiles katastrofas noklusēšanas sekas.

Pagājušajā nedēļā Maskava ar Novostji aģentūras starpniecību beidzot atzina, ka notikumi Černobilē tikai par mata tiesu esot bijuši no liela apmēra katastrofas.

SARUNAS ATJAUNOTAS

ASV un Pad. savienības delegācijas pagājušajā nedēļā atjaunoja abu valstu atbruņošanās sarunas Ženēvā. Kremļa delegācijas šefs Karpovs mīlīgi sarokojās ar amerikāni Kapelmani. Kad delegāti bija atsēdušies pie konferences galda, Karpovs tūliņ turpināja pūst Rēgena Zvaigžņu kara bubuļu bazūnē. Kapelmans savukārt gribēja zināt, vai pēc politbiroja dīvainās izrīcības Černobilē pasaule varēs palauties uz Kremļa solījumiem vai arī dabūs zināt tikai pēc pāris dienām, ka kļūmes dēļ kādā dienā eksplodējusi ne tikai atomspēkstacija, bet sprāgusi lielākā atombumba.

Kapelmans smaidīja.

Černobiles dēļ Polijā izlēja izslaukto pienu.

Abās delegācijās notikušas dažas personālas pārmaiņas — Kvitinskis tagad ir Maskavas sūtnis Parīzē, bet amerikāņu pusē pieaicināti daži lietpratēji, ar kuriem Kapelmans var runāt vienu valodu.

Karpovs žēlojās par Zvaigžņu karu.

Ženēvas sarunu negātīvs rezultāts var izšķirēji ietekmēt Vašingtonas un Maskavas tālākās attiecības. Tuvākās dienās noskaidrosies, vai Rēgena un Gorbačova tikšanās Vašingtonā šogad varēs notikt.

VAI JAUNS SUPERDIPLOMĀTS?

Vai Čurkins būs superdiplomāts?

Atzīmēsim kādu ļoti svarīgu diplomātisku notikumu Vašingtonā. Amerikāņu likumdevēji Černobiles krizes dienās vēlējās dzirdēt, ko par notikušo saka Maskavas sūtniecība Vašingtonā. Senātoriem par lielu pārsteigumu noklausināšanas komitejas sēdē ieradās tikai 34 g. vecais sūtniecības sekretārs Čurkins. Rietumos izglītotais jaunās paaudzes Kremļa diplomāts vārda tiešā nozīmē spīdoši veica savu uzdevumu. Viņš noteikti pārspēja savu aizbildni — uz Maskavu aizkomandēto superdiplomātu Dobrīņinu. Viņš nepalika parādā ne uz vienu jautājumu. Viņa atbildes bija mierīgas. Viņš nebaidījās pāriet uzbrukumā. Jautāts, kā Černobiles katastrofa varēja notikt, Čurkins atcirta: „Es jums varētu jautāt, kā jūs man varētu pāris vārdos izskaidrot jūsu Čallendžera apkalpes bojāeju?"

JAUNA PREZIDENTE

Kanadas žīdu kongress pagājušajā nedēļā pirmo reizi vēsturē par savu prezidenti ievēlēja sievieti — Doroteju Rītmani. Kongresu uzskata par 400.000 Kanadas žīdu neoficiālo parlamentu. Līdz šim kongress galvenokārt nodarbojās ar labdarības akcijām un līdzekļu vākšanu Izraēlai. Rītmane norādījusi, ka kongresā jāiesaista arī mazais cilvēciņš, jo 17 proc. no Kanadas žīdiem vēl šodien dzīvojot uz nabadzības robežas. Tāpat esot jāpaplašina gādība par veciem un slimiem.

Pirmā kongresa prezidente.

Rītmanes pretkandidāts bija 27 g. vecais aktīvists Moiše Ronens, kas vēlējās, lai žīdi aktīvāk piedalās arī starptautiskās politikas laukā. Ronenu apcietināja, kad viņš protesta demonstrācijā ielauzās Pad. savienības gaisa satiksmes kantorī.

Rītmane izteikusies, ka turpināma kara noziedznieku vajāšana Kanadā, bet šī akcija nav vēršama pret atsevišķām etniskām grupām. Viņa iestājās arī par tiesneša Dešēna komisijas pilnvaru pagarināšanu un liecinieku nopratināšanu Pad. savienībā. Rītmanes acīs bij. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims ir uzskatāms par kara noziedznieku.

TŪTŪ TORONTO

Tūtū — Arafata draugs.

Dienvidafrikas melnais anglikāņu bīskaps, Nobela miera prēmijas laureāts Tūtū jau atrodas ceļa jūtīs uz Kanadu. Šoreiz bīskapu Tūtū uz Toronto aicina Ontario premjērs Dēvids Pētersons. Tūtū paredzējis teikt runu arī lielākā Toronto sinagogā.

Rabins Marmurs norādījis, ka tālo viesi Tūtū daudzi Holy Blossom templa locekļi nevēlas dzirdēt. Izrādās, ka Tūtū nosodījis Izraēlas nostāju Dienvidafrikā un piedevām nav slēpis savas simpatijas PLO un tās līderim Arafatam.

JAU PIRMAIS MILJONS

Pasaules izstāde Expo 86 Vankuverā jau pirmajā nedēļā varēja lepoties ar 1 milj. apmeklētājiem. Domā, ka līdz rudenim apmeklētāju ziņā šī 20. g.s. technikas spožā parāde pārspēs visus rekordus.

Izstādē ar priekšnesumiem piedalīsies arī Vankuveras latvieši.

Interesanti atzīmēt, ka uz Vankuveru no visas Kanadas autobusos dodas žīdu studenti, lai tur rīkotu masu demonstrāciju pie Pad. savienības paviljona, prasot 400.000 žīdu izlaišanu no Sarkanās imperijas.

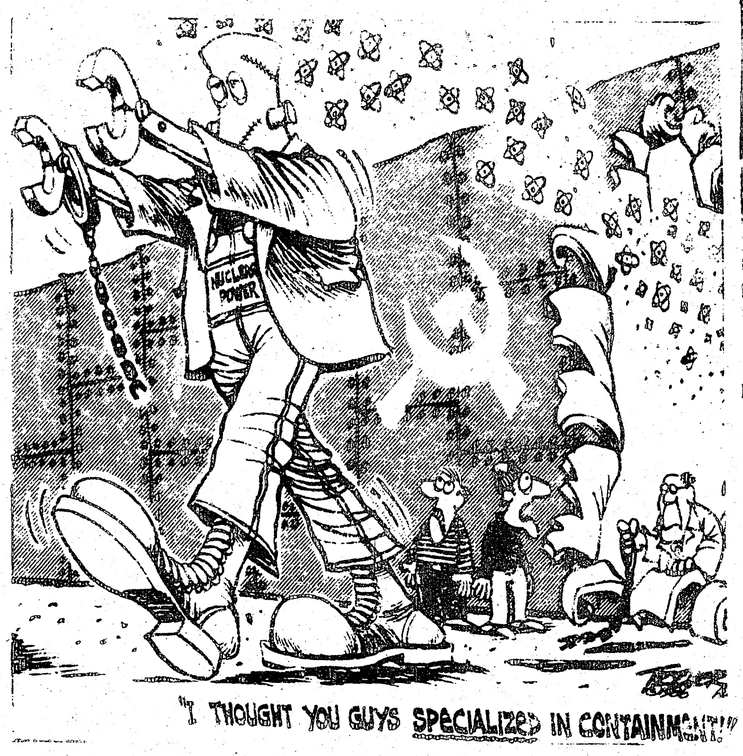

ALA vadība sprieda Klīvlandē

Amerikas Latviešu Apvienības valdes sēdi 5. aprīlī atklāja valdes priekšsēdis A.Lambergs. Lūgšanu sacīja vietējās draudzes māc. L. Grendze. Klīvlandes organizāciju un tautiešu sveicienus un laba vēlējumus nodeva K. Avens. Vicepriekšsēdis V. Pavlovskis paziņoja, ka Indianapoles Sabiedriskais Centrs iestājies ALA mūža biedros, un nodeva priekšsēdim A. Lambergam čeku par 1000 dol. Sēdi vadīja valdes priekšsēdis A. Lambergs un viņa vietnieks U. Klauss.

Sēdi ievadot, priekšsēdis sniedza vispārēju ziņojumu, pieminot, ka valde savas darbības laikā lielāko daļu no paredzētā ir paveikusi. Budžeta projekts 1986. gada līdzsvarots ieņēmumos un izdevumos uz 404,405 dol. To nodos kongresam apstiprināšanai. Līdzekļu lielāko daļu ap 44% izlieto latviskai izglītībai, 22% kultūrai, 14% ārējai informācijai un 20% adminstrācijai.

Ar 1985. gada janvāri, kad darbu uzsāka Ārējās informācijas biroja lietvedis Ojārs Kalniņš, ievērojami uzlabojusies sadarbība un attiecības ar Balto namu, ASV kongresu, presi, Baltiešu un citu Austrumeiropas tautību organizācijām, kā arī mūsu jaunatnes organizācijām.

Iegādāta un uzstādīta IBM datoru sistēma, kas jau darbojas. Ir atjaunota ALA vasaras stipendiāta programma. Stipendiāts darbu birojā varēs sākt jūnijā. Līdzekļus dos Latvijas sūtniecība Vašingtonā. ALA darbs ar katru gadu ir paplašinājies. Vairums līdzekļu aiziet latviskai izglītībai. Sevišķi tas manāms pēc J. Riekstiņa Latviešu Studiju Centra izbūves. Lai visus iecerētos pasākumus varētu veikt, vajadzīgs lielāks sabiedrisks atbalsts.

Internās programmas darbam pieņēma Andri Grotu no Bostonas. PBLA internā darbā pieteicies Māris Hildebrants. Valde lūdz PBLA pieņemt viņu šinī darbā. Apvienotās Baltiešu komitejas Internajam darbam pieteikušies 4 kandidāti. Valde pieņēma divus: Andri Blāķi no Kalifornijas un Dainu Stankeviču no Bostonas.

Piešķīra 200 dol. pabalstu no Aprūpes biroja līdzekļiem Arturam Zariņam New Jersey pavalstī, kas pašreiz ieradies ASV no Latvijas. Arī citas organizācijas aicinās darīt to pašu.

Zelta mūža biedru katēgorijai ar 500 dol. iemaksu zelta nozīmes meta zīmējumam izsludinās konkursu.

V. Timrots iepazīstināja sēdes dalībniekus ar ALA 35. kongresa norisi. Ārējās informācijas birojs mudina visus ALA 35. kongresa delegātus ierasties Vašingtonā dienu iepriekš — ceturtdien, 1. maijā, un apmeklēt sava kongresa locekļa biroju. ALB lūdz delegātus, kas to vēlētos darīt, paziņot birojam, lai var izkārtot satikšanās laiku. ĀIB lūdz delegātus, kas to vēlētos darīt, paziņot birojam, lai var izkārtot satikšanās laiku. ĀIB ir sagatavojis materiālus par Latviju iesniegšanai kongresa locekļiem.

Ierosinājumi par ALA valdes locekļu skaita samazināšanu un dažu biroju apvienošanu, ar ko ietaupītu līdzekļus, izraisīja plašākas debates. Valde vienojās atstāt visu biroju un valdes locekļu skaitu tādu, kāds ir pašreiz. Kas vēlas mainīt, var iesniegt priekšlikumus kongresam.

Ārējās informācijas biroja vadītājs V. Pavlovskis ziņoja, ka protestam par ,,Jan Baltic'' vārda lietošanu filmā bijuši panākumi. Turpmākās izrādes vārdu ,,Jan Baltic'' mainīs. Nodibināts sakarnieku tīkls. Jau pieteikušies 50 dalībnieki.

Nodibināta arī Amerikas latviešu politiskās darbības komiteja, kas cieši sadarbosies ar ALA un Apvienoto Baltiešu komiteju. Tās uzdevums ir vākt ziedojumus, īpaši no latviešiem, un tos nodot tiem amerikāņu politiķiem, kas atbalsta latviešu nacionālpolitiskos mērķus un darbu. ĀIB nākošās dienās iesniegs formālo protestu Federālo komunikāciju komisijai pret Phil Donahue un NBC par to, ka nepielaida latviešus Sietlas — Ļeņingradas pilsoņu TV forumā (Citizen Summit). Lietvedis O. Kalniņš informēja, ka Baltiešu brīvības dienas rezolūcijai trūkst vajadzīgā kongresa locekļu parasktītāju skaita. Organizācijām ir piesūtīts to kongresa locekļu vārdisks saraksts, kas rezolūciju parakstījuši. Aicina organizācijām gādāt, lai tautieši sūtītu vēstules saviem kongresa locekļiem, kas vēl nav rezolūciju parakstījuši. Vēstuļu paraugus var saņemt no organizācijām.

A. Meierovics informēja par PBLA un Apvienotās Baltiešu komitejas veikumiem. Galvenā akcija būs piedalīšanās Helsinku akta izvērtēšanas konferencē Vīnē, kas sāksies 4. novembrī. Pēc IB vadītāja I. Kadeļa nāves biroju pašlaik vada V. Puķīte. Biroja darbu sadalīs divās daļās. Apvienotai Baltiešu komitejai Baltā namā paredzēta satikšanās ar Nacionālās drošības komitejas locekļiem. Baltiešu komiteja 25 gadu jubilejas gadījumā pasniegs prezidentam Rēgenam goda zīmi, bet Goda rakstus valdības locekļiem un Helsinku komitejas locekļiem par atbalstu. Apvienotai Baltiešu komitejai vajadzīgs lietvedis. Kas vēlētos šo darbu pieņemt, jāiesniedz pieteikums komitejai ar šādu adresi: **400 Hurley Ave., P.O. Bo 4578, Rockville, Maryland 20850-0432.**

B. Zommere ziņoja par Izglītības biroja darbību, pieminot Literātūras semināru Portlandē, Oregonā, kur piedalījās 40 dalībnieku no 12 skolām. Semināra nobeidza satura sastādīšanu pamatskolas 7. klases lasāmgrāmatai. Nākošais seminārs notiks 10., 11. un 12. oktobrī Longailendā. Vēlams no katras skolas 1 pārstāvis. Ir sagatavoti ALA Izglītības biroja pārbaudījumi un izsūtīti skolām. Februārī beidzās šī gada daiļrunu sacensība.

Sagatavots iesniegums Latviešu fondam piešķirt 4000 dol. pabalstu manuskriptu saliekamās mašīnas iegādei.Bez jau agrāk pieminētām darbu vēl uzsākusi jauna latv. skola Vilmingtonas pilsētā. Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā Portlandē saņemto Alūksnes ģimnazijas karogu nodeva glabāšanai ALA institūtam līdz brīdim, kad karogu varēs aizvest atpakaļ brīvā Latvijā. Karogu pieņēma Institūta padomes priekšsēdis A. Bļodnieks.

Ārpusskolas izglītības biroja ziņojumu sniedza biroja vadītāja L. Ruperte, Sevišķi pieminot 3 x 3 nometņu programmas.

Kultūras biroja vadītāja B. Abula stāstīja par aktīvitātēm, piedaloties latviešu centros ar referātiem dažādos sarīkojumos, par darbu turpināšanu grāmatniecības gada popularizēšanā, uzturot sakarus ar literārām kopām. Pieminēja vēl citas aktīvitātes.

Latviešu institūta padomes priekšsēdis A. Bļodnieks stāstīja par Latvju Enciklopēdiju. Pirmais un otrs sējums iespiesti 3000 eks. Izpirkti 2000 eks. Krājumā atrodas 1000 eks. no katra sējuma. Grūtības ir ar uzglabāšanu. Trešais sējums sagatavots iespiešanai.

Kultūras fonda valdes priekšsēdis T. Bērziņš ziņoja, ka ziedojumu akcija iet pilnā spēkā. Līdz šim ienākuši 25,000 dol. Ziedojumu vākšanas izdevumi ir 5000 dol. Atlikumu dalīs uz pusēm PBLA Kultūras fonds un ALA Kultūras fonds. Šogad piešķīrumos sadalīs 17,000 dol. Ziedojumu akciju var uzskatīt par izdevušos. Rakstniecības nozarē brīvā vietā par referenti apstiprināja Dr. Jautrīti Saliņu.

ALA Apgāda vadītājs U. Klauss ziņoja, ka pēdējā laikā ir izdotas vai drīzākā laikā iznāks šādas grāmatas: V. Lasmanes ,,A Course in Modern Latvian'', M. Soikānes-Trapānes ,,Latviešu valodas pamata un tēmatisko vārdu krājums'', lasāmgrāmata pamatskolas 7. un 8. klasei, L. Ziemeles ,,Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība'' un Latviešu valodas komisijas sastādītā ,,Latviešu valodas pareizrakstības vārdnīca''. Dažas no šīm grāmatām iznāks ar korp. Imeria dāvāto 3000 dol. un korp. Tālavija 2000 dol. atbalstu. Apgāds 1985. gadā pārdevis 4786 grāmatas par 30,214 dol. Izdevumi bijuši 37,256 dol. ALA vēsture iznāks paplašinātā izdevumā, aptverot 35 gadu darbību. Manuskripts nodots iespiešanai.

Sporta biroja vadītājs A. Aldzeris ziņoja, ka Vidējās valstīs nākušas klāt 3 sporta vienības. Meistarsacīkstes notiks kā paredzēts. Dažās pilsētās trūkst vadītāju darbinieki, kas ir par traucējumu sporta vienību darbībai. 3 x 3 nometņu darbībā turpmāk ietilpinās arī sporta spēles.

Stipendiju komisija ziņoja, ka no 10 ienākušiem lūgumiem 500 dol. stipendija latviskās izglītības veicināšanai piešķirta Jānim un Elzai Miežiem. Venecuelieši A. Cardenas un J. Jonaitis lūdz stipendiju no ALA stipendiju fonda Rietummičigenas Universitātes apmeklēšanai. Ceļa naudu braucienam uz universitāti un atpakaļ jau piešķīrusi Venecuelas Latviešu apvienība. Valde lūgumu pieņēma.

A. Braunfelds informēja, ka žurnāls ALA vēstis nodots iespiešanai. Šo jubilejas izdevumu 28 lp. iespiedīs 15.500 eks.

Biedru biroja vadītājs E. Brigmanis ziņoja par ALA mūža biedru skaitu, pieminot, ka iesāktā 1000 mūža biedru gada akcija dos labus panākumus. Norādīja, ka organizāciju — ALA biedreņu gadskārtējā dalības maksa ar 1986. gadu ir 50 dol.

Sestdien pēc vakariņām bija sadraudzības brīdis, kuŗā vīru ansamblis Tēvzeme sniedza koncertu, un vairāk nekā simtam klīvlandiešu bija iespēja jautāt par ALA darbību, kam atbildes deva ALA valdes locekļi. Atklājot šo sadraudzības brīdi, Klīvlandes latviešu biedrības priekšnieks K. Avens paziņoja, ka KLB iestājusies par mūža biedri ALA, un nodeva priekšsēdim A. Lambergam čeku par 1000 dol.

J. Ūdris

Vēlos pirkt

izšūtu latviešu vīrieša tautisku kreklu. Zvanīt 224-1499.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību. Lūdz zvanīt **889-5076.**

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

Ērgļu ligzdas medus
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Ja domājat iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.
ROYAL LEPAGE
Residential Real Estate Services
Maria Tiltiņš, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

MAPLE LEAF TRAVEL
LIDOJUMU MAKSAS UZ:
Londonu, sākot ar 449.00
Amsterdamu, sākot ar 498.00
Floridu, sākot ar 169.00
Mexico, sākot ar 399.00
Jamaica, sākot ar 269.00
Barbados, sākot ar 399.00
Ar hoteli vairāk.
Mums ir tūres un lidojumi visur.
Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351
655 St. Clair Ave W.

Laimonis
labo
automašīnas

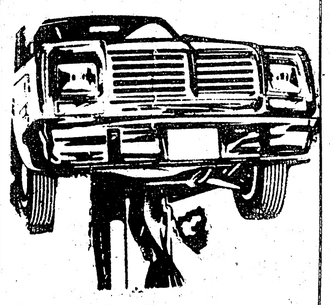

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

KANADAS ZIŅAS

VANKUVERA

● **Expo 86.** Vispasaules izstādi Expo 86 Vankuverā, Britu Kolumbijā, atklāja 2. maijā. Tā turpināsies sešus mēnešus — līdz 13. oktobrim. Uz 172 akru lielas platības novietoti 81 paviljons. Pirmo reizi tur izstādē ar saviem paviljoniem kopā piedalās arī ASV, USSR un Ķīna. Pavisam ir 54 ārvalstu paviljoni.

Izstāde stiepjas gar False Creek jūras līča ziemeļu krastu un tās garums ir 2,5 kilometri, bet līča krasta josla ir 4,3 km gara. Kanadas federālās valdības paviljons ir novietots pilsētas centra otrā pusē, pie Burard jūras līča un ir savienots ar galveno izstādi ar ātrvilcienu. Abas vietas ir tikai 15 minūšu gājienā no pilsētas centra.

Jau pāri par 12 milj. ieejas biļešu pārdotas, un apmeklētāju skaitu jau min līdz 25 miljoniem.

Izstādes galvenā tēma ir transports, un tajā rādīs satiksmes attīstības vēsturi no visprimitīvākā līdz vismodernākam satiksmes līdzeklim.

ESSO ,,Round House'' paviljons ir izšūts ar piemiņas (Heritage) ķieģeļiem, uz kuriem ir iegravēti sponsoru vārdi jeb vēstījumi. Uz viena no tiem būs uzraksts ,,God Bless Our Latvia'' DV Britu nodaļas izkārtojumā. Būs arī citi latviešu vēlējumi un vārdi.

● DV Britu Kolumbijas nodaļas gadskārtējo biedru vakaru 20. aprīlī atklāja nodaļas valdes priekšsēdis E. Pelēns ar īsu uzrunu, kuŗā viņš aicināja tautiešus godināt latviešu karavīrus, kas sargāja mūsu tautas pastāvēšanu cauri gadu simteņiem.

Nodaļas vanadze Vija Pelēna nolasīja latviešu karavīriem veltītu dzeju un visi klātesošie vienojās DV dziesmā. N. Driķītis nolasīja izvilkumu no grāmatas Latviešu karavīrs II Pasaules kara laikā, kuŗā vārdā neminēts leģionārs apraksta artilerijas nežēlīgo viesuļuguni 1944.g. Ziemsvētku lielkaujā Kurzemē.

Nodaļas delegāts V. Karjaks pastāstīja par saviem iespaidiem DV delegātu sapulcē Toronto 12. un 13. aprīlī. Viņš arī bija atvedis no Toronto slīdīšu programmu par Brāļu kapiem Rīgā.

Vakara norisē ar ziediem un dzimumdienas kliņģeri vakara dalībnieki godināja nodaļas sekretāru Jāz. Ruško, kuram 28. aprīlī apritēja 75 gadu mija un N. Driķīti, kuŗam 23. apr. bija 67. dzimumdiena.

Nodaļas vanags K. Kinstleris gādāja par mūziku un uzņēma vakara norisi video lentē. Vakara ieņēmumu atlikumu nodaļa ziedos Latviešu karavīra invalidiem.

● Robson Square auditorijā 25. aprīlī mums labi pazīstamais dziedonis Pauls Berkolds iepriecināja vietējos tautiešus ar plašu un interesantu programmu.

Koncerta sākumā 4 patriotiska rakstura dziesmās — J. Norviļa Pulkveža atgriešanās, B. Skultes Latvija, T. Kalniņa Kas cilvēks ir bez tēvijas un J. Ivanova Māras zeme — mākslinieks neielika gaidīto izjūtas pārdzīvojumu, bet sekojošās T. Kalniņa divās komiskās dziesmās — Vecais burinieks un Miestiņš jau parādījās dziedoņa spēju plašums.

Koncerta otrā daļā P. Berkolds parādīja savas spējas kā operdziedonis, nodziedot vairāku operu ārijas. Sevišķi izcili tika izpildītas 3 pēdējās dziesmas — Incognito dziesma no J. Offenbacha operas La Perichole, Demona ārija no A. Rubensteina operas Dēmons un Non piu andrai no V. Mocarta operas Le Nozze di Figaro.

Klavieŗu pavadījumu smalkjūtīgi izpildīja pianiste Lisa Bergmane. Abi mākslinieki saņēma ziedus un atzinīgus aplausus. Bija jādod arī piedevas. Koncertu bija izkārtojusi Vankuveras Latviešu biedrība.

● 24. aprīlī prāvests R. Āboliņš izvadīja pēdējā gaitā 20. aprīlī mirušo Mariju Lukstiņu, dzim. Puriņu. Viņu guldīja zemes klēpī Forest Lawn kapsētas latviešu ev. lut. draudzes nodalījumā, Burnabijā, B.C.

Nelaikē bija dzimusi 1902. g. Krievijā. Latvijas brīvības gados strādāja par skolotāju. Trimdas gadus viņa pavadīja Austrālijā un tikai pēdējā laikā pārcēlās uz Britu Kolumbiju pie savas meitas Indras Zeidakas. Nelaikē atstāj meitu ar vīru, 5 mazbērnus un 2 mazmazbērnus. J. R.

SV. KATRĪNAS

● Sv. Katrīnu etnisko grupu festivals notiek no 16. maija līdz 1. jūnijam. Latviešu pēcpusdiena būs 1. jūnijā Franču zālē, 101 Garnet, St. Catharines, pl. 14.00. Šogad latviešu sabiedrību pārstāvēs ,,karaliene'' Sandra Plavinska.

● Sv. Katrīnu latviešu skolas izlaiduma akts notiks svētdien, 8. jūnijā, pl. 15.00 St. George anglikāņu baznīcas sarīkojumu telpās (Latv. skolā), 83 Church St. Programmā skolas audzēkņu uzvedums. Kafijas galds.

● Svētdien, 27. aprīlī, Dieva mierā aizmiga Teodors Jauntēvs. 1. maijā draudzes māc. J. Prauliņš viņu no Batlera bēŗu nama izvadīja uz Victoria Lawn kapsētu. Pēc viņa skumst māsa Maija ar vīru Arvīdu Lūsi un citi piederīgie un draugi.

● Pēc ilgas slimošanas 4. maijā mūžībā aizgāja Jāzeps Pastars 61 g. vecumā. Viņu no St. Mary's of the Assumption baznīcas uz vietējiem kapiem izvadīja 6. maijā. Pēc viņa sēro dzīvesbiedre Anna, draugi un paziņas. Ž.

Jaunas asinis Sadberijā

DV Sadberijas nod. 3. maijā atskatījās uz 34 aizvadītiem darba gadiem. Atcere notika Jāņa un Zentas Bērziņu mājā. No DV Kanadas valdes sanāksmi sveica DV KV priekšsēža vietnieks Alberts Šterns, savā uzrunā norādīdams, ka lai gan esam veci un paguruši nedrīkstam izstāties no cīnītāju rindām, jo DV mērķis, brīva un neatkarīga Latvija, nav vēl sasniegts.

Nodaļas vanadzes bija rūpējušās par priekšnesumiem un arī cienastu. Svarīgi atzīmēt, ka pēc ilga laika nodaļas vadībā notikušas ievērojamas pārmaiņas. Ilggadējam un energiskajam priekšsēdim Robertam Dumpim no valdes aizejot, nodaļas vadība uzticēta jaunās paaudzes pārstāvim Kārlim Jansonam. Viņa palīgs Jēkabs Dziļums arī ir jauns spēks nodaļas valdē. Pārējie valdes locekļi līdzšinējie: J. Roze kasieris, K. Jirgens biedrzinis un sporta sekcijas vadītājs, L. Grasis sekretārs. Ārējo informāciju vada Ž. Neimanis, bet iekšējo J. Bērziņš. Vanadžu vadītāja Aina Janitena, palīdze Zenta Bērziņa, sekretāre Anastāsija Zvaigzne. Revīzijas komisijā 1986. darbības gadam ievēlēti L. Zagorskis, A. Grase un E. Zemītis.

Sirsnīgus apsveikumus saņēma ar DV KV atzinības rakstiem apbalvotie Kārlis Jansons un Ārija Grase, kā arī ar sudraba sporta medaļām apbalvotie sportisti šāvēji Kārlis Jirgens, Aina Janitena un Roberts Dumpis. L.G.

LONDONA, ONT.

● 27. aprīlī Kiwanis centra zālē notika Londonas latviešu kopas rīkotā latviskā pēcpusdiena. Tanī kopas divvalodu grupas tautas deju kopa nodejoja vairākas dejas, kuŗas tā gatavo A. Liepiņa un A.Niedras vadībā Dziesmu svētkiem. Indriķis Zvagulis pastāstīja par senajām Zāļu dienas un Jāņu paražām Rīgas pilsētā. Kopas dāmu komiteja V. Krūmiņas vadībā bija sagatavojusi bagātīgu cienasta galdu. Visi kopā dziedāja arī tautasdziesmas, Irēnai Zvagulei tās pavadot uz klavierēm. Starplaikā starp dejām, referātu un pašu skandinātām dziesmām Ērika Bite atskaņoja lentē ieskaņotas latviešu dziesmas.

4. maijā Kiwanis centrā Londonas latviešu kopas divvalodu grupas saviesīgā pēcpusdiena bija pulcinājusi ap 30 dalībnieku, ieskaitot tautas deju kopu, kas nodejoja vairākas dejas.

Tās pašas dienas vakarā Stangu mājā notika Londonas latviešu kopas dāmu komitejas kārtējā ik mēneša vakarēšana. A. D.

Hamiltonieši spēlē novusu

Hamiltonas sporta kopas Sparta novusa spēles sezonas noslēguma turnīrs notika 26. aprīlī. Vienspēlē 20 dalībnieki sadalījās 3 klasēs. A klasē: 1.v. B. Kuncāns, 2.v. I. Jēgers un 3.v. E. Hughes. B klasē: 1.v. Z. Upīte, 2.v. A. Zvejnieks un 3.v. L. Jēgers. C klasē: 1.v. E. Robežgruntnieks, 2.v. E. Jēgers un 3.v. E. Leja.

Sezonas līgas spēlēs piedalījās 21 dalībnieks.

Vienspēlē: 1.v. O. Šuštiņš, 2.v. V. Krauklis, 3.v. A. Richters.

Vienību spēlēs: 1.v. B. Kuncāns ar M. Žulpu, 2.v. A. Grinbergs ar T. Ansonu, 3.v. I. Jēgers ar E. Jēgeri.

Viensitienos: 1.v. O. Šuštiņš, 2.v. I. Jēgers, 3.v. E. Hughes.

Spēļu norisi lietpratīgi vadīja M. Žulps. Ž.U.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZĒ

Vasarsvētku dienā 18. maijā pl. 14 kristību svētki. visi mīļi aicināti.

Atgriezieties no grēkiem un liecieties kristīties ikviens Jēzus Kristus vārdā, lai jūs dabūtu grēku piedošanu un saņemtu Svētā Gara dāvanu (Ap. d. 2:38).

Bezmaksas kristīgu litereātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

18. maijā pl. 11 Vasarsvētku dievkalpojums, bērnu sprediķis.

25. maijā pl. 11 Trīsvienības svētku dievkalpojums. Jauniešu iesvēte ar dievgaldu. Dziedās dr. vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

18. maijā pl. 11 draudzes jauniešu iesvētes dievkalpojums.

25. maijā pl. 11 dievkalpojums.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

18. maijā pl. 13 Svētā Gara izlaišanas svētku dievkalpojums.

25. maijā pl. 11 Trīsvienības svētku dievkalpojums Tālavā. Dziesmu lapiņas.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.15.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

18. maijā pl. 14 Vasarsvētku un kristību dievkalpojums.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 33 Christie Str., Toronto, Ontario, M6G 3B1. Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

25. maijā pl. 13.30 Vasarsvētku atsvētes dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

18. maijā pl. 16 Vasarsvētku dievkalpojums.

25. maijā pl. 11 draudzes dievkalpojums, māc. A. Dūmiņš.

1. jūnijā dievkalpojuma nebūs.

8. jūnijā pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

1. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

3. augustā pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Lundys Lane kapsētā.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

18. maijā pl. 13.30 Vasarsvētku dievkalpojums.

25. maijā pl. 13.30 Trīsvienības svētku dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksnanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Sestdienās no pl. 14.00 līdz 20.00.

KALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā: o lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
o žāvētus tītarus, zivis,
o pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
o klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
487-0491
PIEGĀDE LIELTORONTO ROBEŽĀS
Crest Florists
567 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4S 2M5
Pinu, pinu ziedu viju
Pīpenes un smilgas miju
Mētru sauju, rožu sauju...
MAIJA ASARIS

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu iautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6 534-2864

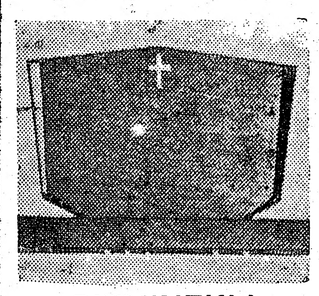

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents pagarinājums
Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Mūžs rakstu laukā

ALEKSANDRA ZARIŅA SARUNA AR RAKSTNIEKU MINTAUTU EGLĪTI VIŅA 75. DZIMŠANAS DIENAS PRIEKŠVAKARĀ

Rakstnieks Mintauts Eglītis ar dzīvesbiedri Elgu dzīvo Sidnejas priekšpilsētā Lakembā, kas atgādina turīgāku Latvijas provinces pilsētu ar savrūpmājām. Eglīši iekārtojušies klusās divstāvu ēkas augšējā stāvā ar neaizsegtu skatu pāri kaimiņu māju jumtiem. Pastaigājoties pa Lakembas ielām, iedomāto Latvijas romantiku aizmēž lebaniešu bērnu klaigas, netāla muhamedāņu mošeja ar miniaretu, no kuŗa mulla aicina pielūgt Allā. Lebanieši ir tīrīgi, strādīgi, ticīgi un labi veikalnieki.

Braucot mājās no Sidnejas latviešu nama Stratfīldā, Eglīšus bieži aizvizinu ar savu mašīnu. Tas īss brauciens, apmēram 5 minūšu. Pēc koncertiem vai teātŗa izrādēm vairāk runāju es, bet Eglīši klausās. Laikam neapzinīgi esmu pieradis, ka Mintauts savus ieskatus necenšas par visu varu klāstīt citiem.

Esam kopā veikuši daudzus darbus: dibinājuši Latviešu preses biedrības Austrālijas kopu un tās apgādu, laiduši klajā Mārtiņa Zīverta kopotās lugas, divi vien mašīnā braukuši uz Melburnu, lai piedalītos rakstnieku dienās, bet mūsu sarunas allaž vijušās ap veicamo darbu un citu autoru pasākumiem. Eglītis it kā ievēro Jāņa Veseļa ieteikumu: ,,Nekad neej tur, kur tevi nesauc, un nekad nepiedāvā, ja tev neprasa.'' Pat Preses biedrības sanāksmēs Eglītis īpaši jāaicina, jāmudina izteikties.

Par Mintauta Eglīša dzīvi, sarakstītajām grāmatām un to literāro vērtību var lasīt enciklopēdijās un literatūras vēstures grāmatās. Mani vairāk interesē Eglīša skatījums šodien par paša pirmajiem soļiem rakstu laukā, kuŗi ierosināja pievienoties rakstnieku ģildei, kā arī viņa trimdas latviešu rakstniecības nākotnes vērtējums. Būtu pienācis brīdis to uzzināt un pastāstīt tālāk lasītājiem, jo 18. maijā Mintauts Eglītis atskatīsies uz aizvadītiem 75 mūža gadiem.

*

,,Toreiz mūsu skolā valdīja pacilāts garastāvoklis'', atceras Eglītis. ,,Pašiem sava valsts! Tie bija brīvās Latvijas pirmie gadi. Pacilātību mērķtiecīgi vadīja skolotāji. Mēs pārtikām no reņģēm dažādos veidos, maizes, kartupeļiem un — literatūras. Rakstniekus uzskatījām par nākamajiem tūliņ aiz Dieva un baznīcas svētajiem. Skolā rīkoja literāros vakarus vienu pēc otra. Atceros, ka ģimnazijā pēdējās klases audzēkņi deklamēja Raiņa Daugavu un man, mazajam, skudriņas skrēja pa muguru.''

Arī Mintauts būtu vēlējies deklamēt, bet mazā auguma dēļ uzskatīts par nepiemērotu skatuvei. Viņam bijusi laba valoda, jo māte un vecāmāte runājusi vidus dialektā, bet pārējie visapkārt Salacgrīvā tāmnieku dialektā. Tomēr arī tas nav palīdzējis tikt uz skatuves. Dzeja tomēr iemīlēta, un vēl tagad viņš var atteikt Raiņa dzejas pantus. Toreiz, garajos ziemas vakaros, kad nebija ne radio, ne televīzijas, galvenais laika kavēklis un izprieca bijusi grāmatas lasīšana.

Salacgrīvas vidusskolā izveidojuši žurnālu Celtne, un Eglītis izraudzīts par izdevuma redaktoru. Proza nepadevusies, rakstījis dzejoļus. Iespiedis nevien Celtnē, bet sūtījis uz malu malām. Toreiz iznākuši daudzi Jāņa Grīna tā sauktie ,,leņekšu'' žurnāli, kur audzinātāji jaunie literāti. Gadījies no redakcijām saņemt rakstiskas atbildes. Žurnāla Zaļā Vārna redaktors Ēriks Raisters, piemēram, rakstījis: ,,Jūs rakstāt uz laba papīra, bet dzeja vēl nav tik laba.'' Bijis 3. ģimnazijas klasē, kad laikraksts Latvis 1928. gadā iespiedis Eglīša pirmo dzejoli Mūzika.

Rakstniecībai metodiskāk pievērsies tad, kad nodibinājis ģimenes dzīvi un sācis strādāt par valsts ierēdni pastā. Pirmais stāsts Koncerts iespiests 1940. gadā Viļa Cedriņa rediģētajā nedēļas laikrakstā Tēvijas Sargs, bet pirmo stāstu krājumu Paziņas uz 1943. gada Ziemsvētkiem laidis klajā apgāds Grāmatu Draugs. Stāstu krājuma iznākšanu autors atceras kā vēl vakar notikušu:

,,Rudzītis bija feins, vērienīgs vīrs. Daudz negudroja, nestrīdējās. Saprata, ka jaunie jāatbalsta. Pats tagad brīnos, ka Rudzītis darbu pieņēma, jo pirmajā grāmatā stāstiņi visumā pašvaki. Kārlis Sūniņš zīmēja ilustrācijas. Staigājām pa spiestuvēm, kur iepazinos ar to mašinēriju un Sūniņa absolūtās pilnības tieksmi: viņš nelikās mierā, līdz viss bija ideāli skaidrs un tīrs, kā viņš to vēlējās.''

Rakstā par Jāni Veseli (Staru būdas teiksmotājs) Eglītis dzejnieku raksturo rindās, kuŗas var attiecināt arī uz pašu rakstītāju:

,,Viņš bija kluss, atturīgs, un, kaut šķita, ka labi bruņojies pret iespējamiem uzbrukumiem rakstos un vārdos, tomēr bija diezgan jūtīgs, kā jau katrs cilvēks. Nelabvēlīgākas atsauksmes par viņa darbiem tāpat nepatika viņam kā kuŗam katram, kaut gan parasti to noliedz.''

Arī Eglītis vēl līdz šai dienai nevar aizmirst Jāņa Rudzīša Latvju enciklopēdijā rakstītos vārdus, ka Mintauts Eglītis esot ,,bez sevišķa dziļuma reālistiskā, pasausi protokoliskā stilā notēlojis mazo provinces cilvēku, īpaši jauniešu ikdienu.'' Rudzīša vārdus nemēģinādams atspēkot, Eglītis tikai piebilst: ,,Viņš visus salīdzināja ar zvaigznēm — Strēlerti, Anšlāvu Eglīti, Janovski.''

Savas domas par rakstīto vārdu Eglītis izsaka šādi:,,Rakstnieks var rakstīt par visu ko, bet galvenais ir tas, kā teikto pasaka. Nozīmīgākais ir forma, stils. Jāpasaka tā, kā neviens to vēl nav pateicis. Mani interesē cilvēks un cilvēka pārdzīvojumi, izjūtas. Nedomāju tikai par to, ko rakstu. Jālasa arī starp rindām. Darbību nekad nevirzu uz traģisku galu. Dažreiz nenovēršams spēks iznīcina, noved nāvē. Arī cilvēku savstarpējās attieksmes mani daudz neinteresē, gan atsevišķā cilvēka izjūtas. Rakstot pats spriežu un sveru. Sieva dažreiz šo to īsti prātīgi aizrāda. Nekādas gudrības nevaru pateikt. Zināms spriedums ir katram, arī man.''

RAKSTNIEKS MINTAUTS EGLĪTIS ar dzīves biedri Elgu.

,,Nekādu rakstnieka ,,sūtību'' nejūtu. Nav tā, ka nevarētu dzīvot bez rakstīšanas. Jānis Veselis visu iepriekš sīki izgudroja un piesēdies uzrakstīja bez labojumiem. Man sākot rakstīt, iecerētas ir tikai vadlīnijas. Pārrakstu trīs, četras reizes. Allaž palaboju. Katram stāstam savs ritms. Dažreiz divbalsīga vārda vietā jāliek trīsbalsīgs, jāpārkārto teikumi vai jāpieraksta klāt jauni.''

Apjautājos, vai tāda rakstīšanas procesa materiāli uzglabāti literatūras zinātnieku priekam. ,,Kur nu! Jau tā papīru par daudz,'' gaiņājas autors. Kas notika ar aizsākto romānu par brāļiem Eidemaņiem, kuŗa dažus turpinājumus iespieda laikrakstā Pasaule?

,,Biju iecerējis par plašu. Ja avīze būtu turpinājusi iznākt, tad varbūt būtu uzrakstījis. Tas būtu bijis it kā īlens pie dibena. Vēstures materiāli bija pa daļai savākti, kaut vēsturiski temati mani nekad nav interesējuši, bet paši cilvēki. Ja būtu nodarbojies tikai ar rakstīšanu, tad būtu pabeidzis.''

*

Rakstīšanu traucēja ne vien maizes darbs elektriskajā spēkstacijā, bet vēl vairāk paša iekārtotā grāmatu spiestuve. Kur un kā radās indeve rakstniekam, kas neievingrinājās vadīt pat automašīnu, rīkoties ap veciem klamburiem — linotipu un neērto iespiežamo mašīnu?

,,Jau puikas dienās jūsmoju par zilisarkanajām afišām, kas bija izlīmētas uz mūsu pilsētiņas reklāmu stabiem un veikalu sienām. Dažāda lielma burtiem afišas vēstīja par gaidamajām ballēm un teātŗa izrādēm. Maziem burtiņiem bija piebilsts, ka afišu iespiedis Dūnis Valmierā un Cēsīs. Dūnis iespieda arī grāmatas. Tās lasot, pētīju burtus, salikumu, aplauzumu. Īsto ierosmi un padomu deva nelaikis Andrejs Iksens, kas pie Krišfelda Brisbenā bija laidis klajā nerātno varoņpoēmu Krama cilts.''

Pirmsākums bijis pazemīgs. No septītās dienas adventistiem Eglītis nopircis lietotu, ar kāju minamu, iespiežamo mašīnu, no Vācijas pasūtinājis latviešu burtus un nodibinājis apgādu Sala. Sākumā, sava prieka dēļ ar roku saliekot burtus un ar kāju darbinot spiedi, izdevis Kārļa Ābeles sen. Dāldeŗu kalēju, Osvalda Lāča poēmu Barons un Teodora Tomsona Drāmatisko septīmu. Kad 1960. gadā, sagādājot nepieciešamos līdzekļus, nodibinājās Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas apgāds, Eglītis atdevis Salas vārdu presiniekiem un pats uzņēmies jaunā apgāda techniskā redaktora pienākumus. Pirmais darbs bijis Austrālijas latviešu jauno dzejnieku — ,,piecīšu'' dzejoļu krājums Kvintets. Katru dienu ar roku salicis 4 lappuses. Tā esot viena no grāmatām, kas Eglītim pašam vislabāk patikusi: burti, papīrs, iespiedums, krāsa, aplauzums.

Ar laiku sākuši ienākt pasūtinājumi ielūgumu, dziesmu lapiņu un sarīkojumu programmu iespiešanai. ,,Bija jāapkalpo kundes kā kādā Latvijas mazpilsētā,'' atceras Eglītis. ,,Pārnācis no darba, iedzēru galvas pulveri Bex un ar roku liku tekstus līdz pl. 2 no rīta. Grafiķis Herberts Sils skubināja pirkt linotipa saliekamo mašīnu. Nevajadzēja divreiz mudināt. Pašam par mašīnām nebija nekādas jēgas. Leišu spiestuves īpašnieks ieteica nepirkt lētāku par 1500 mārciņām, es nopirku par 350. Tā bija, tāpat kā reizē nopirktā cilindra prese, aizvēsturiska mašīna, bet interesanta. Labāk vai sliktāk, — tas bija manu puikas dienu sapņu piepildījums: pašam sava spiestuve. Kādreiz ienāca prātā, ka bez spiestuves būtu varējis vairāk uzrakstīt, bet neko nenožēloju.''

Kā LPB apgāda techniskais redaktors Eglītis rūpējās arī par manuskriptu valodas tīrību. Dažs autors bijis it nevērīgs pret valodu un gramatikas likumiem. Cits mēdzis steigā atstāt teikumus nepabeigtus, cits iepriekš piekodinājis, lai nedomā uzrakstītajā ko labot.

,,Nekad negribēju uzspiest savas gudrības — katram autoram savas īpatnības — izņemot atsevišķus gadījumus, kad sazinājos ar autoru, piemēram, par faktu nepareizību, netaktiskām frazēm un valodas jautājumiem.''

Stāvu un krītu par veco Endzelīna gramatiku,'' apliecina Eglītis. ,,Mūsu valoda nav ne novecojusies, ne sastingusi, bet jaunie valodu vienkārši neprot. Padomju savienības dekrēti mūsu valodu dzimtenē atsvieduši par 50 gadiem atpakaļ, nevis mēs trimdā atpalikuši. Nav jāiebilst, ja jauniem jēdzieniem rada jaunus vārdus. Mūsu valoda nav ne sastingusi, ne vecmodīga. Tagad latvijā valodu piegrazo ar angļu un citiem svešvārdiem, kas pa daļai ievazāti no krievu valodas. Atkritumu spaini, piemēram, tur tagad sauc par ekskrementu kontaineri. Man nepatīk, ka Bulmanis un Ķiķauka Kanadā ērmojas pakaļ.''

Eglītis pāris gadus studējis baltu filoloģiju Latvijas universitātē un Baltijas universitātē Pinebergā, kur ieguvis ne vien valodnieka zināšanas, bet arī cieņu pret latviešu valodu visā tās vienkāršībā.

Ikdienā Eglītis stāv nostatāk no katras neparastības, ēverģēlības. Viņam derdzas bravūra un ,,elkoņu cilvēki.'' Viņu interesē parastais latvietis, kas, tāpat kā tu un es, pēc virszemē pavadīta mūža izgaisīs, bieži neapjauzdams aizvadītās dzīves skaistumu.

Jautāju, kāda jēga bijusi mūsu kopējiem pūliņiem izdot grāmatas, rīkot rakstnieku dienas un literāros sarīkojumus. Vai ir prāts rakstīt kādam tūkstotim lasītāju? Vai jaunajiem būtu jāpūlas lauzties latviešu valodas izpratnē un iepriecināt mūs ar literāriem sarīkojumiem?

,,Jāķepurojas vien ir. Nevar uzdot. Jaunie pašapzinīgi. Grib rakstīt kaut ko jaunu. Tas neko nedod. Auguši, izglītojušies savās trimdas zemēs, domā un jūt kā tās zemes pilsoņi, kuŗu vidū dzīvo. Ir jau tā, ka rakstnieku dienās sanāk vieni un tie paši autori. Varbūt nāks kāds jauns rakstītājs no vecāku gadu gājuma. Arī Sarma, Osvalds Lācis sāka gados. Par mazo apmeklētāju skaitu nebūtu jāuztraucas. Par literatūru interesējas 5 līdz 10 procenti.

,,Pats reizēm mēģinu ko parakstīt, bet neko nevedas. Kad nav īsti vesels, cilvēks izvēlas mazāko piepūli. Lasu, uzskatu mazbērnus, klausos klasisko mūziku. Gaidu pastu. Daru to, kas patīk. Iztikt var. Jādzīvo vien ir.''

ALEKSANDRS ZARIŅŠ

* * *

Mintauts Eglītis dzimis 1911. gada 18. maijā Vitrupes pagastā. Izdoti stāstu krājumi Paziņas 1943.g., Meistara Celma kapella 1946.g., Pasta stāsti 1947.g., Paaudžu pils 1947. g. Rotaļa 1967.g. Vadījis 1. un 5. rakstnieku dienas Sidnejā, bijis LPB Austrālijas kopas pagaidu valdes priekšsēdis, ilgus gadus valdes loceklis. 1980.g. apbalvots ar PBLA KF Atzinības rakstu.

SAVIENOTĀS VALSTIS

NUJORKA

● Pēc Černobiles spēkstacijas eksplozijas Ķijevas tuvumā, Ukrainā dažas Ņujorkas latviešu ģimenes maija sākumā mēģināja nosūtīt saviem tuviniekiem Latvijā tabletes, lai pasargātu tos pret radioaktīvo iedarbību. Ņujorkas aptiekas šīs zāles bez receptes nepārdeva. Daži mēģināja tās nosūtīt no Zviedrijas, bet par rezultātiem vēl nav ziņu.

● Dzejniece Astrīda Ivaska no Oklahomas 2. maija vakarā viesojās Ņujorkas draudzes Bronksas vidusskolā Jonkeru baznīcas telpās, kur lasīja savus darbus.Pēc skolēnu programmas sekoja priekšnesumi viesiem, augšas zālē. Īvaska lasīja savus dzejoļus un poētisku prozu, Andrejs Jansons spēlēja kokles pavadījumu. Apmeklētāju nepilni 50.

Sestdien, 3. maijā, Ivaska viesojās Longailendas vidusskolā, kur referēja par Latvijas dzejnieci, 1952. gadā dzimušo Māru Zālīti. Referente dzejnieci salīdzināja ar dažiem citiem Latvijas dzejniekiem, kuŗu darbos pavīd nacionālas temas, kā arī analizēja Zālītes dzeju un tās saturu. Katru gadu Longailendas vidusskola izvēlas vienu dzejnieku, ko aicina ciemos. Šogad tā bija Astrīda Ivaska. Viņa skolai uzdāvinājusi savu dzejoļu krājumu un referātu par Māru Zālīti, kas nav publicējams. Pēcpusdienā atsevišķā sarīkojumā AABS godināja prof. Ivaru Ivasku. Svētdien, 4. maijā, Astrīda Ivaska ciemojās pie Ņubransvikas-Leikvudas draudzes literārās kopas Ņudžersijā. Dzejnieci ar klausītājiem iepazīstināja Dr. V. Jansone. Literārā kopa pastāv 13 gadu, tanī pašā laikā viesojušies desmit literāti.

● Bībeles stundā Jonkeru baznīcas telpās 30. aprīlī bija ieradies kupls apmeklētāju skaits, pārsniedzot 50 viesus. Šoreiz ap 15 draudzes locekļu uz bībeles stundu bija ieradušies arī no Ņudžersijas izteicot atzinību Ziemeļu novada dāmu komitejas sagādātam bagātīgajam azaidam. Pēc garīgās daļas dalībnieki atzīmēja dzimšanas dienas.

● Ņujorkas draudzes Bronksas skolas rīkotajā lietotu mantu tirdziņā 3. maijā Jonkeros pārdeva gandrīz visas sanestās un saziedotās mantas, ieņemot ap 1600 dolaru. Nelielu pārpalikumu nodeva Pestīšanas armijai. Atlikumu izlietos jauna skatuves priekškara iegādei un skolas pavairojamās mašīnas uzlabošanai. Par lētu naudu varēja iegādāties dažādas drēbes, pie kam sevišķi liela izvēle bija bērnu drēbēm. Tur bija televīzijas aparāti, rotas lietas, kristalla trauki, rakstāmmašīnas, bērnu ratiņi un citas lietas, kā arī grāmatas angļu un latviešu valodā. Latviešu grāmatas bija jau izpirktas piektdienas vakarā, kad tirdziņš vēl nemaz nebija atvērts. Tirdziņš bija izsludināts iepriekšējā nedēļā katru dienu vietējā Jonkeru avīzē, kā arī izlikti paziņojumi uz ielu stūŗiem. To iecienījuši apkārtnes iedzīvotāji, kas dzīvo samērā pieticīgākos apstākļos kā latvieši, un kas izmanto iespēju par lētu naudu dabūt labas lietotas preces. Šāds tirdziņš skolai notiek piekto gadu, rudenī līdzīgu izpārdošanu veiks latviešu skauti un gaidas, bet pie Daugavas Vanagu nama to veic vanadzes. Šajos piecos gados pieticīgākais ienākums skolai no izpārdošanas bijis 800 dol. Izpārdošanu vadīja Ingrīda Mieme.

● Pēc Ģimenes dienas dievkalpojuma Morisplaiņu baznīcā 4. maijā Ņudžersijas novada skola piedalījās sirmo galvu godināšanā. Skolnieki deklamēja, dziedāja un dejoja. Bija atsevišķu grupu deklamācijas klavieŗu pavadījumā skolēni dejoja tautasdejas un atsevišķi, dziedāja tautasdziesmas. Nobeigumā novada dāmu komitejas rīkots mielasts. Bērni pasniedza ziedus sirmajām galvām. Ieradušies ap 130 apmeklētāju.

● Ģimenes dienas sarīkojumā 4. maijā Džamaikas novadā priekšnesumu daļā dziedāja Laima Veide un Lilija Nīce, solistes pavadīja A. Bērzkalns. Sirmās galvas saņēma ziedus un kartīti ar Bībeles pantu. Nobeigumā novada dāmu komitejas rīkots azaids. Novada dāmu komitejas priekšniece ir Olita Pāvula, novada vecākais Osvalds Baumanis. Apmeklētāju sarīkojumā ap 75. Vk.

BAFALO

● DV apvienības gada sapulcē ziņojumu par apv. 1985.g. darbību sniedza tās priekšnieks Vidis Malējs. Viņš informēja arī par Bafalo apspiesto tautu komitejas darbu un sniedza ziņojumu par ārējās informācijas panākumiem. Vēlēšanās ar aklamāciju kā vanagu, tā vanadžu vadība paliek tā pati — priekšnieks Vidis Malējs, viņa vietn. Andris Borkmanis, kasieris Bruno Malējs, sekretārs Voldemārs Alks un valdes loceklis Voldemārs Innus. Vanadzēm priekšniece Zinta Malēja, viņas vietniece Silvija Skota (Scott), kasiere Aina Vējiņa, sekretāre Rudīte Innusa un valdes locekle Marga Borkmane. Revīzijas komisija: priekšn. Alberts Strazdiņš, locekļi — Arnolds Smiltiņš un Kārlis Štrauss. Vienbalsīgi pieņēma nākošā gada budžeta projektu.

● Ethnik Festival Heritage, kas notiek katru gadu un ko trīs dienās apmeklē vairāk nekā 200 tūkstoš cilvēku lielajā pilsētas Cenvention Center — šogad 26. aprīlī uzstājās ar tautas dejām jau piekto gadu bērnu deju kopa Saulīte skolotāju Zintas Malējas un Ainas Vējiņas vadībā. Svētdien, 27. aprīlī, dejoja Toronto Daugaviņa — jauniešu deju kopa E. Kalviņa vadībā. Jāpiezīmē, ka Saulīte ar šīm pašām dejām uzstāsies arī Toronto dziesmu svētkos. Tā kā šeit nav latviešu skolas, tad deju kopai ļoti liela nozīme, tuvinot latviešu bērnus. Kr.

ČIKAGA

● Čikagas Sv. Jāņa draudzes svinīgs dievkalpojums ar draudzes darbinieku amatā ievešanu un dievgaldu notika 13. aprīlī Vudeilē. Dievkalpojumu vadīja un darbinieku amatā ievešanu un svētīšanu izdarīja draudzes mācītājs A. Liepkalns. Visi darbinieki ar piederīgiem saņēma svēto vakarēdienu. Mācītājs A. Liepkalns uzsvēra, ka katra kristieša svēts pienākums ir piederēt pie draudzes, apmeklēt dievkalpojumus un pildīt savus pienākumus, kalpojot savai draudzei pēc labākās sirdsapziņas. Tādā sirsnīgā ticībā un kalpošanā mēs stiprināsim draudzi un kalposim Dievam par godu un svētību. Draudzes darbinieki bij pulcējušies kuplā skaitā; ērģeļu pavadījumus spēlēja Māra Managa.

● Čikagas Pensionāru biedrības aprīļa mēneša sanāksmē svētbrīdi vadīja sludinātājs Oļģerts Cakars. Brīvmākslinieces Elza Mekša dziedāja garīgās dziesmas, pašai spēlējot klavieŗu pavadījumus. Koncerta daļā piedalījās Marta Cakare, dziedot tautasdziesmas pianista V. Treimaņa klavieŗu pavadījumā. M. Cakare arī lasīja savas dzejas. L. Ozoliņa programmas izpildītājiem pateicās un pasniedza ziedus. E. Mekša pastāstīja par neseno Brazilijas apciemojumu un dzīves dārdzību sakarā ar valūtas maiņu. L. Ozoliņa nolasīja aprīļa mēnesī dzimušo vārdus, un visi kopīgi nodziedāja pensionāru iemīļoto dziesmu Pie rokas ņem un vadi. Pēc tam visi pakavējās pie dāmu sarūpētā cienatsta. A.Ž.

GRAND RAPIDI

● **Šinīs dienās Grand Rapids Press parādījās raksts un tabula, kuŗā publicēts pilsētas pašvaldības darbinieku saraksts, sakarā ar algas paaugstināšanu viņiem, sākot ar š.g. 1. janvāri. Tabulas augšgalā, 9. vietā ierindots arī mūsu tautietis Jānis Peņemeckis, kuŗš turpmāk saņems $51,204. gadā, līdzšinējo $43,795. vietā, pielikums par 16.9%.** Viņš strādā kā pilsētas kontroliera 1. asistents kopš vairākiem gadiem un pirms tam ļoti sekmīgi beidza Davenporta institūtu. Līdz šim ieguvis vairākus apbalvojumus no savas profesionālās organizācijas Sav. valstīs un Kanadā par priekšzīmīgu finanču plānošanu un darbu šinī pilsētā. Salīdzinājuma pēc varētu minēt, ka pilsētas mēra asistenta alga — $59,278. Pret šo algu paaugstināšanu nostājās daži pilsētas valdes locekļi, bet pēc pilsētas mēra paskaidrojuma, viņu balsis apklusušas.

● 22. aprīlī Kent Community mirusi 83 g. vecā Emilija Valdusa, dzim. Pridīte. Dzimusi Mārsnēnu pagastā, kur vecāki nodarbojušies ar lauksaimniecību. Apmeklējusi skolas Valmierā un pēc apprecēšanās dzīvojuši Drabešu pag. pie Cēsīm. Vācijā dzīvojusi vairākās nometnēs un no Blombergas izceļojusi uz Našvilli, Tenisejas štatā, drīz vien pārceļoties uz Grand Rapidiem. Nelaikei veltīts aizlūgums notika 24. aprīlī Egebīnes-Gerst bēru namā, no kurienes to otrā dienā izvadīja uz Vūdlavn kapsētu māc. J. Mednis. Sēro meita un dēls ar piederīgiem, brālis ar sievu un citi tuvinieki, radi un draugi. V.Z.

KLĪVLANDE

● Koncertapvienības 6. aprīļa koncertā dziedāja vīru ansamblis Kalvis no Toronto Juŗa Dzeguzes vadībā. Plašā programma, kā vienmēr, bija rūpīgi sagatavota. Klausītājiem koncerts patika. Bija jādzied vairākas piedevas.

● Ventas 27. gaidu un Daugavas 51. skautu vienības gadskārtējais sarīkojums notika 12. aprīlī. Lūgšanu teica lielgaidas, bet uzrunu gaidu vienības vadītāja I. Ieviņa. Bija daudz apsveikumu, arī rakstveida.

Skautu priekšnieks A. Artmanis savā apsveikumā izsacīja prieku, ka Daugavas 51. skautu vienība aizvadītā gada sacensībās ieguvusi pirmo vietu kā rosīgākā skautu vienība. Apbalvojumus pasniedza ASV Jendas skautu priekšnieks vad. I. Kildišs. Saulīti lentē saņēma Zigurds Reineks, bet Saulīti — Anna Cera, Lūcija Dukura, Nellija Kronīte un Alfreds Pladars. Programmas norisi vadīja L. Lagzdiņa. Priekšnesumu daļā izrādīja K. Skalbes Eža kažociņš. Drāmatizējuma tēlojumus veica gaidas un skauti, bet režisora pienākumus vienību vadītāji.

Pēc tam bija mantu izloze un kopējas vakariņas. Sarīkojums bija kupli apmeklēts.

● Apvienotās ev.-lut. draudzes sarīkojumā 20. aprīlī dziedāja E. Brusubārdas III ansamblis no Milvokiem kvarteta sastāvā. Programmā bija 4 tautasdziesmas un 9 garīga satura dziesmas.

● Kultūras fonda valdes sēdi Klīvlandē vadīja priekšsēdis T. Bērziņš; tanī piedalījās B. Abula — kultūras nozare, A. Graudiņa — lietiskās mākslas nozare, L. Ruperte — paidagogijas nozare, A. Bļodnieks — technisko un dabzinātņu nozare, I. Zīversa —rakstniecības nozare, J. Ladusāns — prese, S. Bļodniece — latviešu institūts, ALA valdes priekšsēdis A. Lambergs un ģenerālsekretāre A. Tērauda.

Piešķīrumos izglītības un kultūras darbam valde sadalīja 16,400 dol. Lielāko daļu 5,500 dol. piešķīra Latviešu institūtam: Latviešu valodas pareizrakstības vārdnīcas izdošanai, Latviešu mūzejam Vašingtonā un žurnālam Latvju Māksla. Izglītības biroja vajadzībām piešķīra 3,500 dol.: Skolotāju rokas grāmatas sagatavošanai un grāmatas Eža kažociņš iespiešanai. Kultūras birojs saņēma 3,000 dol.: Ceļojošā teātŗa režisora atbalstam, grāmatas Trimdas rakstnieki ceturtā sējuma sagatavošanai un Teātŗa kursu sarīkošanai. Citiem projektiem piešķīra 4,400 dol.: datora iegādei ALA birojā un Studiju centrā, Latviešu kultūras vērtību krātuvei Ņujorkā, Latviešu lietiskās mākslas biedrībai pārspriedumu sagatavošanai no žurnāla Latvju saule un Amerikas latviešu mākslinieku biedrībai un Latviešu daiļamatnieku savienībai kopējā saieta programmas sagatavošanai.

Sēdē pieminēja Filadelfijas ērģeļu dienu rīkotājus, kas piešķirto Kultūras fonda pabalstu atmaksāja. Ierosināja, ka Amerikas latviešu mākslinieku apvienības ceļojošā izstāde turpināma. Priekšsēdis T. Bērziņš norādīja, ka Bostonas radio Starmeši uz Latviju ar fonda pabalstu sakārtojis labas skaņu programmas, kas noderīgas arī citiem latviešu centriem.

Valde apsprieda vēl citus ierosinājumus un priekšlikumus. J. Ūdris

Globālo dienu priekšvakarā

DV CV prezidija sēdes ievadā ar klusuma brīdi pieminēja DVM atbildīgo redaktoru Raimundu Čaku un PBLA informācijas biroja vadītāju Jūliju Kadeli.

DV CV valdes sēde notiks 16./17.jūnijā Bērzainē. Šai sēdei ir plaša darba kārtība. Uz sēdi ir aicināti visi mazo zemju DV nodaļu pārstāvji. Ir zināms, ka klāt būs Brazilijas un Beļģijas nodaļu priekšsēži un cerams, ka ieradīsies arī Dānijas un Francijas DV nodaļu pārstāvji. Prezidijs pārrunāja arī paredzēto Globalo dienu norisi, ko kārto šo dienu rīcības komiteja O. Baltputņa vadībā. Rīcības komiteja ir veikusi lielu darbu.

Būs arī vanadžu un jaunatnes nozaru sanāksmes, kas solās būt ļoti interesantas. Prezidijs pārrunāja arī MLĢ ,,krusttēvu programmu' DV dod līdzekļus 4 abiturientu papildus studijām uz vienu gadu kādā no Amerikas kontinenta universitātēm. Par turpmāko pabalstu lems DV CV sēdē pēc kultūras nozares vadītāja atsauksmes par šo pasākumu pēdējos divos gados.

DV jaunatnes nozares izdevums — lapa ,,Kļūsti DV organizācijas biedrs'' ir nodrukāts un izsūtīts pa zemēm.

Sigurds Lindiņš

LIETISKĀS MĀKSLAS DARBU IZVĒRTĒTĀJI

PBLA, KF žūrijas komisijā izvērtēt darbus KF godalgām Toronto dziesmu svētku PBLA KF Lietiskās mākslas izstādē aicināti visi PBLA KF Lietiskās mākslas nozares referenti un māksl. Edgars Krūmiņš, Imants Laugalis (Anglija), Māra Grīna (USA), Lidija Beklešova (Austrālija), Aleksandrs Gugāns (Kanada) un Anna Graudiņa (PBLA un ALA KF Lietiskās mākslas nozares vadītāja).

Māksl. Edgars Krūmiņš ir mākslinieku vienība Latvis priekšsēdis. **Anna Graudiņa, PBLA un ALA KF Lietiskās mākslas nozares vad.**

Viņi lūdz palīdzību

Arvien vairāk un vairāk no komūnistu apspiestajām tautām ierodas sūtņi un lūdz saimniecisku un militāru atbalstu brīvības atgūšanai. Ar viņiem izdodas satikties arī latviešu preses pārstāvim. Vairums nāk no tālām zemēm, par kuŗām Latvijas brīvības gados maz zinājām. Afganistāņu delegācija, ko vada Dr. Hašmatula Madždidi (Majaddidi), atvedusi piecus bērnus, ko krievi uzlidojumā ciemiem sakropļojuši. Drausmīgs skats, lūkojoties šo bērnu acīs, kam uz mūžu atņemti locekļi. Viņi vislabāk var liecināt, kas pašreiz notiek Afganistānā. Mēs tik maz pazinām šo tautu, jo tā atradās tālu aiz kalniem. Latvijas ārlietu ministra Z. Meierovica laikā tika noslēgts tirdzniecības līgums ar Afganistānu, bet to nevarēja iedzīvināt to pašu slikto kaimiņu — krievu dēļ.

Bostonā afganistāņu bērnus apgādāja ar protēzēm. Viņi visi ir primitīvi dabas bērni, pat pavadoņi pakistāņu restorānā ēda rīsus ar pirkstiem. Galvenie sūtņi palūkojās pulkstenī un kompasā, tad izklāja sarullēto segu un, nometušies uz ceļiem, pielūdza Dievu. Pie galda bija vairāki, kas zaudējuši savas dzimtenes, arī šo rindiņu autors. Galvenajam sūtnim, kas labi runāja angliski, pasniedzu PBLA izdoto brošūriņu Latvija un lūdzu, lai afganistāņi saudzē latviešus, kas gadījumā kristu brīvības cīnītāju rokās. Apspiestos dzen ar ieroci apspiest citus brīvus ļaudis. Sūtnis apsolīja, ka viņš manu lūgumu neaizmirsīs un dos rīkojumu brīvības cīnītājiem.

Sarunas beigās novēlēju, lai viņam būtu atvērts Baltais nams Vašingtonā. Vēlējums piepildījās. Prezidents Rēgens pieņēma šos nelaimīgos afganistāņus, un to mēs redzam arī foto attēlos, cik neparasta vienas tautas delegācija ar sakropļotiem bērniem! Pirms dažām dienām viņu pārstāvis Gailāni TV ziņoja, ka afganistāņiem piesolīti jaunie lidmašīnu un helikopteru apkaŗošanas ieroči — stingeri. Jācer, ka Afganistānas finlandizēšana nenotiks un šī tauta atgūs brīvību.

Tad Bostonu apmeklē Angolas UNITAS pārstāvji, kas militāri cīnās pret komūnistu režīmu. UNITAS, tā apzīmē Angolas brīvības cīnītājus, vadonis ir Jonas Savimbi ar galveno mītni kaut kur Angolas džungļos, bet viņiem ir sava pārstāvniecība Vašingtonā. Ārlietu sekretārs Džermejs Čitunda saka runu nelielās viesnīcas telpā. Viņš ir nevaļīgs, jo paredzētas vairākas intervijas, arī blakus pavalstī Ņuhempšīrā. Viņiem ir domstarpības ar amerikāņu eļļas kompāniju Gulf Shell, kam Angolā lielas naftas rafinērijas un kas komūnistiem maksā lielas nodevas, lai nesabruktu komūnistu valdība. Angolā esot ap 35.000 kubiešu, austrumvāciešu un citu komūnistu zemju speciālistu, ieskaitot krievus, kas spiež angoliešus uz ceļiem. Sūtnis Čitunda — melns bārdainis stāsta par lielo patriotismu, kāds valdot brīvajā Angolas daļā. „Angola esot padomju kapsēta, bet ja mēs cīņu zaudēsim, beigas būs arī Dienvidafrikai", viņš saka.

Šo rindiņu rakstītājs spiež melnajam vīram roku un īsumā pastāsta par Latviju, kas ir vai pats pirmais komūnistu agresijas upuris. Pasniedzu iepazīstināšanai arī brošūriņu Latvia. Par mūsu zemi viņš kā karstās zemes cilvēks maz ko zināja. Viņš teica: „Uzturēsim cerību, neesam vairs vieni, bet miljoni, kas alkst nokratīt komūnistu jūgu, reiz brīvība nāks!"

Bija patīkami dzirdēt viņa uzmudinošos vārdus un arī vēlāk pausto ziņu, ka angolieši saņems no ASV „stingerus" — tas ir ierocis, kam liela nākotne nākamajā kaŗā. Vairāk un vairāk mums nākotnē būs jāsaduŗas ar vārdu kopām — simboliem, kas vada tautas militārā cīņā. Tā, piemēram, Afganistānas brīvības cīnītājiem ir MUJAHIDEEN, angoliešiem UNITA, kambodiešiem KPNLF, mozambikiešiem — RENAMO, nikaragiešiem — FDN un vietnamiešiem — NUFLV.

Tikai Austrumeiropā vēl klusums, jo tur nav augstu kalnu un nepārvaramu džungļu, bet gan jau reiz nāks diena!

Osvalds Akmentiņš

MONTREALA

● Kreditsabiedrības pilnsapulcē 3. maijā piedalījās 35 biedri. To atklāja priekšsēdis Gunārs Jākabsons un aicināja ar klusuma brīdi pieminēt trīs mirušos biedrus — Almu Agrumu, Arvīdu Bērziņu un Valdi Kancānu.

Savā ziņojumā priekšsēdis atzina, ka darbība aizvadītajā gadā bijusi sekmīga. Bilance sasniegusi $400,000.- robežu. Pēdējā laikā piešķirti vairāki hipotēku aizdevumi, sasniedzot kopsummu pāri par $150,000.-. Notikusi darbvežu maiņa — līdzšinējā Gunāra Hūna vietā darbā stājies viņa dēls Gints Hūns.

Aizdevumu komisijas priekšsēdis Jānis Ļavs ziņoja, ka piešķirts viens hipotēkas aizdevums $50,000.- apmērā un 5 personām mazāki aizdevumi $20,365.- apmērā.

Pārvēlamo revīzijas komisijas locekli Arvīdu Kraukli un aizdevumu komisijas locekli Jāni Ļavu ievēlēja no jauna. Valdes loceklei Stādiņai vairs nekandidējot, viņas vietā ievēlēja Gintu Hūnu.

● Daugavas vanadzes rīkoja gadskārtējo Ģimenes dienas sarīkojumu 4. maijā. To atklāja priekšniece Erika Vītiņa un aicināja māc. G. Hūnu vadīt svētbrīdi.

Roberts Kalniņš rādīja slīdītes par braucienu uz okupēto Latviju 1985. g. Blakus tīri personiskas dabas uzņēmumiem bija daudz skatu, kas visiem bija pazīstami.

Par Ģimenes dienas azaidu rūpējās vanadzes. **D.V.**

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu

Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924—7095.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens — 769-9535

PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

RATAS OPTIC

Īgauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktstiklēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N6

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI

VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ

LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI

ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI

DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Inta Tauriņš

Sazinaities ar mūsu biroju par

PAZEMINĀTAS CENAS UN BRĪVDIENU LIDOJUMIEM UZ DIENVIDIEM

Tampa/St. Petersburg
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $198
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399

Ft. Lauderdale
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $259
Lidojums turp un atpakaļ, iesk. viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $479

California
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $298

Caribbean
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399

Mexico
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $469

SAMAZINĀTAS ABU VIRZIENU LIDOJUMU CENAS NO TORONTO UZ:

UZ EIROPU

London/Manchester..... sākot ar $418
Amsterdam..... sākot ar $498
Frankfurt/Düsseldorf..... sākot ar $568

UZ AUSTRĀLIJU

Sydney/Melbourne..... sākot ar $1729

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE

103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9

TEL.: (416) 531-3519

RUNĀJAM LATVISKI!

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrālā arī spiestuvē.

Mūsu mīļais

Boļeslavs Čudars

dzimis 1914. gada 2. jūlijā Latvijā,
miris 1986. gada 30. aprīlī Toronto.

Sēro

sieva,
svainis ar ģimeni un
radi Latvijā

Mūžīgo mieru dodi viņam, Kungs,
Un mūžīgā gaisma lai atspīd viņam.

Zviedrijā ciešā kopsolī

Daugavas Vanagu Zviedrijas nodaļu delegātu pilnsapulce šogad notika 5. aprīlī Čēpingā. Tanī piedalījās 9 nodaļu sūtītie 27 pārstāvji. Ievadā Čēpingas nodaļas valdes priekšsēdis Daumants Klāvs apsveica visus tālos un tuvos delegātus. Pilnsapulci atklāja Zviedrijas valdes priekšsēdis Zemvairis Dzelme. Ar piecelšanos un īsu klusuma brīdi pieminēja aizvadītā gadā mūžībā aizgājušos draugus.

Z. Dzelme uzsvēra, ka 1985. gads brīvās pasaules latviešiem ir bijis viens no nacionāli politiski aktīvākiem gadiem. Par savas tautas tiesībām esam iestājušies visās pasaules malās, pie kam lielu daļu no aktīvā darba uz saviem pleciem nes trimdā izaugušā jaunatne, ar lielām valodas zināšanām un degsmi tēvzemes atbrīvošanas centieniem.

Neskatoties uz lielo mūžībā aizgājušo skaitu, kopējais saimes locekļu skaits ir pieaudzis, tāpat izkārtotie sarīkojumi. Ievērojami liels ir bijis arī atbalsts mūsu jaunatnei — vairāk kā 200 kronas no katra saimes locekļa — viņu izglītības veicināšanai.

Rakstiski bija sveikuši DV priekšnieks Jānis Frišvalds, DV vanadžu priekšniece Austra Liepiņa, DV Rietumvācijas valdes priekšsēdis Jēkabs Leitītis, DVF Anglijā valdes priekšsēdis Leopolds Rumba un DV Kanadas priekšsēdis Guntārs Brikmanis.

Par pilnsapulces vadītāju ievēlēja Aleksandru Kristsonu. M. Kadiķis pieskārās lielajam DV CV darbam un tuvākajiem nākotnes nodomiem. Par DV Zviedrijas aizvadītā gada darbu informēja valdes priekšsēdis Z. Dzelme un kasiere R. Upmale. Patreiz Zviedrijā darbojās 10 nodaļas ar kopējo biedru skaitu 304. No tiem 115 vanadzes. Gadā izkārtoti 46 dažādi sarīkojumi un dažādu pasākumu atbalstam ziedotas 64.389 kronas. No šīs summas Kr 13.416 dotas latviešu ģimnazijai Minsterē, jauniešu izglītības veicināšanai Kr 7.575 un jauniešu pasākumu atbalstīšanai Kr 22.080. Kā agrāk — atbalstīti arī mūsu grūtdieņi Vācijā un okupētā Latvijā, tāpat nozīmīgākās kopējās akcijas un institūti. Ar labiem rezultātiem izvestas gadskārtējās akcijas.

Izsmeļošu informāciju pilnsapulcē par ZLCP darbu deva Imants Freimanis, bet par LAK EC, tāpat Eiropas latviešu laikraksta apvienošanās jautājumu — Jānis Muchks.

Pēc īsām debatēm, pilnsapulce pieņēma valdes ziņojumus un darbības pārskatus izteicot pateicību valdei un visiem darba darītājiem.

Par valdes priekšsēdi nākamam gadam ievēlēja Zemvairi Dzelmi un viceprieksšsēdi Ilgvaru Gūtmani. Valdē — Rasmu Upmali, Mudīti Krastu, Mārtiņu Kadiķi, Ansi Orbi, Sergeju Ozoliņu, Alfonu Balsneri un Ilmāru Erdmani. Revīzijas komisijā Rūdolfu Jurjaku, Zāmeli Graufeldu un Vili Kaulēnu.

Lielāko pilnsapulces daļu aizņēma turpmākās darbības jautājums un budžeta pieņemšana. To debašu rezultātā pieņēma 63.000 Kr. apmērā. Darbībā turpinās līdzšinējās tradicionālās līdzekļu vākšanas akcijas, sacensības, sarīkojumus. Turpinās mūsu jaunatnes izglītības centienu un pasākumu atbalstīšanu, neaizmirstot arī grūtdieņu atbalstīšanu. Tāpat ar lielu uzmanību atbalstīs DV saimes pārstāvju darbu LAK EC, ZLCP un LNF. Pilnvaro I. Freimani aizstāvēt DV ieskatus ev. LAK EC statūtu maiņas jautājumā. Piegriezīs lielu vērību DV priekšnieka J. Frišvalda paceltajam jautājumam par biedra skaita palielināšanu un DV CV akciju atbalstīšanu.

Pilnsapulces noslēgumā, Z. Dzelme, jaunievēlētās valdes vārdā pateicās par parādīto uzticību un apsolījās strādāt DV organizācijas garā, ņemot vērā pilnsapulcē izteiktos vēlējumus.

Pilnsapulci noslēdza DV dziesma. **VDZ**

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Grāmatas dāvanām

Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
Z. Aistars — Ievainots zelts, stāsti	$13.50
I. Viksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
A. Dziļums — Gaišie logi	$10.00
Latvju Enciklopēdija — 2	$52.00
Arno Teivens — Latvijas Dzirnavas	39.00
Latviešu karavīrs pēc Otrā pasaules kara, nr.9	$30.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā	$18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati	$21.00
1905. gada revolūcijas cīņu un sodu dienās	$9.00
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
E. Aistars — Sāksim vēlreiz, rom.	$16.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III	$42.00
Rūgtais Apinis — 58	$ 5.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Latvija — sienas kartes	$12.50
Latvijas un Padomju Krievijas miera līgums	$ 7.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
V. Hazners — Varmācības Torņi —II	$49.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Priekulieši — Atceres	$42.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... **no pl. 12.00 līdz pl. 17.00**
Otrdienās ..... **no pl. 12.00 līdz pl. 19.00**
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās — no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
Sestdienās — no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

Informācijas darbinieku sanāksme Anglijā

Svētdien, 20. aprīlī, vairāk nekā 40 darbinieku bija pulcējušies gadskārtējā informācijas darbinieku seminārā, kas notika DVF Straumēnos, Anglijas vidienē. Notikumu bija izplānojusi un organizējusi DVF ārējās informācijas daļas vērienīgā vadītāja Rūta Parisa. Semināra gaitā runāja Eiropas parlamenta vietējā iecirkņa deputāts (konservātīvo partijā) Antonijs Simpsons. Dalībnieku vidū bija Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra prezidija priekšsēdis J. Ranka, Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prez. priekšs. Andris Abakuks, DV centrālās valdes vadība; dalībnieki — DVF informācijas darbinieki un Eiropas latviešu jaunatnes apvienības Anglijas nodaļas darbinieki ar valdes priekšsēdi Aivaru Sinku.

Deputāts Simpsons brīvā stāstījumā iepazīstināja ar Eiropas saimnieciskās kopības vadības četriem institūtiem un to darbību: Eiropas komisiju, ministru padomi, parlamentu un tiesu. Tas viss varēja noderēt klausītāju atmiņas atsvaidzināšanai. Jautājumu un atbilžu daļā dalībniekus saprotamā kārtā vairāk interesēja kas cits, piemēram, kāpēc notiek Eiropas koptirgus sviesta ārkārtīgi lētā pārdošana Padomju savienībai ar visām konsekvencēm (jautāja J. Gravenieks)? Atbilde bija, ka saražoto produktu pārpalikums ir tik ārkārtīgi liels, ka citāda piemērota tā daļēja izvietošana neesot iespējama, un jādomā, ka tāda rīcība turpināsies nākotnē. Citi jautājumi skāra Eiropas parlamenta iestāšanos par cilvēku tiesību ievērošanu Padomju savienībā un tai pakļautajās zemēs, to ievērošanas priekšnoteikumus saistot ar saimniecisko darījumu īstenošanu. Uz to atbilde bija, ka saimnieciskos līgumus vai vienīgi slēdzot starp atsevišķām valstīm (bileteriālas bazes). Cerīgāks izklausījās jautājums par jaunas rezolūcijas ienešanu resp. pieņemšanu parlamentā Baltijas valstu brīvības atjaunošanas prasības atgādināšanai. K. Ligers jautāja: Vai Eiropas saimnieciskās kopības budžeta ietvaros būtu iespējams saņemt materiālu atbalstu, piemēram, latviešu (minoritātes) nacionālās kultūras un jaunatnes izglītības veicināšanai Anglijā? Dept. Simpsons atbildēja, ka šādas summas esot niecīgas, bet eventl. iespēju mēģināšot noskaidrot.

Semināra darba gaitā DV priekšnieks J. Frišvalds mudināja visus aktīvos mūsu sabiedrības locekļus, bez gadu atšķirībām, rosināt iespējami daudzu citu mūsu ļaužu iesaistīšanu sabiedriskajā kopībā, kas ļoti svarīgi tālākai politiskās trimdas pastāvēšanai un darbībai, kur katrs var atrast iespējas un izdevības praktiskai līdzdarbībai. CV iekšējās un ārējās informācijas nozares vadītāji S. Lindiņš resp. A. Lindens īsumā raksturoja šo nozaru darbības uzdevumus un iespējas. Uz vanadžu lielo pienesumu norādīja vanadžu priekšniece A. Liepiņa. Dalībniekiem mazu atelpu deva Gunāra Tamsona, Apspiesto tautu komitejas Bradfordā ilggadīgā valdes priekšsēža, diapozitīvu izrāde līdz ar ieskaņotiem paskaidrojumiem par minētās komitejas vairāk nekā 20 gadu ilgo un vērienīgo darbību, kas izpelnījusies vietējās politiskās un sabiedriskās dzīves vadības redzamu ievērību un parasti guvusi labu publicitāti.

Līdzīga komiteja tagad darbojas Notinghamā, kas 11. maijā rīko šai pilsētā plašu kultūrāla rakstura pēcpusdienu. Par līdzīgas komitejas darbību Boltonā pastāstīja J. Vītols.

Semināra beigu daļa bija veltīta politiskās informācijas rosību praktiskajām iecerēm šai gadā, sākot ar aizvesto atceri jūnijā, kad paies 45 gadi kopš pirmajām plašajām Latvijas iedzīvotāju deportācijām, kad Padomju savienības okupācijas vara klaji izpaudās visā savā baigumā. Katrs sanāksmes dalībnieks saņēma sagatavotu informācijas materiālu kopojumu, kas daļēji ietvēra uzdevumu metus šā gada tālākiem mēnešiem. Visu pārrunājot, pieredzē un iecerēs dalījās G. Bērziņš (Baltiešu padomes Lielbritanijā valdes priekšsēdis), J.Rolavs (DVF inf. darba padomnieks), K. Počs u.c. Atsevišķi bija izstādīti apskatei dažādi informācijas materiāli, ieskaitot Latvijas valsts savā laikā izdotās publikācijas angļu valodā. Semināru vadīja R. Parisa un daļu ELJA nodaļas priekšs. A. Sinka. Viņiem talkā nāca DVF iekšējās inf. daļas vad. Kūrs Birzgalis, kuŗš amatā stājās nupat martā (jaunievēlēts zemes valdes loceklis). Bija pavadīta auglīga darba diena; žēl vienīgi, ka daļa nodaļu nebija sūtījušas uz sanāksmi savus darbiniekus, zaudējot iespēju nostiprināt personīgos sakarus ar pārējiem darbiniekiem. **J. F.**

GRĒVENES
LATVIEŠU SKOLAS SAIME!
Tiksimies Toronto Dziesmu svētkos
sestdien, 5. jūlijā no pl. 18—23 Royal York viesnīcā.
Istabas numuru atradīsit uz ziņojuma dēļa informācijas centrā.

Kokosriekstu un mandeļu kūka

1 tase sviesta
2 tases smalkā cukura
1 1/2 mārc. kokosriekstu skaidu
1 tase piena
5 stingri saputoti olu baltumi
1 mārc. smalki sakapātu mandeļu
3 1/2 tases izsijātu miltu
2 tējk. cepamā pulvera
1 tējk. smalki sagrieztas citrona mizas.

Saputo sviestu ar cukuru, pieliek kokosriekstu skaidas pārmaiņus ar pienu, tad iecilā saputotos olu baltumus un mandeles. Pamazām piejauc miltus, kam pievienots cepamais pulveris. Beidzot pievieno citrona miziņu.

Cep 2 ar sviestu ieziestās 9 1/2 collu apaļās kūku pannās vai 2 maizes kukuļu pannīņās 300°F apm. 2 st., kamēr mīkla sausa.

Cālis baltvīnā
(4 pers.)

8 cāļa kājiņas
2 ēdamk. sviesta
2 sīpoli, smalki sagriezti šķēlēs
1 tase cāļa buljona
2/3 tases putojošā baltvīna
1/2 tējk. timiana
1/4 tējk. muskatrieksta mizas (mace)
3 ēdamk. miltu
3/4 tases krējuma
1/2 mārc. sagrieztu sēnīšu
1 tējk. kartupeļu miltu
1 tējk. ūdens.

Krāsns temp. 425°F.

Cāļa kājas ierīvē ar sāli un pipariem. Sacepumu traukā izkausē sviestu, pieliek sīpolus un sacep, kamēr mīksti. Ieliek cāļa kājas un apviļā sviestā. Sacepumu trauku ieliek krāsnī un cep 35 min.; tad trauku izņem no krāsns un pielej buljonu, vīnu, pievieno timianu un samalto muskatrieksta mizu. Pārkaisa miltus un visas sastāvdaļas labi samaisa. Sasilda krējumu līdz ar sēnītēm, bet neuzvāra, un pievieno sacepumam. Visu labi sajauc un uz pavarda virsas ļauj uzvārīties, tad traukam uzliek vāku, liek atpakaļ krāsnī un cep vēl 40 min.

Cāļa gabalus saliek uz sasildīta trauka un tur karstus. Savāra sacepuma šķidrumu, kamēr samazinās par 1/3. Pieliek garšvielas. Izkausē stērķeli ūdenī un pievieno mērci. Vāra, pastāvīgi maisot, kamēr sabiezē, tad pārlej mērci pāri cāļa gabaliem.

Recepte vēl labāka ar cāļa krūtīm — tāpat 8 gabaliem.

Lasītāju vēstules

SAPULCES

Savā vēstulē Latvijai Amerikā, kas iespiesta 22. marta 12. nr., V. Zirnītis ierosina interesantu valodas jautājumu par sapulcēm. „Kā īsti rakstīt?" Vai organizāciju aicinājumos, paziņojumos, pārskatos u.c. rakstīt sapulce vai pilnsapulce, kopsapulce vai ko citu?

Vārds „sapulce" ir atvasināts no darbības vārda „pulcēties". Lai šo darbību pabeigtu, vārdam „pulcēties" jāpievieno prievārds „sa", kad dabūjam darbības vārdu „sapulcēties". No šī darbības vārda arī ir atvasināts lietvārds „sapulce". Lai šo lietvārdu tuvāk raksturotu, tam var pievienot dažādus apzīmētājus,proti: kārtēja, gadskārtēja, ārkārtēja, slēgta, dibināšanas, likvidācijas, pilntiesīga u.c.Ir vēlams,ka organizāciju vadītāji savos aicinājumos uz sapulci pieraksta,vai tā būs kārtēja, gadskārtēja vai ārkārtēja. Atkarībā no sapulces rakstura, organizācijas biedri vai dalībnieki izšķiras, iet vai neiet. Uz kārtējām vai gadskārtējām sapulcēm organizāciju biedri vai dalībnieki nelabprāt iet, jo tās bieži vien ir garlaicīgas un gadu no gada atkārtojas tas pats. Tās pašas problēmas, tie paši garlaicīgie gada pārskati. Arī amatpersonu vēlēšanas nav vairs nekāda sensācija. Citādi ir ar ārkārtējām sapulcēm. Uz tām arī sanāk daudz lielāks dalībnieku skaits.

Sapulces var būt arī neorganizāciju sapulces. Tās bieži vien sanāk spontāni, neorganizētas un neparedzētas.

Sapulces var saukt arī par sanāksmēm. Tad šis nosaukums būtu atvasināts no prievārda „sa" un darbības vārda „nākt".

Nav skaidri zināms, kā un no kādiem vārdiem ir atvasināts nosaukums „pilnsapulce". Tas ir saliktenis no kādeņa (īpašības vārda) „pilns" vai „pilnīgi" vai „pilntiesīgs", no prievārda „sa" un no darbības vārda „pulcēties". Nevar iedomāties, ka tas būtu atvasināts no īpašības vārda „pilns", jo sapulce nav pilna, jo nekad tanī neierodas visi biedri vai dalībnieki.

Neloģisks ir nosaukums „kopsapulce", jo tas ir atvasināts no darbības vārda, „pulcēties, kas jau nozīmē kopā sanākšanu.

Tātad ne pilnsapulce, ne kopsapulce nav pieņemami vārdi šī jēdziena pareizai izteiksmei. **A. Svenne, Sarnijā.**

VILKS MILVOKOS

Viskonsinas pavalsts pārstāvis Tautas vietnieku namā Džēms Mūdijs (Moody) bija aicinājis ar *Marguette's* universitātes atbalstu padomju sūtniecības darbinieku — „miera speciālistu" Sergeju Ivanoviču Kislijaku runāt par ieroču samazināšanu un mieru starp abām lielvarām pasaulē. — Priekšnesums studentiem bija rīkots 24. martā Milvoku preses darbinieku klātienē. Kā jau to varēja sagaidīt, krieviņš inteligentā veidā stāstīja par Padomju savienības „patiesām miermīlīgām" tendencēm, kā jau tas, pēc paša lektora izteicieniem, „vienīgai īstai demokratiskai valstij pasaulē" piederas. Likās, ka lektors labi prata ietekmēt jaunos klausītājus, kam apbrīnojamā kārtā nav gandrīz nekādas informācijas pasaules politikā un vēsturē, ne arī pieredzes ar šāda veida propagandistiem. Tā starp citu Kislijaks aicināja, lai visi brauc uz Padomiju paši savām acīm pārliecināties, cik tur jauka dzīve. Nekas iebraucējiem netiek slēpts, kā jau pasaules godīgākajā zemē. Pretišķībās starp abām zemēm vainīga vienīgi ASV ar pašreizējo valdības nedraudzīgo nostāju pret Padomju savienību. Neviens no klausītājiem nav apjautājies, kā ir ar Austrumeiropas pakļautajām tautām.

Pēc lekcijas beigām kāds vīrs no austrumu zemēm, vārdā Sirdoms Skeduls, kas šādās sanāksmēs ir bijis jau agrāk, pasniedza miera eņģelim dāvanu — izbāztu vilku ar jēra ādas mēteli un kapuci, ko apdāvinātais arī pieņēmis. Labi apskatījies un simboliku izpratis, tas pārvērties sejā. Klātesošiem licies, ka dārgais cieminš tur rokā karstas ogles.

Daži apgalvo, ka dāvinātājs bijis tomēr Milvokos labi pazīstamais latvietis — Modris Ludens. — Avīžu vīri nav šo notikumu sanāksmes beigās pieminējuši savos laikrakstos, ne arī atreferējuši, ko Sergejs Ivanovičs Kislijaks studentiem īsti stāstījis. Milvokieši domā apjautāties universitātes rektoram, vai viņš zina, ko viņa studentiem māca. Klausītāju nav bijis daudz, bet lai izplatītu desinformāciju, tas arī nav vajadzīgs. **Arnis Nazītis, Viskonsinā, ASV.**

KĀDĒĻ SKOLNIEKU STREIKS VARĒJA NOTIKT

Aina Šilde, aizstāvot marksistu M. Būmaņa un O. Rozīša piedalīšanos diskusijās Minsterē, raksta (LA 22.III.86. numurā), kā pēdējo klašu audzēkņi ir pietiekami inteligenti, lai atšķirtu pelavas no graudiem. *Ja tas tā būtu, M. Būmanis un O. Rozītis neķļūtu par komūnistu aizstāvjiem.*

Tālāk Aina Šilde uzsver, ka 70. gadu sākumā notikušajam „vienīgajam skolnieku streikam" nebūt nebija politiska pamatojuma. To izraisīja ģimnazijas ārpusnieks, ar veiklu demagogiju gribēdams iegūt personiskus panākumus.

Jautājums: kādēļ *intelligentie ģimnazijas audzēkņi* paklausīja demagogiskajam ģimnazijas ārpusniekam?...

Edgars Elferts Sietlā, WA, ASV.

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.
ACU ĀRSTS
Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.
3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1
Tel. (416) 485-5233.

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU 1986.g.
APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ „LATVIJA"
ASV pasažieri visām grupām var pievienoties Nujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visām grupām 16 dienas Rigā.

Riga—Groups 1986:

3) Jun. 13 — Jul. 2, Can.$2500.-(US$1950.-)
4) Jun. 27 — Jul. 16, Can.$2500.-(US$1950.-)
5) Jul. 4 — Jul. 23, Can.$2500.-(US $1950.-)
6) Jul. 18 — Aug. 6, Can.$2500.-(US$1950.-)
7) Aug. 8 — Aug.27, Can.$2500.-(US$1950.-)
8) Aug.22 — Sep. 10, Can.$2400.-(US$1850.-)
9) Sep. 5 — Sep. 24, Can.$2400.-(US$1850.-)

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.
Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rigā.
Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts:
lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:
ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
- Izjusti personīgi pakalpojumi
- Pastāvīga kapella

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

ATPŪTAS NAMAM
KRISTUS DĀRZS
vajadzīgas latviski runājošas, pilna vai daļēja laika
- nodarbību vadītājas
- žēlsirdīgās māsas
- žēlsirdīgo māsu palīdzes

Pieteikšanās līdz 12. maijam. Tuvāka informācija, zvanot administrātorei Mārai Zariņai (416) 832-3300.

Pārdodama māja
Skarboro pilsētas centrā ar esošu zobārstniecības kabinetu,
kuru var lietot arī kā biroju citām profesionālām vajadzībām.
Zvanīt
S. Apinītis, A. Stikuts
Realtor,
752-1770 vai 439-5061

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Tiesāt kaŗa noziedznieku Molotovu

(Turpinājums no 1. lp.)

nesim likusies aizdomīga. Šis tiesnesis esot Laipeniekam noprasījis: ,,Kas jūs pamudināja sist pļauku šī džentlmeņa sejā?'' Laipenieks atbildējis: ,,Mūsu rīcībā bija pierādījumi, ka viņš komūnistu laikā palīdzējis savā darba vietā partijai sastādīt deportējamo latviešu un žīdu sarakstu.''

Mēs esam gandrīz aizmirsuši to, ka 14. jūnija upuŗu starpā bija ap 3.000 Latvijas žīdu izcelsmes pilsoņu. Daudzi no viņiem gāja bojā ar saviem nelaimīgajiem likteņa biedriem.

Varbūt ka amerikāņu tiesnesis Laipenieka prāvā pirmo reizi dzirdēja par žīdu deportācijām, kuŗas sekmēja komūnistu partijas līdzskrējēji, kas Rīgas ielās sauca: ,,Nāvi buržujiem!''

Ir zināms, ka Hitlera okupācijas laikā drosmīgi latvieši, liekot uz spēles savu dzīvību, paglāba daudzus nacistu nāvei nolemtos žīdus.

Rīgas operas tenoru Joffi ilgu laiku savā dzīvoklī Rīgā slēpa dziedātāja Dāve un viņas paziņa Vēzis. Gadījās, ka Joffe kādā vakara stundā, viņa slēpējiem neesot mājā, iedomājās iziet pastaigāties kādā Brīvības ielas šķērsielā. Nelaimīgā kārtā Joffe pastaigas gājienā uzskrēja virsū vāciešu zaldātu nakts patruļai. Viņu apcietināja, un mēs varam iedomāties viņa tālāko likteni. Nākošā dienā uz Reimersa ielu aizveda arī Vēzi un Dāvi.

Šajā laikraksta numurā jūs atradīsit ziņu par priesteŗa K. Viļņa varoņdarbu.

Kādēļ mēs neesam mēģinājuši apzināt citus latviešus, kas cilvēcības vārdā rīkojušies tāpat? Ja mums būtu šo latviešu saraksts, tā būtu labākā munīcija mūsu apmelnotāju atvairīšanai.

Nacistu raganu medības vēl nav rimušās ASV. Kanadā mūsu draugs Malrūnijs pavēra durvis ukraiņu un baltiešu apvainošanai, nodibinot Dešēna komisiju. Ir labi, ka konservātīvo partijā ir vēl vairāki polītiķi ar redzīgām acīm, kā A. Vitters, D. Kilgours, J. Šimko un citi, kas nav iekrituši Kremļa melīgās propagandas tīklā.

Tikai pagājušajā nedēļā atklājās, ka Dešēna komisijai meklējamo nacistu kaŗa noziedznieku sarakstu iesniegusi Pad. savienības sūtniecība Kanadā. Par Vīzentāla lomu nebūtu jārunā. To jau visi zina.

Atzīmēsim, ka jaunākais kaŗa noziedznieks ir 68 g. vecais bij. Apvienoto Nāciju ģenerālsekretārs Kurts Valdheims. Viņu pie kauna staba piesējuši žīdi, kas konstatējuši, ka Valdheims noklusējis to, ka kaŗa pēdējos gados vācu armijas virsl. dienesta pakāpē piedalījies italiešu kaŗa gūstekņu deportācijās no Balkāniem darbā Vācijas fabrikās.

Ja Valdheimu 8. jūnijā ievēlēs Austrijas prezidenta amatā, tad Pasaules žīdu kongress aicinās žīdu tūristus turpmāk neiegriezties Vīnē un citās skaistās Austrijas pilsētās.

Baltieši Toronto nesen runājuši par 23. augusta atzīmēšanu visā pasaulē kā Sēru lentes dienu. Kā zināms, tad šajā dienā 2. Pasaules kaŗa priekšvakarā Molotovs parakstīja ar Ribentropu līgumu, kuŗā uz nacistu un komūnistu sadarbības altāŗa upurēja Baltijas valstu neatkarību.

Molotovs ir vēl dzīvs, kaut sasniedzis tiesājamā kroātu nacionālista Artukoviča gadu līmeni.

Pēc padomju ziņām viņš vēl šodien saņem pieklājīgu pensiju par Staļina noziedzīgo sadarbošanos ar hitlerisko Vāciju.

Vai baltiešiem nebūtu tiesības kaŗa noziedznieku meklēšanas un tiesāšanas ietvaros prasīt, lai neatkarīgas tiesas priekšā sauktu lielāko kollaborantu ar Hitleru, vīru, kas vainīgs tūkstošiem upuŗu nāvē, arī tūkstošiem žīdu nāvē — Staļina ārlietu ministru Jačeslavu Molotovu?

Vienā paņēmienā Gorbačova populāritātes akcijas celtos visā pasaulē, ja viņš norīkotu čekas automobili, kas Molotovu nogādā starptautiskas tiesas tribūnāla priekšā Hāgā vai kādā citā Eiropas pilsētā.

Jūs teiksiet — nereāla lieta. Arī Černobiles atomnokrišņi īstenojās negaidīti, bet varbūt īstā laikā un vietā, lai Eiropa atmostos un skatītos nākotnē vaļējām acīm.

A. Ķegumnieks.

Žīdi atzīmē latviešu garīdznieka varonību

Priesteris Kazimirs Vilnis Zviedrijā saņēmis ASV Latvijas žīdu biedrības viceprezidenta prof. Hovarda L. Adelsona vēstuli, kuŗā izteikta vēlēšanās atzīmēt mūsu garīdznieka drosmīgo rīcību, paglābjot no nāves Rīgā izbēgušo Komando gūstekni Patzkinu.

Jūsu ieskatam prof. H.L. Adelsona vēstules oriģināls:

The Graduate School and University Center
of the City University of New York

Ph.D. Program in History / Box 505
Graduate Center: 33 West 42 Street, New York, N.Y. 10036-8099
212 790-4621

March 3, 1986

Rev. Kasimirs Vilnis
P.O. Box 46
Falun, Sverige

Dear Rev. Vilnis:

Let me introduce myself as a Vice-President of the Jewish Survivors of Latvia in the U.S. At the same time I would like to indicate that our group in the United States shares with all other Jews the debt of gratitude to those non-Jews in Europe, and particularly in Latvia, who upheld the moral values of mankind and participated in the rescue of Jewish victims of the Nazi terror. Through Mr. Patzkins, one of our members, we have learned of your own heroism in hiding him after his escape from a Kommando that was being sent to Kaiserwald. We were determined to locate the Pastor who had taken the enormous risk involved in such a heroic deed without expectation of an earthly reward. Through Prof. Andrew Ezergailis we were able to secure your address in Sweden.

Naturally we do not want to proceed with any plans for recognition of your heroism until we could confirm with you the circumstances of your action and your willingness to have your unselfish deed recognized.. Please do write to me about your recollection of the shelter that you provided to a Jew who was threatened with death and about your willingness to have that story of bravery and charity revealed.

With all best wishes, I am,

Very truly yours,

Howard L. Adelson
Professor of Mediaeval History

City of Toronto

Toronto pilsētas

Atkritumu savākšanas plāns

Viktorijas diena un karalienes dzimšanas diena, pirmdiena, 1986.g. 19. maijs.

Pirmdienā, 1986.g. 19. maijā, atkritumu savākšana **nenotiks.**

Rēgulārās pirmdienas (19. maija) atkritumus savāks otrdienā, 20. maijā.

Rēgulārās otrdienas (20. maija) atkritumus savāks trešdien, 21. maijā.

Laikrakstu un smago priekšmetu savākšana **nenotiks** trešdien, 21. maijā.

Glabājiet laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai **trešdien, 28. maijā.**

Atgādinājums: Stikla un metalla pārstrādāšanai Toronto ir 17 savāktuves. Marta mēnesī savāktas 225 tonnas laikrakstu, 41 tonna stikla un 9 tonnas skārdeņu.

Tuvākai informācijai zvanait 392-7742.

LŪDZAM NELIKT SAPLĪSUŠUS STIKLUS UN CITUS ASUS PRIEKŠMETUS PLASTIKA ATKRITUMU MAISOS

R. M. Bremner, P. Eng., F.I.C.E,
Commissioner of Public Works

Toronto ziņas

● TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars Latviešu Namā bija pārbagāts ar priekšnesumiem, kuŗos piedalījās visu klašu audzēkņi. Tos ievadīja ar referātu — Skola 4. klases ģimnaziste Vija Purmale. Ar referātiem pirmajā programmas daļā vēl uzstājās P. Brīviņš, E. Sudmals, A. Kalniņš; ar stāstījumu — Gundars Briedis (1.kl.); ar deklamācijām — P. Kaļiņš, Sandra Ezera, Ingrīda Jansona, Lisa Kness-Knezinska, Monika Timbere, Sandra Priedīte (3.kl.), Silvija Kalniņa un Nora Luksa (4.kl.). Mīklas no rakstnieces A. Brigaderes Sprīdīša inscenēja A. Kaļiņš un R. Pavārs (1.kl.). Ar akordeona mūziku piedalījās Daina Eislere (1.kl.). Ar kokļu mūziku — ģimnazijas ansamblis: P. Brīviņš, M. Lukss, I. Enzeliņš, M. Brants, I. Kampbels, Māra Tērauda, Sandra Ozola, Linda Soutara. 1. klases audzēkņi skandēja tautasdziesmas kokles pavadījumā.

Otrā daļā par rakstnieku un dzejnieku Kārli Skalbi runāja 2. kl. ģimnazisti Kristīne Soutara, Māra Tērauda, Ians Kampbels, G. Eislers un P. Ezers. Deklamēja A. Ābols un M. Brants. Koklēja ģimnazijas ansamblis. Par tematu Ozols referēja Ruta Rozentāle (4. kl.) Noras Luksas referāts — Pārskats par ģimnaziju. Programmu noslēdza Markus Brants, atzīstamā sniegumā deklamējot I. Kalnāres Tēvu zeme runā.

Pēc programmas un māc. Arveda Celma galda lūgšanas ģimnazisti ar ciemiņiem pakavējās pie cienastu galda.

Vēlāk jaunieši priecājās saviesīgā dzīvē. Jaukais sarīkojums, kuŗu kārtoja paši ģimnazisti, pulcināja ap 150 dalībnieku.

● Mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzaine pavasaŗa uzpošanas talka 10. maijā pulcināja 24 talciniekus. Tie patīkamos laika apstākļos saimnieka D. Mārsona vadībā paveica dažādus krāsošanas un apkārtnes uzpošanas darbus.

31. maijā Bērzainē notiks Latviešu sporta apvienības Kanadā šaušanas meistarsacīkstes. Mazkalibra šautenes klasē tās sāksies pl. 9, bet māla baložu — pl. 10. Sacīkstēs var piedalīties ikviens latviešu šaušanas sporta cienītājs. Tuvāka informācija pie šaušanas noz. vad. Oskara Zvirgzdgrauda (tālr. 221-4554).

Dziesmu svētku apmeklētāji var pieprasit istabas Royal York viesnīcā ar rezervācijas kartītēm, vai zvanot pa telefonu 416-368-2511, pieminot, ka istabas rezervētas Latvian Song Festival notikumam.

LASĪTĀJAS VĒSTULE

NETRAUCĒS CĒLIENA VADĪTĀJU

Atbildot uz daudziem jautājumiem personiski un vēstulēs, vai piedalīšos Dziesmu svētku Rakstnieku cēlienā un kuŗā, paskaidroju, ka neesmu ne aicināta, ne pieteikusies tur piedalīties.

Nedomāju arī traucēt ,,cēliena vadītāju'', uzbāžoties ar saviem ,,ražojumiem'' (dzejnieces Šīmanes bargais norādījums!).

Irma Grebzde
Mississauga